

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kahán Izráel és társai

Budapest, december 28.

(v.) A ruthén földön egy hét mulva elárvereztetnek egy egész községet! Egy alávaló zsidó uszorasbanda ilyen módon földönfutóvá teszi ama község nyomorult népét! Hajh, nem eshetett meg az ilyesmi, amig szegény Egan Edét az a gyilkos golyó le nem terítette. Az államnak ezt a szörnyű garázdalkodást nem szabad tűrnie! Hirdessen a kormány a ruthén földön *statáriumot!* Akasztasson fel kétszáz kazár gazembert, aki egyebet se tud, csak uszoráskodni, csálni, gyujtogatni! Bitófára velük!

Ziháló kebellet ezeket kiáltja ma az agrár újság a magyar nemzet fülebe. Nemes indulata valóban mozgásba hozza az olvasónak lelkiismeretét is, fantáziáját is. Az ember, elolvastván a szörnyen temperamentumos cikelyt, szinte látja, mint ragad vándorbotot a január 7-ikére kitűzött licitáció után a máramarosmegyei Alsó-Kalocsa község becsületes rusznyák parasztnépe s mint teszi rá bűnös kezét a kilicitált falura az undokul vigyorgó zsidó uszoráshad: Kahán Izráel és társai. Tudni kell ugyanis, hogy ezt a példátlan lendületet a hivatalos lapnak egy árverési hirdetése sugallta belé az agrár vezérorgánumba. Ez az árverési hirdetés teljes 690 sorra terjed s tehát csakugyan szokatlan terjedelmű. Nem csoda hát, ha az agrár laponából ilyen vad csatadalt tudott kiváltani, melynek a statárium a csattanója. A cikkely szerzője valósággal kéjelegve élvezi ezt a csattanót. Hej, ha kétszáz bitófán ugyanannyi pájlesztos zsidó himbálózna, a teremburáját, tüstént boldog lenne a magyar! A cikk nyomom követve a karácsonyt, tehát nyilván a *szereket* ünnepének ábitatában érlelődött meg. Az igaz, hogy elég kezetes.

Statáriumot kérni, mindjárt kétszáz akasztófával, — nem csekély dolog. Agrár érzelmű lapársunk tehát természetesen fogja találni, hogy mielőtt elfogadnók szeretetreméltó proposícióját, kissé megbíraljuk azokat az adatokat, amelyekre javaslatát alapítja. Isten bizony nem azért, mintha menteni akarnók az uszorásokat, vagy szépiteni üzelmeket. Nekünk is az a becsületes nézetünk, hogy aki uszoráskodik, az gazember s hogy az uszorást, ezt az emberi formával visszaélő veszedelmes fenevadat irtani kell a törvény legkegyetlenebb szigorával. Ha a mi gusztsunk szerint menne, akkor hát minden uszorás, ha zsidó, ha nem zsidó, a fegyházban ülne; viszont minden földhöz ragadt nyomorult, ha keresztény, ha kazár, részesezne az állam oitalmában s a társadalmi jótékony-ság áldozatkésztségében. De az agrár újság nem fegyházat, hanem akasztófát kíván az uszorásokra. Érthető hát, ugy-e bár, hogy bíráljat alá kívánjuk venni azt az adatanyagot, amelyre ezt a kemény szigort alapítja? A patvarba is, olyan statáriumhoz, amely mindjárt kétszáz bitófával indul a munkának, nem csatlakozik az ember kritika nélkül.

Hogyan szól hát a megokolás?

Az első tétel az, hogy az árvereltető hitelezők zsidó uszorások, akiket a statárium indítványozója e gyűjtőnévbe foglal össze: Kahán Izráel és társai.

A második tétel pedig az, hogy a licitálendő adósok becsületes keresztény hitű ruthének.

Vizsgáljuk meg ezt a két tételt, nem

csuszolt-e egyikükbe vagy másikukba valamelyes tévedés.

Itt van előtünk a hivatalos lapnak szóban forgó száma s a benne foglalt árverési hirdetés. Kik szerepelnek árvereltető hitelezőkül a hirdetésben? Kilenc pénzintézet és egy magánember. A pénzintézetek a következők: 1. Huszti Takarékpénztár; 2. Técsői Takaré- és Hitelszövetkezet; 3. Máramarosmegyei Központi Takarékpénztár; 4. Máramarosi Takaré- és Hitelbank; 5. Felsővissói Kereskedelmi Bank; 6. Máramarosszigeti Takarékpénztár; 7. Felsővissói Takarékpénztár; 8. Técsői Kereskedelmi Bank; 9. Huszti Önszegélyő Népbank. A magánembernek csakugyan Kahán Izráel a neve. Azt a kilenc pénzintézetet és ezt az egy magánembert ilyen címen foglalja egybe a statárium indítványozója, hogy *Kahán Izráel és társai*.

Igaz, hogy okát is adja legott a gyűjtőnév ilyen módon való megválasztásának, elmondván, hogy e pénzintézetek hangzatos címei mögött egytől-egyig csupa kazár uszorás lappang. S hozzát teszi, hogy akár Kahánnak, akár takarékpénztárnak, akár népbanknak nevezük az árvereltetőt, ezek a nevek csupa haramialelkű zsidó uszorást takarnak, aki irtalmatlanul írja a magyarsághoz hű ruthén népet.

Hát kérem, mi nem rösteltük a fáradságot s utána néztünk a *Kompasz* című könyvben, kikből áll az árvereltető intézetek igazgatósága és felügyelőbizottsága? S ott találtuk a következő, éppenséggel nem kazár hangzású neveket is: Ágoston Ede, Sarkóczy Pál, Tóth Endre, Szaplóczay Miklós, Krocsák Károly, Pap Tibor, Hitter Győző, Huszár Szilárd, Cs. Pogány Sándor, Ágoston Gyula, Baló Bálint, Erdő Imre, Erdő Bálint, Retteg Imre, Grezner János, Szilvay Ferenc, Tóth Ferenc, Egressy János, Orosz Ferenc, Retteg S., dr. Guthy János, Eglis János, Eglis Dezső, Török Béla, Koós Albert, Ambrózy Gáspár, Tyuskay Sándor. Ime, huszonhét keresztény hitű ember ül az árvereltető intézetek vezetőségében, bizonyára egytől-egyig derék, tisztességes, hazafias férfiak. Mi jögon fogja hát rá az agrár újság a felperes bankokra, hogy azok csak spanyolfalak, amelyek mögött zsidó uszorások rejtőznek? Mi jögon ruházta fel az árvereltető társaságot a *Kahán Izráel és társa* gyűjtőnévvel? A szörnyű vád megformulázása előtt mért nem nézett utána a dolognak, ahogy utána néztünk mi, mikor a toporzékoló felekezeti gyűléstől inspirált cikk olvastán gondolkodóba estünk? Persze, ha lelkiismeretesen végigvizsgálja azt a kegyetlen árverési hirdetést, meg kellett volna látnia, hogy a száznál több peresített tétel közül, amelyeknek tízezrekre rug az összege, Kahán Izráel mindössze két tétellel szerepel, melyek 1300, mondj egyezerháromszáz forintot tesznek, holott a többi mind a jórészt keresztény uraktól pénztézet követelése.

S ha mindezt meglátja a statárium indítványozója, akkor vége a dicső fellángolásnak s a lelkesítő fantáziának. Akkor nem beszélhetett volna a cikk *Kahán Izráel és társairól*. Akkor nem lehetett volna bemutatni a vigyorgó zsidó uszoráshadat, amint elfoglalja a kikergetett keresztény lakosságtól kiűrt falut. S akkor nem lehetett volna azzal a gyönyörű javaslattal a porondra lépni, amely

kétszáz akasztófával akarja a ruthén kérdést megoldatni.

Ime, így áll a dolog az árvereltetőkre nézve.

Lássuk már most, kik a licitálendő adósok.

Végrehajtást szenvedő adós kettő van: *Sáfár Zélig* és *Jakobovits Márton*. Vajjon ezek csakugyan becsületes keresztény hitű ruthének-e? Ami Sáfár Zéliget illeti, már a neve is mutatja a boldogtalannak, hogy kazár. Marad Jakobovits Márton. A neve szerint ez lehet kazár is, ruthén is. Nézzünk hát utána, vajjon miféle fajzat ez a második alperes. Az árverési hirdetés több helyén fel vannak sorolva azok a parcellák, amelyeket Jakobovits Márton egy-egy atyjafiával együtt bír. Milyenek a nevek ebben az atyafiságban? Felsoroljuk őket egyenkint: *Janka, Rézi, Mái, Simon, Izsák, Mózes*. Szentséges teremtőm, hisz akkor a Jakobovits is zsidó! Persze, hogy az, zsidó tehát mindkét alperes, a Jakobovits Márton épp úgy, mint a Sáfár Zélig. Az agrárius cikkíró, ha egy kicsit utána néz a dolognak, lehetetlen, hogy rá ne bukkant volna ugyanerre az eredményre. De neki ez az eredmény nem kellett. Vagy jobban mondva: *neki nem ez az eredmény kellett*. Mert akkor nem lehetett volna megfesterie azt a megrendítő képet, hogyan ragad a szegény ruthén nép koldusbotot, hogyan vándorolnak világgá a zsidó uszorások haramia-munkájának számláló áldozatai. S e kép nélkül nem lehetett volna a közvélemény elé hozni a szeretet ünnepén kimódolt azt a gyönyörű ideát, hogy hirdessen a kormány statáriumot s akasztassa fel kétszáz bitófára a kazár uszorásokat.

Befejeztük vizsgálódásainkat.

A kiderített valóság, amint láttuk, az, hogy a statáriumos indítványnak mindkét alaptétele hamis.

Az árvereltető hitelezők nem zsidó uszorások, hanem a vidék pénzintézetei, amelyeknek igazgatóságában és felügyelő-bizottságában a keresztény társadalom színe-jávu működik. Ez a cikkírónak egyik malheurje, notabene a kisebbik.

A másik malheur, még pedig a nagyobbik, az, hogy a licitálendő adósok nem ruthének, hanem *telivér kazárok*.

Az ország közvéleménye hangos hahotával fogja ezt a rettenetes felsülést fogadni. De mi nem kacagunk a kacagókkal. Nekünk elborul a lelkünk ama könnyelműség láttára, amely ezt a statáriumos indítványt jellemzi. Micsoda hihetetlen foka a felekezeti gyűlölségnek s a politikai elfogultságnak kell ahhoz, hogy valaki a magyar állam hivatalos lapjának egy magyar nyelvű hirdetéséből épp az ellenkezőjét olvassa ki annak, ami benne foglaltatik! És erre a nevésegesen brutális tévedésre meri az agrár nézetek szószólója azt a borzasztóan kegyetlen javaslatát alapítani, hogy állíttasson az állam a ruthén földön kétszáz akasztófát és hirdesse ki az uszorára a statáriumot. Micsoda elvadásza ez az emberi érzésnek, micsoda meghibbanása a judiciumnak, milyen orgiája a be- és kiszámíthatatlan előítéletnek.

Most pedig arra invitáljuk az agrár közvéleményt, hogy igenis üldözze az uszorát és számíttson e törekvésében minden jóra való ember határozott támogatására, — de válogassa meg ezentul jobban a példait.

BELFÖLD.

As új főrendek. A hivatalos lap mai száma közli már az új főrendek kinevezésére vonatkozó legfelsőbb kéziratot. Az új főrendek, ahogy azt megírtuk: *Czorda Bódog, Semsey Andor, dr. Müller Kálmán és Kornfeld Zsigmond.*

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* írja: Egy lapnak arra az állítására, mintha *Kornfeld Zsigmond* az elhunyt báró *Lévay Henrik* helyére hivattott volna meg a főrendiházba, csak az a megjegyzésünk, hogy az illető előterjesztéseket a miniszterelnök még báró *Lévay* halála előtt tette meg.

A szabadelvűpárt újjeve. A szabadelvűpárt tagjai újév napján délelőtt tíz óra előtt gyűlekeznek a pártkör helyiségében, ahol a párt nevében *Mohay Sándor* üdvözlő báró *Podmaniczky Frigyes* pártelnököt A párt tagjai innen testületileg a miniszterelnökségre mennek, ahol a párt nevében gróf *Andrássy Gyula* mondja az üdvözlő beszédet a miniszterelnökhöz és a kormányhoz. Ezután a képviselőházba vonul a párt, ahol *Hodossy Imre* üdvözlő gróf *Apponyi Albertet*, a képviselőház elnökét.

Uj titkos tanácsos. A király *Pálffy István*nak, aki mint pozsonyi gróf a kisebb zászlós urak közt foglal helyet, a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A vitás tengerszem. Az Ausztria és Magyarország közt évek óta lenniforgó határkérdés immár megoldásához közeledik. Mindkét állam delegátá már a maga bíróját akik a vitás tengerszem hovatarozásának kérdésében dönteni lesznek hivatta. A magyar bíró: *Lehoczy* pozsonyi táblai elnök, aki mellé *Labán Lajos* táblabíró és *Böles Gyula* miniszteri osztálytanácsost delegálták. Osztrák részről a bírói tisztelet *Chornitzky H.*, a lembergri főúrvényszék elnöke fogja betölteni. A bíróság elnöke nézve a közel jövőben szintén meg fognak állapodni.

A végvári mandátum. A tesselmegei Végváron október 2-án 742 szavazati többséggel megválasztották szabadelvűpárti képviselőnek *Gorove László* nagybirtokost *Fargies Imre*, a szabadelvűpárt elnöke ellenében. A választást petícióval támadták meg s ezt a petíciót mára tüzte ki tárgyalásra a Kuria második választási tanácsa. A tárgyalás kezdetén azonban dr. *Teller Miksa* a választás támadóinak ügyvédje visszavonta a petíciót, s kérte a Kuria, hogy a további eljárást szüntesse meg. Kötséget sem kívánt megállapítani. Vavrik elnök, mivel a választást védő ügyvéd sem tett ellenvetést, a kérelemnek helyt adott.

TÁRCA.

A Kaszás Gábor megtérése.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Nógrádi László.*

Hat gyerek, uram isten, hat ruhátlan gyerek, anya nélkül; mint a csirkék szerte-szóródva, pedig fagyos szél súvít a falu kis házai között. A Kaszás Gáboré mind a hat. Maga se tagadja, nem is tagadhatja, mert rongyos mind a hat. Kaszás Gábornak pedig még az őseitől rámaradt neve *rongyos Kaszás Gábor* (egyéb se maradt rá).

A rongyos Kaszás Gábor gyerekei közül a legnagyobb ostoros volt a nyáron kövér-Gödörös Menyusnál. Megkeresett annyit, amennyi elég egypár nem ráncos száru csizmára. A gyerek is csizmára kereste, az apja is arra szánta, mikor leolvasta a markába. Még se vett rajta csizmét Kaszás Gábor a fiának. Másra kellett.

A kis csirkét anyja halt meg egy szép őszi délután. Ugy aludt el, hogy Kaszás Gábor se tudta hogy, de még tudós Bálint Gergely se, pedig ő kelme mindenhez ért, még a szentölvérést is gyógyítja.

Hát elaludt a rongyos Kaszás felesége és ha már így történt, mivel a halál nem olyan, mint a vendégség, csak egyszer esik, hát megadta a temetése módját.

A falu is azt mondta, hogy rongyos Kaszás szép temetést rendelt. Derék ember. Igen, a felesége is derék asszony volt, már míg le nem tört a betegsége, de hozzá képest is szép vót a temetés.

Igy esett, hogy a sok cibera, a Kovácska kántor uram bucsuztatója (még a hetedik szomszédától is két versben bucsuzott el Kaszásné), a hosszú harangszó, a fajintos koporsó (Ferduska

KÜLFÖLD.

Az ausztriai helyzet. Ma ismét három tartománygyűlést nyitottak meg: A csehországit, a galiciát és a stájerországit. A csehországi tartománygyűlésben ismét résztvesznek az alkotmányos nagybirtokosok, kik tízennyolc évig távol maradtak tőle. Nagybán megerősödött a cseh agráriusok és a nagybémetek pártja, akik azt követelik, hogy a bizottságokban is kelljen legyzenek képviselve. A csehek legközelebb benyújtják felirati javaslatukat, melynek tárgyalására a csak január 4-éig tervezett ülésszak alicza fogja kifutni. A galiciái tartománygyűlésen a lengyel néppárt nagy vitát akar támasztani a *veseseni iskola-pör ügyében.* A helytartó ezt a kellemetlen vitát ugyan meg szeretné akadályozni, de a lengyel néppárt nem hajlandó szándékáról letenni. A sziléziai tartománygyűlés tegnapi megnyitását kis tüntetés is esett. Amikor ugyanis gróf *Thun József* helytartó belefogott megnyitni beszédébe, három lengyel és három cseh képviselő tüntetően távozott a teremből és csak a beszéd befejezése után tért oda vissza. A lengyelek a lembergri tartománygyűlés megnyitása alkalmával csendesen viselkedtek. A katonaság készenlétben volt, de nem akadt dolga: a várt tüntetés elmaradt.

A *Wiener Zeitung* mai száma közli a budget-provizórium szentesítését.

A bolgár kormányválság. A bolgár távirati ügynökség jelenti: *Karavelev* miniszterelnök tegnap benyújtotta a kormány lemondását, amelyet azonban eddig még nem fogadtak el. *Ferdinánd* fejedelem *Batabonovot*, a szobránje elnökét mára a palotába rendelte.

Szofia, december 28.

A szobránje mai ülésén *Karavelev* miniszterelnök felolvasott egy tejedelmi ukázt, mely a szobránje ülészakát január 2-ig meghosszabbítja. A miniszterválság még nincs megoldva s a szobránje ülészakának az ülések elnapolása mellett történt meghosszabbítása nyilván azért történt, hogy időt nyerjenek a válság megoldására. Sokan azt hiszik, hogy a mostani kormány hivatalban marad és a szobránjét felszaltják. A Sztambulov-pártiakkal tárgyalások folynak.

Sándor cár és a bolgárok. Multkor megírtuk, hogy az a bolgár szoborbizottság, amely *II. Miklósnak*, a „felszabadító cárnak“ emlékszobrot emel Szófiában, Pétervárra utazott, hogy meghívja *II. Sándort* a leleplezés ünnepségére. *Zaimov* Sztóján, a bizottság elnöke, beszédet intézett a cárhoz, amelyben a bolgár népnek azt a forró ölaját tolmácsolta, hogy a cárt ősenek *II. Miklós* cár szobrának leleplezésén vendégül lássa a bolgár fővárosban.

A cár a beszédre igen szívélyes hangon válaszolt, amelyben köszönetet mondott a meghívásért és beszédét így végezte:

— Legfőbb vágyam, hogy néhány napot

uram csinálta saját kezével: ezt is rápingálta) elvitte az ostoros fia kiszolgált bérét. Torra már hitelbe kellett hoztatni az itókat.

A tor is jó volt, méltó a nagy szomorúsághoz. A koporsó-csináló *Ferduska* uratam úgy főbe kölintotta *Dudák Mátyás* (ő a sirt ásta), hogy mind a két látó szeme bedagadt. (Bár kigugrott vóna, mondta a felesége, mert hát az izetlen dolgokon szivesen legelteti). Azonkívül pedig *Csutak Jóska* hazafelé menet befordult a helybéli patakba s ott ázott reggelig. Csuda, hogy szét nem ázott!

De hát micsoda dib-dáb ember lehet rongyos Kaszás Gábor uram, kérdezheti bárki is, hogy a fia keresetét költi el, a torra meg hitelbe hozat? Hát maga nem keres? Nem dib-dáb ember Kaszás Gábor, meg keres is, mikor munka akad, hanem van neki olyan garatja, amire ha anyyi kézzel keresne is, mint ahány lába van egy gilisztának (tudós *Bálint Gergely* azt mondja, hogy senki se tudja, hány lába van, anyyi van), még akkor se volna elég a beleválóra. Jó garat, feneketlen garat és hirtelen örölről. Jobb mint a hat köre járó pöstényi malom akármelyik garatja, jobb a pitésonél is. Annyit örölről, mint a pítle meg a hat garat együttvéve.

Ebbe megy a Kaszás Gábor keresete, amit összedolgozik nyáron. Az őregapja is így tett, hát bizony ő se tér el a jó családi szokástól. Mert valósággal jó szokás, ami a garatján lecsuszik, már azt se végrehajtó el nem veszi, se tűz meg nem emészti, de még a leghirebb tolvaj se lophatja el. Ninesen a Kaszás Gábor torkánál biztosabb ládafia.

Kaszás Gábor mégis jó apa. Maga elé gyűjti a kis csirkéit, kik közül őt már jó tolasodó jószág, a maga lábán is tud járni, csak a hatodik fészekben sivalkódó apróság nem; — maga elé gyűjti őket és megsimogatja köcsög fejcséjköket.

— Te ostoros leszel, mondogatja a legnagyobbknak. Látom, annak teremtetél. Te, Palkó,

töltsek a barátságos bolgár nép körében, amelyet vérel megszentelt testvéri kötelék fűz össze Oroszországgal. Ha a politikai viszonyok lehetővé teszik, úgy önkellenül el fogok menni a főlzsabadító cár szobrának leleplezésére.

Finnország eloroszosítása. Finnországban oly rohamosan folyik az erőszakos oroszosítás politikája, amilyenre alig akad az újabb időben példa. Most a *Willmanstrandban* állomásozó egyetlen finnországi dragonyos-erzedet hirtelen és váratlanul főlzsoltatták. A főlzsoltás előzményei ezek: *Schaumann* ezredes, az ezred parancsnoka, kijelentette *Bobrikov* tábornok, Finnország főkormányzója előtt, hogy nem tehet elgát annak a parancsnak, hogy a finnországi katonákkal az orosz szolgálati esküt tésse le, mert ezt az esküt nem a finnországi tartománygyűlés fogadta el, mint azt az ország alkotmánya követeli. E kijelentés nyomán erős nézeteltérés merült föl a tábornok és az ezredes között, melynek folyamán *Bobrikov* tábornok az összes dragonyos tisztek jelenlétében sértő kifejezésre ragadta magát. Az ezredes erre benyújtotta lemondását, *Bobrikov* azonban távirati úton kieszközölte a hadügyminiszternél, hogy az ezredes elbocsáttassék s az orosz lovasság tartalékába helyeztessék. Ennek ismét az lett a következtése, hogy a dragonyos-erzed egész tiszteikara beadta lemondását, amire Oroszország azzal válaszolt, hogy az erzedet főlzsoltatta s azonfelül az összes tiszteket haditörvények elé állította.

A boer győzelmeik.

London, december 28.

A *Times* Blesbokspruitből e hónap huszonkettedikéről újabb részleteket jelent *Spens* tábornok oszlopának vereségéről. E szerint egy századot megsemmisítettek. Egy másik majdnem ugyanígy járt. Egy harmadik elmenekült, egy negyediknek csak kevés vesztésege volt.

(Ezt a boer győzelmet nem kell összehasonlítani *De Wet* tweekfonteini győzelmével, melyet tegnap jelentettünk és mely négy angol század bekerítéséről szólt. *Spens* tábornok vereségét a mult napokban jelentette *Kitchener*, de kiesinyítve, amennyiben azt állította, hogy 200 lovasított angol gyalogost vert meg *Brits* boer parancsnok 800 emberrel közté 40 legyereses kaferrel és súlyosan megsebesült két angol tiszt és több katona. Most kiséit, hogy négy angol század volt tüzben és ezek ketteje megsemmisült és a harmadiknak is volt vesztésege.)

London, december 28.

A Reuter-ügynökség jelenti *Nkandhlából* e hó 21-ikéről: *Chapman* ezredes e hó 16-ikán *Babanango* mellett (Natal) a transvaali határ közelében megtámadott egy boer osztaílyt és elfogott öt embert és készleteket ejtett zsakmányul. A boerokat szétszórták, akik később azonban *Groblaar* kommandójától erősítést kaptak. Hir szorint

te még nem nagy vagy, hanem azért elbírod a libapásztoroságot.

A két gyereken kívül még négy marad hivatal nélkül. Szomoruan néz rájuk Kaszás Gábor. A ruháskájuk rongyos már, piszkos, maszatos az areuk, köcsös, fésületlen a fejük. Bizony nagyon meglátszik rajtuk, hogy nincs édesanyjuk.

— Mi lesz veletek? — mormogja Kaszás Gábor. Lehorgaszítja nagy fejtét s látszik, hogy törí, de sehoggy se tud megfelelni a nagy kérdésre.

Ki is tudna arra megfelelni, hogy mi lesz hat kis gyerekből anya nélkül?

— Majd csak tesz veletek a jó isten valamit, — dörmög Kaszás Gábor és nagy nyugalom száll lelkébe.

Mikor üres a ládafia, üres az asztalfia, kamra, hombár meg nincs, bizony legokosabb, ha a jó Istenre biz mindent a szegény ember.

Hát a jó Isten pártfogásába is vette a Kaszás Gábor gyerekeit: fáztak ugyan, megéheztek is, de azért éltek. Csudájára a falunak, csudájára mindeneknek, éltek.

— Cigányfajta, mondta a jómodu kövér *Gödörös Menyus*, csak a' birja így a hidedet.

— Az, cigányfajta, hagyta helybe *Ferduska* uram, ki a Kaszás-gyerekek anyjának a koporsót csinálta. Lám, kéregetnek is. Az anyjok nom volt cigányfajta, de az apjok az.

Csakugyan cigánymódra kéregettek a Kaszás gyermekei. Egy udvarból ki, a másikba be. A kutják se ugatták már meg, jóformán ismerték. Az öt gyerek csak eléledégt, de a hatodik, szegény csak így-ugy kapott valamit. Egy darab száraz kenyeret, egy kis tejeskét, no meg Kaszás Gábor hébe-hóba egy-egy nyelet pálinkát hozott neki.

— Nem adhatok tejet, mondta Kaszás Gábor, a tejadó elment messzire, de amim van, adok. Iglyl kis fiam, katona lesz belőled. No!

Ivott is a kis ceppség, éhségében nagyokat nyelt az italból.

most családjaikkal és marháikkal a saboni völgyben eláncolták magukat.

Standerton, december 28.

A Spens tábornok vezetése alatt álló lovasított gyalogcsapat vesztesége, amely csapatot Ermelo-kerületben a boerok megleptek, 10 halott és 15 sebesült volt.

London, december 28.

Az új londoni hadtest 1500 tisztből és 35.304 emberből fog állani 1183 lóval és 90 ágyúval.

London, december 28.

Amsterdamból táviratozzák, hogy Kamp tábornok Krüger elnöknek azt jelentette, hogy az angolok egy sebesült boert meggyilkoltak. A boer közvetlenül az ütközet után egy farmba menekült, ahol az angol katonák megölték.

London, december 28.

A hadügyminisztérium legutóbbi jelentése szerint az angolok vesztesége december hó 20-ika óta a következő: Tafelkopfnál 40 halott, köztük három tisz, és azonkívül 63 sebesült. Más ütközetekben elesett 5 tisz és 25 közlegény. Tífuszban meghalt 37 katona.

London, december 28.

Kitchenernek egy távirata a következő részleteket közli a Tweentontin melletti harcról: William őrnagy, aki Firman távollétében a parancsnoki tiszet betöltötte, egy meglehetősen meredek hegy déli lejtőjén tábort ütött. Az angol előőrsek a hegygerincet tartották megszállva, mely már magában véve is erős pozíciót nyújtott; azonkívül az angolok eláncolták magukat. Kiderült, hogy a boerok megmárták a hegy északi lejtőjét és a csucs közelében gyülekeztek. Ezután hirtelen tulerővel megtámadták az angoloknak lentlevő őrségeit. Mielőtt még a táborban levő angolok sátraikból kijöhettek volna, a boerok már megrohanták a tábort és lelőtték az embereket, úgy, ahogy sátraikból kirohantak. Az angol tisztek viszonzták a tüzelést, hogy a támadást megállítsák. De a boerok nagyon erősek voltak és miután az őrségeket elnyomták, minden előny az ő részükön volt. Az elesett, valamint a megsebesült és most Elandsriverbridgében biztonságban levő angolok száma körülbelül egész oszlop felét teszi ki. A többiek fogságba estek. Egy elmenekült angol tisz, hogy két kocsit látott tele elvesztett és sebesült boerokkal. A boerok üldözésére könnyű lovasságot küldtek ki. A boeroknak azonban sikerült Langberg közelében oly nehéz terepre jutni, melyen az angol lovasság már meg nem közelíthette őket.

London, december 28.

Kitchener lord táviratozza Johannesburgból tegnapi kelettel: Beresford őrnagy Bothavilleba való szerencsés betörés után, mely alkalommal 26 boert elfogott, visszatért Kroonstadba.

Kaszás Gábor pedig örült a dolognak szörnyű módon.

— Te, Palya, mondogatta kis fiának, má látom, hogy gyenyeralis leszel. Ugy iszol, akár csak az apád.

Hát egy ideig csakugyan így a Palya gyerek, de aztán egyszer csak meggondolta a dolgot, nem kellett neki a pálinka. De más se. Ha csak a szája felé is vitt valamit az apja, elfordította a fejét. Csak rit, hánykolódott a piszkos bőrsőben a rongyok között és napról-napra összébb esett. Kis pufók arcocskája lesoványodott, kerek, duzzadt karocskája elfogyott. A generálisnak szánt Palyából olyan összetöprődött valami lett, a minek csak éppen hogy a formája emberi.

Kaszás Gábor megjéjdt.

— Meghalt az a Palya, mondogatta maga elé. De hát mi a kő lelhet, hiszen úgy itt, akár csak én.

Tudós Bálint Gergelyt, aki a lóhoz is értett, elhívatta a kis porontyához, hogy nézze meg, mi a baja. A tudós végigtapogatta Palyát, ide-oda hajtogatta a karocskáját, lábát, Palya ordított, nyögött, a tudós pedig kimondta, hogy sehol sincs meghibbantva.

— Más baja nem lehet, mondta Bálint Gergely uram, mint az, hogy megrontódt. De maj tesszünk róla. Estvére elhozom a szert.

Kaszás Gábor pedig megörült és nyomban hozott egy nyelet itókát. Minthogy pedig már hiteltel nem kapott, hát egy rossz fejelet küldött az örömitalért cserébe.

Nagy cillenderrel hozott a vízszinü italból az ostorosnak szánt fia, hogy alig bírta el. Ivott is

London, december 28.

De Wet tüzefőteinei támadása alkalmával az angolok vesztesége 6 tisz és 52 ember volt halottakban, 9 tisz megsebesült és 4 tisz eltűnt.

Köln, december 28.

A Kölnische Zeitung arra figyelmeztet, hogy egy idő óta a boerok nagyobb számban bevándorolnak a délnyugat-afrikai gyarmatokba és sok olesó földet vesznek el a német gyarmatosok elől. Politikailag okosabb dolog volna, írja a Kölnische Zeitung, ha a boerok iránt ebben az esetben nem tanusítanak oly nagy jóindulatot. Lehetséges, hogy a boer bevándorlók megszerzik a német állampolgárságot és fiaik elvállalják a hadkötelezettséget, de ennek nincs valami jelentékeny haszna. A legjobb volna, ha a háború befejeztével a boerokat visszatoloncolnák hazájukba.

Köln, december 28.

A Kölnische Zeitung közlésezi Steyn elnöknek egy magánlevelét, mely kikerülte az angol cenzurát. E szerint a boerok helyzete nagyon kedvező. Egy évvel ezelőt a boer vezérek körében még nagy volt a kedvetlenség, most azonban a helyzet jelentékenyen megváltozott, úgy, hogy a háború kedvező befejezését remélhetik. Steyn elnök és a boer vezérek sem az aranybányákat, sem függetlenségüket nem akarják feláldozni Inkább folytatják a harcot, mely sikerrel fog végződni.

Brüsszel, december 28.

A koncentrált táborokban a boer foglyok közül októberben a felnőttek 40%-a és a gyermekek közül 47% halt meg.

HIREK.

Ezer könyvtár.

Ezer könyv is nagy numerus. Nem merném letenni a hitet arra, hogy van Magyarország ezer ember, akinek a könyves szekrényeiben ezer könyv áll egymás mellé sorakoztatva. Az meg még sokkal kevesebb, aki el is olvassa a könyveit. Egy könyvkereskedő mesélte nekem nemrégiben, hogy egy hölgy könyvtárt rendelt nála. Két-három ezer forint között lehet az ára, felül a nagy gyűjteményes munkák álljanak, alul a kisebbek. S olyan könyveket válogasson össze, amilyenek előkelő, szolid háza valók... Ilyen könyvtár is van, holott jobb befektetés még az ékszeres doboznál is. Mert ha ez a könyvtáros asszony szép, illik a füle cimpájába a szikrárt ragyogó buton, de hogyan illik neki a könyvtár. Ilyenformán mértéktelen nagy numerus egy-egy csomóban olyan ezer

könyv, amit olvasnak is. Hát még ezer könyvtár...

... Ez bizony nagy dolog s tekintettel arra, hogy azt a népet szolgálja, amelynek összes tudásvágyát eddig egy-egy vándortanító elégitette ki, még nagyobb dolog, mintha akármicsoda egyéb könyvtárról volna szó. Ez az ezer könyvtár — áldás, hatványozottabb áldás, mint ami egymagában a könyv. Annak hamar vége van még a silabizálva olvasgató ember kezében is. Kezdi az első oldalon, s miután átette magát a sok bötün, szomjuságot érez. Még könyv kellene. Az egyetlent, ami valahogyan a kezébe került, csak immel-ámmal kezdte el olvasni, aztán, amikor meglegeződéssel leszurta a tanulságait, tovább menne, de hova? A könyvtár a folytonos táplálék. A mi józan, derék, nyílt eszű, a tudást nagyon megbecsülő népünk számára felvilágosodás. Megtisztulása az agyának attól a salaktól, amiben született és megépítése benne egy csomó olyan fogalomnak, ami számára még ismeretlen. Vagy ami ellen küzdeni még sokkal fontosabb, lerombol a könyvtár az egyszerű ember agyában egy csomó félreértést, amit esetleg szándékosan épített föl abban a naiv és hiszékeny elmében a szertelen politika. Kiirtja belőle az ellenszenvet olyan intézményekkel szemben, amelyek az ő javát szolgálják s amit befektíteni, amitől a parasztot elidegeníteni éppen csak a voksszerzés szempontjából volt okos dolog. A nép olvasgat a könyvből és tanul. Nála ez a két fogalom egy. A paraszt kezén nem fordul meg annyi könyv, hogy megunhatná vagy megbecsülhetné az értékét. A nyomtatott betű neki mind egyforma igazság, mert: — nyomtatva van. Ez az oka annak, hogy a nép között az agitációnak hatalmas fegyvere a mindenféle nyomtatvány. Ezt ismerte föl nagy fikusan például a néppárt, amely milliószámra terjeszt a nép között a maga teljességével nem elfogulatlan irakait s ez teszi szükségessé azt, hogy a másik szempont, a józan, komoly, tisztos liberalizmus szintén könyvvel álljon ki a porondra. A nyomtatott betűt támadja meg nyomtatott betűvel s némely kevésbé értékes nyomtatványok rozoga argumentumait győzze le igaz szóval. — A hatás nem maradhat el, mert ilyenformán megterem az egyszerű mezei munkás agyában is a judicium s megérti a különbséget a nyomtatványok értékessége vagy értéktelensége között. Ebben a tekintetben nem fél-

Kaszás Gábor. Maga köré ültette a gyerekeit s azoknak is adott a jó italból. Kint süvített a hideg szél, hordta a havat s hozzácsapkodta a papirlaphoz, amelylyel be volt ragasztva a tanyérnyi ablak. Kaszás Gábor rá se hederített. Hideg volt ugyan a házban, de melegítette belülről az ital.

— Igyatok, mondta a gyerekeinek, ha elfogy, majd ad az Isten.

A gyerekeket hamarosan elkábította az ital, ott heverték szanaszét, ki a földön, ki a lócán. Piszkos, rongyos ruhácskájokban olyanok voltak, mint egy csomó rongy, csak a bozontos fejcskájuk mutatta, hogy gyerekek.

— Alugyjatok kis árváim, dörmögte Kaszás Gábor, Palya is alszik.

Csakugyan a Palya gyerek egy mukkanást se tett, aludt mélyen, igazán. Mikor tudós Bálint uram megjött a csudaszereivel, akkor is hiába ébresztették.

— Alszik e, mondta, de örökre alszik, Ferduska uramná van ennek a patyikája.

Aludt a kis Palya, olyan szépen aludt, mintha csak az édesanyja esuesujkálta volna el a bőrsőben. Még a lesoványodott arcocskája is kitel, csak éppen hogy piros nem volt. Kaszás Gábor meg csak állt felette, ide-oda tántorgott, lógott, mert részeg volt. Keresztbe állott a szeme, de azért folyt belőle a könnyű.

— Elmentél az anyádho, — no, — jó, mormogta s oda tántorgott a lócához, hol a palack állott az utolsó nyelet itallal.

A kis Palyát eltemették az anyja mellé. Kaszás Gábor adós maradt a temetés árával, de azért mégis kerített olyan holmit, aminek az árából elázhatott nagy szomorúságában. Kegyetlenül kiabált a kocsmában, szörnyű módon káromkodott, hogy meghalt a kis Palya fia.

— Bolond, mondta neki Ferduska uram, örülj, jó helyre ment.

— Jó? — mit beszél kelmed. Mit kisebbíti a házam. Hej, hej, kedves Palyám, — mondta is, sirta is Kaszás Gábor. No, de várjanak csak, azt a...

Befelelt a Kaszás Gábor szava olyan szörnyű mondasba, hogy még Ferduska uram is esodálkozva nézett rá. Hát pedig az ő szája se valami imádságos. Nagyot is csupott öklével az asztalra Kaszás Gábor, aztán felemelkedett. Ugy villogott a szeme, mintha parázs tűz lenne, reszketett a szája s nekivörösödött az arca.

— No, hát számon kérem az Istentő, hová tette Palyát, — kiáltotta szörnyen fenyegetőző felfelé. — Számon kérem, számon én, — ordította.

— Bolond, bolond, — mormogta Ferduska uram, — nem félsz, hogy rád szakad az ég?

— Nem hát, — mondta Kaszás Gábor, — apja vótam, az erým vót. Számon kérem.

Mikor hazament Kaszás Gábor, jó este lett az idő, hideg is volt kegyetlenül. Csak úgy rit nagy ormlótan csizmája alatt a hó. A deszkából összetakolt rossz házajtót alig bírta ki-nyitni; befagyasztotta a hideg. Kaszás Gábor nagy keresésre elkötorott egy szál masinát a zsebéből. A törött üvegű csepp lámpát az asztalon

ÚJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

— Előfizethetni postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

tem a magyar parasztot. Jól van annak megkonstruálva az agya.

Csak ne engedjük át a nyomtatott betűpiacát a reakciónak.

Erre gondoltam én ezelőtt pár évvel s kimerítő tervet dolgozva ki arról, hogy mi legyen a népkönyvtárban, elmentem egy nagy könyvkiadó céghez. A direktor urnak tetszett a tervezet és sok okos dolgot mondott hozzá is. (Például egy nagyon okosat a többiek között. Hogy a népkönyvtárnak ne legyen szabad elfogadni ajándék-könyvet. Annak kell maradnia, aminek megalkották.) Hanem aztán igen sokat diskuráltunk, megelőzött bennünket a földmivélségi miniszter. Darányi — úgy látszik — kevesebb szóval is megelégedett s ma már ime, az ezredik népkönyvtárat állította föl.

Ezek a fenýfaszekrény-kaszárnyákban glédába állított könyvkatonák hódító utra indultak, s immár sokan. *Bodóky* osztálytanácsos a kapitányuk, aki új és új csapatot küld szét szerte e hazában, s gyönyörűséggel olvasni az adatokat arról, hogy hol tartunk a hódító munkában. A miniszter tudniillik nem elégszik meg azzal, hogy könyvtárakat csinál, hanem arra is kíváncsi, hogy sokszor kell-e kinyitni a könyvtárszekrény ajtaját... Sokszor. Ez ideig ötszázszor munkás olvasgatta a könyveket a vasárnapján, a helyett, hogy a kocsmában a rivális legény fejét lékelte volna meg. És a könyvtárak sokasodásával sokasodik meg a publikum is. Nem látom messze azt az időt, hogy a falu szegénye lesz az, aki nem olvas, s a könyvtár tövében, akárcsak valami szép nagy tölgy terebélyes árnyában, csak egy magukból, a dolgok természetes folyamánként megszületnek a pálinkás butikok gyilkosai, a munkásnép szabad liceumai.

Különösen ha sok olyan mestere akad a beszélgetésnek, ami a könyv révén köztünk és a nép között most már javában megindult, mint *Jókai Mór* és *Benedek Elek*. A miniszter statisztikája azt mondja, hogy őket szereti legjobban ez az egészen speciális és nagyon megbízható publikum. A *miértet* nem szükséges keresni. A *Benedek Elek* írása tiszta, cikornyátlan, tösgyökeres magyar nyelv, s tárgyai olyan közvetlenül a nép életéből valók, hogy az egyszerű falusi ember a szomszédja, meg a másik szomszédja a történetét olvassa el bennük. Eszébe se jut,

hogy valami pesti ur mesél neki. S *Jókai*... Hát mi ujat lehetne még *Jókairól* mondani... (Th.)

A batár.

Künn állodogáltam a villamoson a kalauz mellett. Hétköznapi lármájában zugott az ut. Iromba, nehéz teherkocsik dőögtek az *Andrássy-ut* felé, kis inasok megrakott targoncákat húztak, a villamos esengettett s egyszerűen az új kor pokolokosija, az automobil suhant el mellettünk s tünt el a decembervégi sűrű ködben.

A kipárnázott, gummitalpas bérkocsik simán repültek át a sok jármű tömkelegén, elagott, könnyös, vak komfortáblis lovak egykedvűen cammogtak terhükkel... Olyanok ők a lótszadalmában, mint az állami kir. hivatalnokok, minden emóció, minden láz és ugrás nélkül mulik el az életük!

S egyszerre csak a sok-sok zugó, zsi-bongó, lármás kocsi között feltűnt egy batár. Esetlen, nehéz falusi batár. Kerekein hatalmas vaspánt, generációkat nyűtt már el, de rajta jövendő generációk sem fognak ki. Nyáron fődetlen lehet, mert télire elől és két oldalt finom fajta üveg veszi körül. Nem esillogó, nem ragyog, de erős és patriarchális. Olyan, mint a vidéki kastélyok, amik ismeretlenek a magunkfajta budapesti utcaoptatóknak.

A kényelmes kocsis elé két jámbor szürke van fogva. Nem orosz lovak, nem is kitanított traberek, csak amolyan jó magyar szürkek, bozontos sörénnyel és nyíratlan farkkal. Szerszámjuk is ivadékokra szóló, erős, egyszerű. Lakknak, fényezésnek hirt se, hamva se.

S a kocsis! Ösmeritek-e a mezők pozsgás kőpü kamaszát? Meztlenül, egy ingben, gatyában kóborolja be a tájat, szallagatlan fekete kalap ül közepén elválasztott szőke haján s ajka örökké futyre áll. Maga se tudja, hogyan, egyszerre csak lovagolni is tud; soha se tanították s már hajt... Aztán rábukkan az uraság s megteszi kocsisnak.

Hja, de a városban vége a falusi tempónak. Feszés, zsinoros kék ruhát kap a kamasz, lábát esizma húzza s fekete, pörge kalapjáról háta közepéig lóg le a rojtos pántlika.

S mekkora igyekezettel hajt! Nem fog

ki rajta villamos, fiakker, automobil. Szinte a lelkét önti át a gyepelőbe s félhangosan egyre noszogatja a lovakat: — Csalfa, haj!... Rózsai, haj!...

— Otthon azután büszkén dicsekszik majd: — Pesten hajtson kee... .

És benn a batárban különös pár ül. Öreg ember, öreg asszony. Két nagy prémes bunda, egészséges öreg arccal, nyugalmas nézésű, megelégedett szempár.

Ezeknek nem Budapest a hazájuk!... S én, a nagyváros kóborló, kőszia fia, kinek elemem, táplálékom ez a kőszénporos, fekete levegő, aki itt nőtem fel a gyárak alján, aki egész életében radikális, új dolgokra törő emberek közt forogtam, egyszerre álmodozóvá leszek.

Automobil rohan el mellettem. És itt a küzdés, a harc, melyet annyi poéta irt meg *Excelsior!* cimmell!...

A batár nyugodtan halad a budai part felé. Mi köze ehhez az egész forrongó, új világhoz, a nagy átalakulásokhoz? Elmarad talán, de gazdái, — ami nekünk, küzködőknek osztályrészül soha sem jut — nyugodtak és megelégedettek.

N.

Budapest, december 28.

— BUDAPESTI NAPLO. December 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.

— Salm-Salm hercegek a királynál. A király ma délután fogadta Bécsben *Salm-Salm* Emánuel herceget *Mária Krisztina* főhercegnőnek, Frigyes főherceg leányának vőlegényét s ennek atyját, *Salm-Salm* Alfréd herceget.

— A léghajós főherceg. Bécsben ma reggel nyolc órakor az arzenából felszállott *Lypót Szalvátor* főherceg léghajója. A léghajón a főhercegen kívül *Schrotter* udvari tanácsos van a fiával, továbbá *Hinterstoisser* kapitány. A léghajózás célja fiziológiai kísérletnek végrehajtása.

— A hesseni nagyhercegi pár válása. A darmstadti országos törvényszék kimondta tudvalevőleg a válást a hesseni nagyherceg és neje között. Mint most utólag jelentik, a törvényszék ülése tizenegy órakor délelőtt kezdődött, két óráig megzakították a tanácskozást. Rövid szünet után folytaták a tanácskozást s öt órakor hirdették ki az ítéletet, mely a

találta s meggyújtotta. A gyerekei ott feküdtek az ágy szalmáján, egymáshoz bujva. Kaszás Gábor megállott fölöttük s elgondolkozott. A kis Palya már a föld alatt van, a jeges föld alatt. Számolgatja a gyerekeit Kaszás Gábor, számolja sokszor egymás után, minden névvel kibőki egyik ujját, de nem jön ki a hat. Egy hiján van mindig a szám.

— Hej, hej, sóhajtozik, elvitte Palya!

Összerándul Kaszás Gábor nagy teste, egy reszket, mintha ráznák. Ugyan mi forronghat egy ilyen rongyos gunyájú embernek a lelkében? Milyen az ő fájdalma? Erzi-e egy a fájdalmat, mint más? Iszán fájt-e a szíve? Az a kérés sziv!

Hát nagy lehet az a fájdalom és fájtat is az a kérés sziv nagyon. Vagy talán csak a durva kéz kérés, a sziv pedig nagyon is puha, mert ime, Kaszás Gábornak szeméből hull a könnyű.

— Fázatok-e? mormogja s leveti rongyos kabátját s a gyerekeire takarja, meg a cipőjét is ráteszi az egyik kócos fejére, a Menyuséra.

Felébred a kis gyerek, mikor a hideg sapka arcához ér. Nyög, nyöszörög. Felemeli fejét. Utána ébred a többi. Ot pár szem mered Kaszás Gáborra. Ot szájból száll a lehelet feléje. A lehelet, mely köddé válik a hideg házban.

Most jut eszébe először Kaszás Gábornak, hogy talán ehések is lehetnek a gyerekei. Meg hogy neki kellene kenyeret adni a gyerekeinek. Eszébe jut s úgy érzi, mintha összeszorítaná valami a jó őrül garatját. Azt a hires garatot, amelyen eddig lecsuszott a sok nyelet ital.

— Gonosz ember vagyok, dörmögi, a kis Palyát is azé vették el tőlem. Atkozott vagyok, istentelen. Hej, hej, mindent megittam.

Azután eszébe jut az esztendő sora, melyet itt élt a feleségével. Hányszor ritt az asszony, hányszor kérte keserves könnyhullajtások között, hogy hagyjon fel a dorbézől étellel. De nem hagyott fel, még jobban ivott, s nem egyszer verte meg az asszonyát. Talán a bánat vitte a sirba.

— Gyilkosa vagyok, mormogta Kaszás Gábor és még jobban kezdett reszketni. Az ital gőze egészen elszállott fejéből. Mereven nézett maga elé s nagy fohászkodás tört ki a kebléből: más leszek ezentul, csak a gyermekeimet hagyj meg, hagyj meg, mondta s felfelé nézett.

A kis Menyus nagyon furcsán nyögött. Nyögött egy pár napig, forró volt a feje, egy hétre azután elment a kis Palya után. A jó Isten tudja, milyen betegsége volt, elkapta minden gyereke Kaszásnak töle a betegséget.

Nem ivott már Kaszás Gábor, rá se tudott nézni az itala. Allta erősen a fogadását. Munkát is vállalt, favágást az erdőben, a mi kis foglalt kapott, nyomban vitte a kis Palya meg a Menyus temetési költségének törlesztésére.

— Más ember leszek, fogadom, hogy más ember, mondta Kovácska kántor uramnak, Ferduskának, meg másoknak is. Rossz, garzda ember voltam, de anyja leszek anya helyett a gyermekeimnek, csak megmaradjanak.

Csak megmaradjanak, de nem maradt meg, csak egy, a legnagyobb.

— Próbára tett az Isten, gondolta Kaszás Gábor, megvert a gonoszágomé, légyen áldott a sujtóló keze. De meghagyta az egyiket, légyen hála neki.

Es nem volt józanabb ember Kaszás Gábornál, mióta megtért, nem volt munkásabb se. Ablak

került a házra is a rossz papir helyett, csinította másképpen is a házát.

— Talán házassodik kelmed? kérdezteék tréfálva töle a falusiak.

— Nem, — mondta Kaszás Gábor, — nem házassodik, de más ember lettem. A fiamnak csinálak mindent. Megtértem, láttyátok, hogy megtértem.

Es úgy volt, amint Kaszás Gábor mondta.

Egy esztendőt fordult az idő, Kaszás Gábor egész falu csodájára jó ember maradt. Hóval lepett be mindent a tél megint s hideg, esikorgó szél süvített a falu házai között. A Kaszás-gyerekek nem szaladoztak dideregve most már a fagyos uton; — az egyetlenegy, aki megmaradt belőlük, otthon ült a jó meleg kemence mellett. Sápadt volt az arca s mélyen beesett a szeme.

— Menj ki gyerek, — mondta az apja, Kaszás Gábor, — látod, hogy szánkóznak a többiek. Ugorj no, szaladj, vedd fel a kis új bekecsed.

— Mennék, apám, de nem birom a hideget; elhal a mellem, — szólt rekedt hangon a gyerek.

Még aznap szólt, a másik nap már csak nyöszörögött, a harmadik napon nyögni se tudott. Kaszás Gábor csak nézte, hogy hervad el a fia.

— Az a tőke, mormogta, ami a mellére esett, az a baja, no, de... Hiába reménykedett Kaszás Gábor, egy hét múlva vége lett a gyerekeknek. Megállt a holt gyerek fölött Kaszás Gábor és sokáig nézte a sápadt, fehér arcot. Sok minden megfordult a fejében: gonoszágos élete, majd megtérése, a tisztán eltöltött esztendő, mely alatt pedig pokoli módon eszörömpölt az üres garat. Hát megtért. Minek? Ihol, a gyerek meghalt, meghalt ez

MOLL SEIDLITZPOR
felemlíthatatlan háziaszter mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SO
Legjobb fájdalomesillapító bodörzőlős, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérről kapható. **MOLL** készítmény kérendő.

válást kimondotta. Az ítélethez megokolást nem kapcsolnak. Az igazságügy-miniszter és a nagyherceget rögtön értesítették az ítéletről. A nagyherceg még aznap este elutazott Kiéba. Ujlesztendőre hazavárják *Sergius orosz nagyherceggel és annak feleségével, aki testvére a hesseni nagyhercegnek. Újévkor nagy udvari ebéd lesz Darmstadtban, azonkívül udvari koncert és később két udvari bál.*

— **Kék szívek.** A fővárosi utca legszebb butora a kék szív. A kék szív bádognál van, nem dobog, vér nem hajtja s mégis sok szeretet van benne. A kék szív tulajdonképpen nem is tárgy, hanem nemes ötlet. Célja: jótékonyág. A kék szív, amely majd minden utcasarkon s a nagyobb kávéházakban látható, tulajdonképpen nem más, mint szivalaku, kékre festett gyűjtő-szekrény, melyen ez a mondat áll:

Gyűjtseink cukrot a szegény gyermeknek.

A szivalaku szekrény felső nyílása arra való, hogy a kávéházi közönség, mely a kávé mellé adott öt cukrot sohasem fogyasztja el, a megmaradt cukorkókat a szekrény nyílásába dobja. A másik nyílás azokat a pénzadományokat várja, melyekből szegény gyermeknek ingyen tejet vásárolnak.

A kék szívek tehát folytonos emlékeztető szimbólumai annak a mesébe illő nyomoruságnak, mely annyi könnyet fakaszt az emberszerető emberek szeméből. Bizonyos társadalmi kötelességek teljesítésének kötelezettségét juttatják eszébe a kávéházi közönségnek s hivatva vannak arra, hogy a szunnyadó szociális lelkiismeret egy ébresztés. Nem egyszeri cukorgyűjtő szelencék ezek a kék szívek! Ha nem bádognál valók volnának, talán véreznének, ha hangjuk volna, sikoltanának, ha kezük volna, elétek tartanák s ugy könyörögnének, hogy adjátok ételhulladékaikat azoknak a nyomorultaknak, kiknek egyebet ajándéknál nem adhattok. Több jogot nem, több követelményt való nem. Adjatok hát legalább jószívvel egy kis morzsát.

A kék szívek sok mindenről beszélnek ott az utcasarkon, ha szólni tudnának. Bádognál valók csak, nem fognak beszélni. De nyílásaikba sokat kell belegyömöszölni, édességet és krajeárokat, hogy addig, amíg hangos sikolytásra és átkodásra fakad a tömegek ajka, elmondhasuk, hogy a régi rend keretein belül mindent megtehetünk, amit könnyűlehetőségünkön el lehetett várn.

— **Marconi kísérletel.** Halifaxból jelentik, hogy *Marconi* tegnap különböző pontokat vett szemügyre, ahol a drótnélküli táviratozáshoz szükséges állomásokat felépíthetné. Kijelentette, hogy az állomást mindenesetre felállítja és reméli, hogy februárban megkezdheti az építést. A gyakorlati kísérletezések a transzatlanti táviratozással három hónappal később fognak történni.

— **Énekesből milliommós.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy *Eibenschütz* Ilonát, a magyar származású hírneves énekesőt eljegyezte *Derburg* londoni többszörös milliommós.

is, az utolsó, pedig jó volt, pedig érte lett jóvá, egy korty italt se itt. Gondolkozott Kaszás Gábor s egymásután bődöste ki az ujját. Kített a hat szám, mind a hat elhagyta. Az ötöt csak érti, hogy mért, de a hatodikat nem.

— Nines igazság, jajdult fel s nagyot bődült utána Kaszás Gábor. Olyan, mint az állat, mikor halálos csapást mérnek rá. Azután benyult a ládafiába, kivette a megkuporgatott pénzeszközét s kiment a házból egyenesen a falu kocsmájába. Tele rendelté itallal az asztalt s ivott, ivott, mint a sokáig szomjazó állat.

Akkor is ivott még, mikor a fia temetésére huzták a harangot. A jó emberek érte jöttek, összetett kézzel kérték, hogy jöjjen, mert temetik a fiát.

— Menjete, ordította, mert ha én a temetésre megyek, jaj lesz annak, aki elvette a fiam. Szörnyű káromkodásba fult a szava. A kérő emberek irtózá mentek el tőle s mikor átlépték a küszöböt, megszólalt Ferduska uram:

— Ez az egy gyereki csak megmaradhatott volna. Lám, jó ember lett, most meg elveszti bújába a lelkét.

Szóltanul mentek a többiek, de a fejük bölintéséből látszott, hogy igenlik a Ferduska uram mondasát.

A koremsa mellett vitték el a holtat. Szólt a harang, énekeltek a népek, énekeltek Kaszás Gábor is, de szennyes nótákat. Erős, bömbölő hangja tulzta a népség énekét és sokan megbotránkoztak rajta. Bálint Gergely uram, a nagy orvos-tudós meglökte Ferduska uramat s így szólt:

— Istentelen az a Kaszás Gábor, pokolra megy a lelki.

Ferduska uram nem szólt rá semmit, még mélyebbre ütötte a lehajtott fejét. Ugyan mit gondolt? Talán azt, hogy ez az egy gyereke Kaszás uramnak már mégis csak megmaradhatott volna. Talán ő megértette a Kaszás Gábor sorát? Talán, — ki tudja!...

— **Lovag Lederer Sándor üdvözlése.** Az Adria tengerhajózási társaság ez évben alakított nyugdíj-intézetének tagjai *Lederer* Sándor lovagnak, az Adria alelnökének küldöttség útján fejezték ki köszönetüket a nyugdíjintézet létesítése körül való érdemeiért. A küldöttség az Adria flumei és budapesti tisztviselői és tengerészisztjei köréből alakult és *Tóth Géza* igazgató vezetése alatt ma tisztelettel *Lederer* loagnál. *Tóth* igazgató tartalmas beszéddel üdvözölte a társaság alelnökét s megköszönte az Adria tisztviselői és tengerészei érdekében tanúsított fáradozását és jóindulatát. Ezek hálájuk jeléül pedig művészi kivitelű albumot nyújtott át az ünnepekkor. Az albuma foglalt köszöndírat a nyugdíjintézet összes tagjainak aláírását tartalmazza s egyes lapjait Budapest, Fiume s az Adria gőzöse által érintett nevezetesebb kikötővárosoknak *Koskól* Jenő által testett látképe díszítik. *Lederer* lovag a küldöttségnek meleg szavakban mondott köszönetet az elismerésért és tiszteletre lakomat adott a Hungáriában, amelyen a farsulat miniszteri biztosa és az igazgatóságnak több tagja is résztvett.

— **A Szabad Egyetem szervezkedése.** A közoktatásügyi miniszter ma délután 4 órára alakuló ülésre hívta össze a Szabad Egyetem központi bizottságának tizenhat tagját. A meghívottak közül *Wekerle* Sándor, *Jónás* Odón, *Hegedüs* István kimentették magukat. Megjelentek: *Semsey* Andor, *Berzeviczy* Albert, *Rákosi* Jenő, *Földes* Béla, *Gaal* Jenő, *Wittmann* Ferenc, *Klein* Gyula, *Hegedüs* Loránd, *Pályi* Sándor, *Alexander* Bernát, *Grósz* Emil, *Lóczy* Lajos és dr. *Klupathy* Jenő. Az ülés dr. *Földes* Béla egyetemi tanár nyitotta meg a miniszter megbízásából. Röviden ösmertette az University Extension külföldi sikereit, különösen az angolországi eredményeket, méltatta aztán *Wlassics* miniszter fáradozásait, ki évek óta azon dolgozik, hogy az angol szellem e nagy alkotását úgy ültesse át magyar földre, hogy az itt meggyökerezék és teljesen megfeleljen a mi viszonyainknak. Ez a szempont is az ezzel járó feltételek biztosítása időbe került, de ma már az akadályok mind le vannak győzve, s az intézmény megalakulhat. Üdvözlé a megjelenteket és fölbírja őket, hogy válasszák meg az intézmény tisztikarát. Utána *Berzeviczy* Albert szólt, és *Földes* Béla ajánlja alelnöknek. A központi bizottság erre Földest egyhangulag megválasztotta. Alelnökké szintén egyhangulag *Jónás* Odónt választották. Az öttagú végrehajtó bizottság tagjai lettek: az elnökön kívül: *Gaal* Jenő, *Hegedüs* István, *Klupathy* Jenő és *Alexander* Bernát. Az előadások megkezdését február 1-ére tervezik, amikor is hat hetes tanfolyamot nyitnak meg, egyszerre öt tantárgyból, melyek mindenikéből hetenként egy-egy óra lesz, az esti órákban, utána fél óra megbeszélés, azaz eszmecserre az előadó és a hallgatóság tagjai közt. A hallgatók közt *Vezérjónalut*, az előadás bővebb kivonatát fogják kiosztani, ami a jegyzeteket pótolja. Minden hat előadásból álló tanfolyam hallgatási díja egy korona lesz.

— **Érdekes örökség.** *Newyorki* lapok írják, hogy egy Amerikában lakó budapesti ember, *Zitterbarth* Károly Sándor harmadik millió koronát örökölt egy Magyarországon elhunyt rokonától. *Zitterbarth* a chicagói városi kórházban fekszik beteg s nem bizonyos, hogy fel fog gyógyulni. Abban az esetben, ha meghalna, írja a newyorki lap, Budapesten hagyott feleségét és fiát lesz az örökség. A hir ebben a formában nem felel meg egészen a valóságnak. *Zitterbarth* Károly Sándor tényleg budapesti ember, fia *Zitterbarth* Károlynak, a duszgadzag építésznek, aki a citadella építésénél teljesen tönkrement. Három gyermeke maradt, *Irma*, *Károly* Sándor és *János*. *Károly* Sándor könyvelő ember volt, megnősült, de a családját tizenöt évvel ezelőtt elhagyta s Amerikába vándorolt. Egy-két évig még irt haza leveleket, de azóta nyoma veszett. *Irma* nővére, egy öreg kisasszony, mint megirtuk, pár hónappal ezelőtt a Baross-utcában lévő lakásán petrolleummal leöntötte a ruháit s azután meggyújtotta. A szerencsétlen teljesen összeégett s meghalt. Összánnyolcvanezer korona vagyon maradt utána — amit ő egy Bécsben élő nagybátyjától örökölt — s ez a vagyon most két testvére, a Budapesten élő *Jánosra* és az Amerikába vándorolt *Károly* Sándorra maradt. Mivel azonban az ő tartózkodási helye ismeretlen volt, az árvaszók gondnokot nevezett ki az őt illető örökségrész kezelésére, amely halála után tényleg a fiát illeti. Most, miután megtudták, hogy hol tartózkodik Amerikában, értesítették az örökségről, amely azonban alighanem későn jutott már tudomására a nagybeteg embernek.

— **Egyetemi alkalmaztatások.** Az orvoskari tanári testület ülésén a borkörtani tanszék mellé I-ső tanárségnek dr. *Szabódy* Jánost, díjazott gyakornoknak dr. *Póór* Ferencet az I-ső kóronctani tanszék mellé dr. *Konrad* Jenőt és dr. *Fekete* Sámuelét gyakornokoknak, az I. számú női klinika mellé: I. tanárségnek dr. *Walla* Bélát, poliklinikai tanárségnek dr. *Lovrich* Józsefet, II. klinikai tanárségnek dr. *Wenzel* Tivadart, gyakornokoknak dr. *Windisch* Odónt, dr. *Horváth* Ferencet, dr. *Kenéz* Kálmánt, dr. *Kerntler* Jenőt, dr. *Kornhauser* Dezsőt, dr. *Roller* Henriket és dr. *Záborzsky* Istvánt, a II. sz. belklinikára dr. *Hager* Pétert, dr. *Veres* Pált gyakornokoknak választották.

— **Öngyilkos plébános.** *Strassburgban* tegnap este *Haslauer* Antal 41 éves plébános vízbe ülte magát. Az öngyilkosság okát nem tudják.

— **Boczkó Pál levele.** *Boczkó Pál* szomorú és naiv ember. Szomorú azért, mert a fia, *Boczkó* Traján honvéd-tizedes, iroda-ügyvivő Nagyváradon agyonlőtte magát s naiv ember azért, mert azt hiszi, hogy a katonaeletben üdvös reformokat fog megérelni, ha fiának szomorú sorsát saját kezével irt levélben adja tudtára a Nagyvárad című lapnak. Szegény *Boczkó Pál* nagyon mélyen sujtott apa és nagyon elkéseredett ember, levele azonban megérdemli, hogy sokan elolvassák. Az érdekes és szomorú levél így szól:

Boczkó Traján honvéd-tizedes, iroda-ügyvivő Nagyváradon, alulírottak fia, e hó 24-én Nagy-szalontára jött, ott a Nemzeti szállodában főbe lötte magát és azonnal meghalt, hátrahagyván egy levelet szüleihez, melyben azt mondja, hogy kapitánya rossz bánásmódja miatt kellett agyonlőni magát. Ezen negyedik gyalog-honvédeznél nem régen agyonverték egy Per nevezetű honvédet, most a fiamat küldték másvilágra. Kérem írni becses lapjában ezen eset alapján a katonák érdekében.

Nagyszalonta, 1901. december 27.

Tisztelettel

Boczkó Pál
nyug. k. tanító.

— **Lenbach—Saharet.** A nagy német festőnek ugyancsak sok kellemetlensége van a miatt, hogy *Saharet* kiasszonyt, az európaszerte ismert s nálunk is járt táncosnőt esetjével megörökítette. A táncosnő imprefáriója reklámelőkölök *Lenbach* otly regényes baráti viszonyba hozta *Saharet*-vel, hogy *Lenbach* ez ellen kénytelen volt a törvényszéknél keresni oltalmat. *Lenbach* sem baráti, sem egyéb viszonyban nem állt a táncosnóval, nem ő volt az a híres barát, aki a táncosnót a világ leghűbesebb asszonyának nevezte. Fízett *Saharet*nek azért, amiért egy képéhez modellt ült, különben semmiféle modelléről sem szokott ilyen módon nyilatkozni. *Lenbach* maga így mondja el az ügyet:

— Szinte tehetetlen vagyok a nevemmel üzőtt üzelmekkel szemben. Ez ügyben már egy jogászhoz fordultam. Mindenkinél le lesz kötelezve, aki ezt a *Saharet*-mesét egyszer valahára végleg lerontja a sajtóban. *Saharet* egyszer rám rontott műtermemben, arra kért engem s nőmet, hogy előttnk bemutathassa a művészetét s e végből már magával is hozta a kosztümjét. Nyomban hozzáállott, hogy kifesse magát, a haját feltűzte, mint ezt mutatványai előtt valószínűleg szokta. Aztán, mint minden modellt, a spanyolfal mögött magára állította jelmezét s nyomban elkezdett táncolni. Azt mondtam neki, hogy a feje nagyon festői s ha fejmodellt ül nekem, felét fizetem neki annak, ami honoráriumot ő a tinglianglikban kap. Csak a fejét fogadtam el modelltől, mert különben nagyon jelentéktelen alak.

*Lenbach*nak, mint maga mondta, nagyon mind-egy, hogy *Saharet* kínai vagy spanyol táncot jár-e. Ő nem bízta, hogy spanyol táncokat tanuljon be. Roppant föl van háborodva az ellen, hogy az impresszió az orfeumok előcsarnokában kifüggesztí azt a képet, amelyet *Saharet*ről festett s neki ajándékozott. De mivel az a kép *Saharet* tulajdona, ez izléstelen eljárás ellen nem tehet semmit. A lapokat azonban kéri, hogy a maguk részéről ne segítsék elő ezt a reklámot.

— **Müller Kálmán üdvözlése.** Dr. *Müller* Kálmán egyetemi tanár miniszteri tanácsosnak tőrendühái tagra történt kinevezése orvosi körökben közmegeledést keltett. A budapesti orvosi szövetség tagjai testületileg kívánták szerencsét az új főorodnek, akirez *babarczy* *Schwartz* Ottó udvari tanácsos egyetemi tanár intézett üdvözlő beszéde.

— **A budai vár újjáépülése.** A budai várban megkezdtek ama régi házak lerombolását, amelyek *József* főherceg Szent-György-teri palotájától az egykori Török-Bálint-kapuig húzódtak. A régi egyemeletes házak közt egynek sem volt valami történeti nevezetessége. E házak helyén fog emelkedni a budapesti hadtestparancsnokság új palotája, amelynek terveit már elkészítette a negyedik hadtest műszaki irodája.

— **Jóteköny adományozók.** A *Podmaniczky-utcai* kenyérszövő bolti javára ma a következő adományokat kaptuk: Dr. *Karof* Oszkár (Budapest) egy budai karácsonyi társaság nevében 8 korona 20 fillér; *Kőbányai bohém-társaság* 5 korona 60 fillér. — Az ingyen tejesztó bolti javára adakoztak: *Kőbányai bohém-társaság* (Topolnicsky Frigyes küldeménye) 5 korona 50 fillér; *H. F.* (Nagy-Saló) 5 korona; a *Központi Jeldalognbank* tisztviselői körében való gyűjtés eredménye (dr. *Dósa* Odón küldeménye) 19 korona 70 fillér. — A jóteköny adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— **Az elfelejtett fogoly.** *Frankfurtban* történt a különös eset. Karácsony napján reggel letartóztatták egy odavall postatitkár fiát és kihaláztatás után egy cellába zárták s aztán megfeledtek róla. Csak tegnap reggel vették észre a szerepcséntelt, aki két nap és két éjjel éhezett és fázott a földalatti cellában. Mikor ráakadtak, már szinte féloit volt. A vizsgálatot megindították.

— **A visszavágók.** Ti szegények és elszántak, akiket a ma nyomorúsága kivándorlásra készít és nehéz szívvel bizonyos, de annál könnyebb batyuval indultok a messzi idegenbe: tanulságos mese készül most számotokra. Társaitok voltak nektek jó régen, husz évvel ezelőtt, akik szintén itthagyták ezt a mi szegény hazánkat s csapatostul, egész kis népvándorlás, mentek jobb ethont keresni. Mi már szinte elfeledtük őket, de ők — jól figyeljétek — ők nem tudták elfeledni a hazát. Félkerekedtek volt Magyarország déli megyéiből, Szirma-Bossenyőből és több torontálmezei községből, hogy talán más hazában inkább tudnak boldogulni. S elmentek Bulgáriába, még valamikor a nyolcvanas évek derekán. Ma pedig, husz esztendő múltán, mikor már az ifjakból őregek, az őregekből pedig néma halottak lettek: ma a megmaradt kivándorlók csak egy álmot álmodnak, csak egy gondolatnak élnek, hogy miként jöhethetnének vissza a szegény, az elhagyott, a mégis áldott anyaföldre. S ne higgye senki, hogy huszan vannak a visszavágók vagy talán százán. Nem. Tizenötözer, igen tizenötözer kivándorlott magyar jelentkezik egyszerre, hogy vissza akar térni Bulgáriából Magyarországra. Egy szép kis városra való magyarság kívánkozik vissza az elhagyott hazába. Hát ez igazán úgy hangzik, mint valami tanulságos mese. Úgy tudjuk, hogy a tizenötözer magyar nem álmodozik hiába a szomorú idegenben s már megindultak a tárgyalások, hogy visszatelepítésük mentül hamarabb megtörténjék. A tizenötözer elszakadt testvér tehát nemsokára visszatér körünkbe, s ezek a megpróbált, sokat szenvedett emberek talán minden szép szónál és minden okos rúndeleltől eredményesebben fogják kioktathatni azokat, akik nyomorúságból vagy csak egyszerűen ígátok szavára hajlandók volnának kivándorolni. Nekik, akik husz esztendő alatt megtanulták, hogy mindentől jó, de legjobb otthon: talán majd hinni fognak azok, akik itt akarják hagyni a hazát. S ha majd hazahozzák azt a raj kivándorolt magyart, talán jó is volna őket oda telepíteni, ahol példájukkal taníthatják a kivándorlásra kész magyarokat. A könnyű szívvel távozókat hadd lássák mindig maguk előtt azokat, akik olyan nehéz szívvel kívánkoztak vissza hazájukba.

— **Katonai kinevezések.** Bécsből táviratozza tudósítónk: A hadsereg rendeleti közlönyének ma megjelent száma jelenti, hogy 6 felsője elrendelte orosvai Lánor Viktor szabadságot albánornagynak, a m. kir. honvédelmi miniszterium III. ügyosztályának főnökének az állásától felmentését, továbbá nagvszurányi Súranyi Ferenc vezérornagynak, a m. kir. 77-ik honvédelmi parancsnokának, továbbá Hofbauer Istvánnak, a m. kir. 45-ik honvédelmi parancsnokának, feketetórdói és nagytarjai Mayer Guidó vezérornagynak a magyar királyi 74-ik honvédelmi parancsnokának és Panos Alajos vezérornagynak, a cs. kir. 88. honvédelmi parancsnokának jelenlegi állásuktól való felmentését mellett beosztását a m. kir. kassai III., illetőleg kolozsvári VI., szegedi II. és székesfehérvári V. honvédelmi parancsnokságokhoz. Kinevezett továbbá Papp Béla vezérornagya a m. kir. 75. honvédelmi parancsnokának a m. kir. honvédelmi miniszter III. ügyosztályának főnökévé, Fajta József, a m. kir. I. honvédelmi parancsnoka a m. kir. 45. és bordognai és valnigrai báró Taxis József, a m. kir. II. honvédelmi parancsnoka a m. kir. 82. honvédelmi parancsnokává.

— **Tanárközi gyűlés.** Az Országos Középiskolai Tanfelügyelet ma délelőtti tartotta karácsonyi választmányi ülését Hofer Károly királyi főigazgató elnökelete alatt. Az ülésnek két tárgya volt: A minisztériumhoz intézendő évi telerjesztés és az országos tanárközi gyűlés létesítése. Az évi telerjesztés, amelyet az egyesület főtitkára Négyesy László szerkesztett az iskolai vezetés megjelölésével, az iskolák zsufaltságával, végül a tanárkérdéssel foglalkozik. A választmány Alexander Bernát, Gerevich Emil, Bagó Péter, Kardos Albert, Rombauer Emil, Schürger Ferenc és Beke Manó hozzászólásai után egész telerjesztésben egyhangulag el fogadta a javaslatot a tanári szövetség tervezetét a kassai tanári kör megbízásából Csizler Ignác adta elő. A szövetség alapprogramja az, hogy a tanárok ezres csoportokká alakulva, a csoport minden tagja örökösnek az illető tag halála esetére 1000 forint hagyaték biztosítását azokból a befizetésekből, amelyeket a csoport többi tagjai az egyes halálesetek alkalmából teljesítenek. Az előadás tüzetesen igazolta a terv megvalósíthatását. Többek hozzájárulása után a választmány az eszmét a körök figyelmébe ajánlta. Végül elhatározta a választmány, hogy külddöttéleg tiszteleg Zsintzky Mihály államtitkárnál, 40 éves tanügyi működése alkalmából, valamint a középiskolai ügyosztályt vezető főnökénél: Boncz Ödön osztálytanácsosnál. A külddöttéleg ma délelőtti ülésen mindkét helyen, Hofer Károly, illetve Rombauer Emil elnökök vezetésével.

— **A nagy kártyavesztés.** A bécsi rendőrség, illetőleg bíróság erősen foglalkozik a híres kártyajáték ügyével, amely gróf Potockinak annyi pénzébe került. A vizsgálat, mint Bécsben hirté jár, a játékosok közül ki fog terjedni gróf Kolleredo-Mansfeld Ferenc, a Jockey-klub elnöke is, mert megengedte, hogy a klubban kártyajátékot játszszenak. Úgy mondják, hogy a vizsgálatot a király határozott rendelkezéssel indították meg.

A Wiener Allgemeine Zeitung közlése szerint az osztrák Jockey-klub intést kapott, hogy a kártyajáték ismétlődése esetén feloszlatják a klubot.

— **Szakírók gyűlése.** A budapesti szakírók körében már régen idimerült a terv, hogy erkölcsi és anyagi érdekeik megvédése céljából egyesítetté tömörüljenek. E célból ma este 7 órára az Othon-kör helyiségében rendkívül látogatott értekezlet tartottak. Ujjb Garay Károly volt aki mint a megalom indítója üdvözölte a megjelenteket és elnökül Gelléri Mórt, az Országos Iparügyi miniszter igazgatóját ajánlotta. Gelléri elnöki megnyitó beszédében röviden vázolta a Szakírók Egyesületének céljait és eszközeit, mire elhatározták hogy a Szakírók Egyesületének megalakulását szükségesnek tartják. Az értekezlet az alapszabálytervezet kidolgozására kilenugato bizottságot választott. Az értekezlet többek között kimondta, hogy a megalakuló egyesület egyik fő célja lesz megszüntetni és megakadályozni azokat a vizsgálásokat, amelyeket illetéktelen elemek szaktudósítói minőségben különösen ipari és kereskedelmi vállalatoknál elkövetnek.

— **Kínai állapotok.** Messze keletről az a hír érkezett, hogy a kínai császárné élete veszedelemben van. Luangchichao, Kuanghsü császárné korábbi tanítója, akinek Kangyueval külföldre kellett menekülni, állítólag Japánból utban van hogy a császárné ellen merényletet kövessen el. Ezért a legszigorúbb őrizet alá vették azokat az utakat, amelyek Kaifenguba, a császárné jelenlegi tartózkodási helyére vezetnek. Ez a merénylőth csak kiegészítő adat ahhoz a nagy fejtelenséghoz, amely Kínában uralkodik. És a fejtelenséget teülről csinálják, az udvari hivatalnokok valósággal rémei a népnek. Azokon a vidékeken, amerre az udvar utazik, úgy szenved a nép, mintha ellenség járt volna arra felé. Az eunokák és lakajok féltelenek a rablásban és lopásban. A szegény parasztek jarkijánusa hallatszik mindenütt, mert az utolsó talat is kiszedik a szájukból. Mikor a lutunghsien-i kerületi főnököt megbüntették mivel nem tett elég előkészületeket az udvar fogadására, azt mondta, hogy az udvar előutárljai kirabolták már a községeket s így nem állott módjában előkészületeket tenni. A hercegek több-ször figyelmeztették, hogy tartásuk szigorúbban szolgáikat, de ennek dacára megtörtént az, hogy a szolgálhad elvitte azokat az edényeket, amelyekben az udvar számára főzni kellett s mikor utánuk küldték a konyhamestert az edényekért, hát ezt lehoitro verték. A tisztségviselők nagyobb kényelmet kívánnak, mint maga a császár. Különösen az eunokok számára valóságos aranybánya ez az utazás. Száz meg száz mandarin jön az ország legtavolabbi részeiből, hogy hódolatukat bemutassák s egy kis kihallgatást nyerjenek, ha csak egy harmadrangú hercegekétől is. Ezeknek aztán csengő aranykaba kerül ennek a kis kihallgatásnak a kijárása. A legrosszabb példával jár elől a főeunok, Li-Lien-Yin. A hatalmas császár, mikor visszaélésekről van szó, azonnal ediktumot bocsát ki, hogy a bűnösök legszigorúbban megbüntetendők, de nem bünbödik senki. A mandarinok a tisztviselők az ország többi részében is szarolják a népet úgy hogy éhínség kitörésétől tartanak a Kaiengfu-val szomszédos tartományokban. Az országutak Kaitengfu felé tele vannak utazó mandarinokkal. Mindegyik nagy kísérettel utazik, hogy bemutatasa hódolatát a hatalmas császárnak. A szükséges pénzt úgy szerzik be, hogy utközben a népet a szó szoros értelmében kirabolják. Ami értékes jószágja csak van a kínai parasztnak még az ösvérét is kocsiját is lefoglalják s viszik magukkal. A szegény kínai paraszt pedig tőr és jagat. Szólni nem mer, mert akkor ráadásul még meg is büntetik.

— **A fővárosi szegény gyermekért egyet az évad othona javára** hangversenyyel egybekötött tanmulatságot rendezett. Közreműködtek: Diósi Nusika, Feld Olga és Rodanyi Klara. Minchárman nagy sikert arattak. Különösen Diósi Nusit tapsolták. A rendezőség élén dr. Nobel Robertné és Szilágyi Arabella urnök állottak.

— **Évzáró istentisztelet.** Az öbndai református templomban az évzáró istentisztelet december 31-ikén esti 6 órakor lesz, az istentisztelet Kovács Lajos hitoktató segédlelkész tart szónoklatot.

— **Életunt bérkooosis.** Sevidi László 28 éves bérkooosis Izabella-utca 23. szám alatt levő lakásán vitriolt ivott. A mentők súlyos belső sérülésével a Rókusba vitték.

— **A chicagói telefonoskissasszonyok.** Senki sem mondhatja a chicagói telefonoskissasszonyokról, hogy ők a világ legholdogabb telefonoskissasszonyai. Chicago ugyanis mindenáron azt akarja, hogy az 5 telefonja legyen a legtekélyesebb. Es ezért kitalálta a telefonoskissasszonyok számára a hangtalan kureust. Ez arra való, hogy a szegény chicagói telefonoskissasszonyok csak bizonyos intenzivitásu hangon beszéljenek a közönséggel. Szóval csak halkán, szeliden, finoman. Aki ezt a kureust ki nem állja, tudhat ez meg ezer számat és címet, nem kap alkalmazást. A szabályzatban az is van, hogy még a legnagyobb ordításokra se jöjjenek ki a sodrukából. Csakszeliden! — Ez a jelszó! A chicagói telefonoskissasszonyok nem a legiriglyreméltóbb telefonoskissasszonyok.

— **Tűzoltók bajban.** Moszkvából táviratozzák: Egy biztosító-társaságnak a Szinház-téren lévő hatalmas épületében, amelynek egy részében a Metropol-szálló van, tűz ütött ki tegnap délután. A tűzoltóság nagy erőszakkal lokalizálta a tüzet. Eközben történt, hogy az ötdik emeleten dolgozó harminc tűzoltó nagy veszedelembé került. Sietve beleültek a légókosarakba s leereszkedtek a negyedik emelet parkányára. Hosszu ideig tartott, amíg lótrán a segítségükre mehettek s levihették őket a magasból. Valamennyit eszméletlenül találtak a parkányon s most a kórházban ápolják őket.

— **Házasság.** Kohner Willy, a pesti izraelita hitközség érdemes elnöke, Kohner Zsigmondnak fia eljegyezte Keppich Vera kisasszonyt, Keppich Emil tiszabébi nagybirtokos leányát.

Vecsey Vecsey Géza honvédfőhadnagy, dr. Vecsey Gyula cs. és kir. palotaorvos fia, 24-ikén eljegyezte özevgye Szentmihályi Kálmán főbírtokosnő leányát, Ilonát Győről.

Pick Károly, a Wiener Bankverein hivatalnok, jegyet váltott Szilágyi Jankával, Szilágyi Miksa kereskedő leányával Budapesten.

Gauntai Gyula, az élővirágos levelezőlapok kiadója és könyvkereskedő, eljegyezte Engel Zsófia kisasszonyt Ó-Budán.

Fried Ignac királyi adótitst Békéscsabán jegyet váltott Kulpin Erzsike kisasszonyval Hódmezővásárhelyen.

Fuerstein Mór Bereg-Rákosról eljegyezte Jakubovits Friderika kisasszonyt Nagy-Turiczáról.

Sohr Kornél Budapestről eljegyezte Freystrall Róza kisasszonyt Egerben.

Bors József paksi tanító eljegyezte Graf Oszkár államvasuti főellenőr és jutasi állomásfőnök leányát, Irénkét.

Fráter Alajos décsi királyi pénzügyi számtiszt eljegyezte Krádcsek Antóniát Liptó-Rózsahegyrol.

Markó Jenő, a Osányi Múmalom Részvénytársaság főkönyvelője, eljegyezte Haslinger Ida kisasszonyt Kassán.

— **A drótnőküli táviró.** Soculi jelentés szerint az ottani japán követ közölte a koreai kormányval hogy Japán a koreai tengerparton megkezdte a drótnőküli táviró állomásainak készítését.

— **Egy öreg asszony öngyilkossága.** Nagyváradról táviratozzák, hogy Jung Mihályné 71 éves asszony a leletti elkeseredésében, hogy mogvakult, késsel levágta a nyakát.

— **Gyűjtés a rabszolgák javára.** A főváros és az ország katolikus tempomaiban január 6-ikán, vizkeszt napján egy pápai rendelot alapján a rabszolgaelenes kongresszus főhívására gyűjtést rendeznek az afrikai missziók céljaira, valamint a rabszolgák kiváltásának költségeire.

— **Videki sajnálatszítka.** Déván újévkor a megszünt Hunyad című lap helyett Hunyadvármegye címmel új politikai lap indul meg. Szerkesztője Zádory Károly lesz, a Petrózseny és Vidéke cddigi szerkesztője.

— **Rablógyilkosság.** Sokol galiciai határmenti községben — mint tudósítónk Boroszlóbból táviratozza — kirabolták és meggyilkolták a korcsmárost, a feleségét és 14 éves leányát. A gyilkosokat kézrekerítették. Háram voltak, köztük az egyik a község legvagyonosabb gazdája.

— **Letartoztatott padlástartalajok.** A rendőrség ma letartoztatta Schwarz Károly bécsi születésű 19 éves asztalossegédét Klement Ferenc magyar-petérdi születésű 19 éves bányász-napszámost és Hercegh Károly budapesti születésű 29 éves kőfaragó, pincér, mézszáros és napszámost. Mindnyájukat átkísérték az ügyészséghez. A három tolvaj esténként a főváros nagyobb háziba belopódozt és a padlásra osonva a rekeszek lakatjait letördelték és a padláson lévő holmit összezecsmagolták. Az éjelt a padláson töltötték s reggel lehéer kötenyt kötve maguk elé, hogy süteménykínördő pékeknek látszanak, a lopott holmival megszöktek. A lopott holmikat az Erdély-utca 9. szám alatti lakásukra szállították, ahonnan különféle módos értékesítettek. A tolvajok közül Herceghet lopásért már háromszor büntették és jeleneg az aradi és veszprémi törvényszék körözi lopás miatt. A károsultak jelentkezettek a főkapitányságnál, II. em. 71. szám alatt.

!! Újévi könyvpiac !!

Mielőtt bárhol könyvet vásárolna kérje VASS JÓZSEF minta-antiquarium és könyvkereskedésének (Budapest, VII., Erzsébet-körút 33.) most megjelent ajándéknak megfelelő művekről szóló leszállított áru árjegyzékét.

— **A tegnapi szerelmi dráma.** A tavaszmező-utcai szerelmi drámának most már két áldozata van. *Ilimitsky* Mária szakácsnő még tegnap meghalt; kedvese, *Stefánovics* János ácssegéd pedig ma hajnalban szenvedett ki a Rókus-kórházban. Holttestét a boncoló-intézetbe vitték.

— **Halálozás.** *Szűcs* Kálmán posta- és távirólistás e hónap 25-dikén 28 éves korában Székesfehérvárott elhunyt.

— **Ozveggy Lengyel** Istvánné, született Wertán Mária 77 éves korában meghalt Szatmárt. A nagy tiszteletben állott matronát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Elsülyedt hajó.** Londonból táviratozzák, hogy Indiában a Mendavi folyón a *Gua* nevű személyszállító hajó elsülyedt és 180 utas közül 75 ember a vízbe hullt. Ot ember, akiket a vízből kihuztak, az ijedségtől halt meg.

— **Ingyen kenyér.** A kenyérszító boltok forgalma pénteken 11.872 adag volt. Ebből a Podmaniczky-utcai boltban 8078 adagot, az ó-budai új kenyérszító boltban 3794 adagot osztottak ki. Ujabban érkezett adományok: *Demjén* Ignác 3 darab persely, *Elza*, *Magda*, *Frigyes* 2 zsák liszt.

— **Gyermekek osztálya a Rókusban.** *Müller* Kálmán a Rókus-kórház igazgatója előterjesztésére a főpolgármester gyermekek részére ambulanciát rendeztetett a Rókusban. Az ambulancia vezetésével dr. *Hainiss* Géza egyetemi magántanárt bízták meg.

— **Lakásfosztogatások.** *Herschdorfer* Salamon bádóság Nagyváros-utca 14. szám alatt levő lakását tolvajkulescal feinyitották és onnan 500 koronát érs ékszert és egyéb ingóságot elloptak. — *Larenz* Pál fuvaros Ernő-utca 10. számú lakásában is garázdálkodtak lakásfosztogatók s 250 korona értékű holmit vittek el.

— **Álaros-bál a Fővárosi Orfeumban.** Január 11-ikén, szombaton rendezi a *Fővárosi Orfeum* igazgatósága az első álaros-bált, amelyre nagyszabású készülődés és széleskörű intézkedés történik. Az igazgatóság, amint halljuk, *Zieher* O. M. zeneszerzőt és zeneigazgatót, valamint a 32. gyalogezred zenekarát szerződtette erre az estére, amelyen a ballet-kar külön ez ünnepre készült tánctáncot ad elő a legképrázatosabb kiállításban. Az ünnep gondolatáról és tartalmáról némi fölvilágosítást ad az ünnep címe, amely így szól: Egy éjjel Versaillesben.

(x) **Bérléjgyekekhez** szükséges lényképeket jó és tartós kivitelben néhány óra alatt készít Rivoli lényképezési műterem, Kerepesi-ut 30. Sikertől felvételek borus időben és esti órákban is.

(x) **Tartalékos tisztek** legnagyobb bizalommal fordulhatnak egyenruhák beszerzése végett *Tiller* Mór és *Társ* intézetéhez, Budapest, IV. Váci-utca 35.

(x) **Újévi szerencsemalacok, szilveszteri tréfák, tombola nyeremények, football-társasjáték Kertész Tódornál.**

(x) **Kérjünk** mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.

(x) **Kép- és dísmutárgyak.** Dorottya-utca 6. szám alatt kiállított kép- és dísmutárgyak olcsó áron eladó.

(x) **Új asztali football-társasjáték 2 fnt Kertész T.-nál.**

Zárt ajtók mögött.

Budapest, december 28.

A mai nagy tüntetés, amely jó szerencsére tüntetők nélkül folyt le, ugyancsak rájlesztett a főváros eladó, vásárló, pikolózó és kártyázó közönségére. A déli órákban érkezett a rémos hír, amely azt újságolta, hogy ezernyi munkátlan közelgő rohamlépésben a körutak felé. Lett erre nagy riadalom.

A délafrikai boer-ágyúk nem dübörögnének annyira, ahogy a nyakrafőre leeresztett görögöknök működni kezdtek. Majd pedig beállott a nagy, ünnepi esőnd s a hatalmas utcák egy kihalt város képét mutatták, amelyet a Böcklin *Holtak szigetének* borzalmasan esőndes hangulata ült meg. De ez csak *Potemkin*-kép volt, mert belül, a zárt ajtók mögött, hangos volt az élet. Világ folyt a vásár a sápadt gázlángok érdekes féltomajában s nagy kelete lett a hátulso bejáratnak, amelynek ablakai betörés ellen ezuttal minden külön díj fizetése nélkül is biztosítva voltak. S míg a fúrge boltoslegények serényen csinálták az ujesztendei vásárt, a főnökök készültek a csatára. Jó öreg karabélyok, buldogok és hátultöltők előkerültek a Wertheim-szekrényekből és az ad hoc vezérkari főnök csakhamar megcsinálta a haditervet. A tisztségeket is mihamar betöltötték s olyik boltoslegény avagy kávéházi tüzelőgény igen tekintélyes hadiállásba jutott. Így várták fölszerelve az ellenséget, amely azonban nem akart jönni. Ugy látszik, eszük ágában sem volt a tüntetés, mert késő délutánig csak azok mutatkoztak a nagy utvonalakon, akiket a tüntetés híre tett munkálatlanokká. Ezek igen nagy számban csoportosultak néha-néha a tüntetési négyzeteknél, míg egy szeliden ugrató lovasrendőr eszükbe nem

juttatta, hogy ők is csak halandók. A zárt ajtók mögött pedig egyre bátrabb lett a hangulat. S mire szürkületi kezdett, a redőnyök is megmozdultak. Gőndör fejesekek kandikáltak ki a trafikusboltokból s elvenszemű virágos- és cukroslányok gördítették fel a vasajtókat. És nem is esett kár senkiben, semmiben, csak a szegény merkantilis-ták üzleti forgalmán esett csorba, akik zárt ajtók mögül előbujván, teli tudóval szívták a friss levegőt és így gondolkoztak:

— Boldog agráriusok, akiknek nincsenek túrkös kirakataik!

Egyébként tudósítók így számol be a pártját rikkító tüntetéséről:

Olyan volt ma egész napon át a főváros képe, mintha ünnepnap volna. A legélénkebb forgalmu pontokon, a körutakon, Andrásy-uton és a Kerepesi-uton mindenfelé zárva voltak az üzletek, vagy legalább is le volt boosítva a kirakatok vasredőnye. Ennek pedig az volt az oka, hogy hire járt, hogy a munkanélküliek ma újabb tüntetésre és rombolásra készülnek. A hir mint futótűz terjedt el; a kereskedők leboosították vaslőgőnyökeiket. A rendőrség is tudomást szerzett a dolgról s a rendőrök valódsággal megszállották a veszélyeztetett helyeket. Lovasrendőr-őrszolgák cirkáltak déltől kezdve késő délutánig a Kerepesi-uton s a körutakon s minden tizedik lépésnél egy-egy rendőre ütközött a járó-kelő ember a gyalogjárón is. A Népszínház mellett s a Royal szálló környékén tartalékosapatok várakoztak.

Détájban csakugyan jelentek a munkanélküliek a köruton s a Kerepesi-uton. Kisebb, öt-hat emberből álló csoportokban sétáltak, de csöndesen viselkedtek, a rendet egy pillanatra sem zavarták meg. A Kerepesi-ut és körut sarkán torlódtok csak össze mintegy száz főből álló tömeg, azonban az is eloszlott az első rendőri figyelmeztetésre. A munkanélküliek egy óra tájban már hazavonultak s ettől fogva olyan lett a körut képe egyelőre, mintha teljesen kihalt volna. A riasztó hir különben onnan eredt, hogy egy kisebb körüti vállalkozó a munkaközvetítő-intézetnél hetven asztalt rendelt s a vállalkozó üzlete előtt megjelent emberekről azt hitte egy rendőr, hogy tüntetők, akik megint rombolni akarnak. A munkakeresők csakugyan zúgolódtak is, de ennek az volt az oka, hogy kétszer annyian jelentek meg az üzlet előtt, mint amennyi munkás a vállalkozásnak kellett.

Ez a kis elégtelenség is hamarosan elcsúszott. A rendőr azonban jelentést tett a hetedik kerületi kapitányságnak, hogy tüntetés készül. A rendőrszolgák kivonulása s ez okozta az üzletlajdonsok meg a közönség körében is a riadalmat. Délután már egyetlen munkanélküli sem volt az utcákon, de az üzleteket azért mégsem nyitották ki.

Harc egy örökség körül.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, december 28.

Rendkívül érdekes és szövevényes bünpörben folytát vizsgálatot a fővárosi és egy szlavóniai bíróság. Gyilkossággal, gyermekcsempészéssel és lopással vádolnak egy családot és a legutóbbi napokban olyan fordulat állott már be a rendkívül szenzációs bünpörben, hogy a közel jövőben letartóztatások várhatók.

Egy szlavóniai főerdész, aki vagyonsó ember volt, elkergette törvényes feleségét, hat gyermekét és vadházasságra lépett a szakácsnőjével, akitől állítólag egy leánygyermek is született. Ez a leány, akit a törvényes gyermekek állítása szerint becsépészték a családba, időközben hajadonná serdült s menyasszonya lett egy postagyakornoknak, aki azonban csak úgy volt hajlandó feleségül venni, ha hater forint hozományt adnak vele. Az öreg főerdész egy szép reggelen — minden előzetes betegség nélkül meghal s hagyatékában ugyszólván semmit sem találunk; bár mindenki tudta, hogy nagy összeg készpénze volt s egy tizenötezer forintos takarékpénztári könyve, amelyet törvényes gyermekeinek szánt. Az öreg ur halála után törvénytelen leánya feltűnő gyorsan megtartja esküvőjét vőlegényével, aki anyósától megkapja a hozományt. Az esküvő után hamarosan megindul a sulogás, hogy az öreg főerdész nem természetesen halállal halt meg és hogy gyermeke, akit férjhez adott, nem is az ő gyermeke, hanem csak becsépészték a családba és hogy az öreg ur vagyona illetéktelen kezébe került. Az érdekes eseteli hónapok óta foglalkoznak már a rendőri és törvényeséki hatóságok s az ügy most jutott olyan stádiumba, hogy hamarosan letartóztatások várhatók.

(Egy asszony tragédiája.)

Budapest, a Rottenbiller-utca 24-ik számú ház első emeletén, 14-ik ajtó szám alatt, szerény hónapoz szobában él *Schirn* született *Skert* Anna, *Skert* Józsefnek gróf *Majláth* Györgyné dolnji-miholjái uradalmi főerdészének legidősebb leánya. Festői szépség, akin

nem látszanak meg sem az idő, sem a sok testi szenvedés nyomai. Varrással tengeti életét a szerencsétlen asszony s alig tud annyit megkeresni, hogy a mindennapi kenyere meg legyen. Pedig valamikor jobb napokat látott. Atyja házában körülrajongták a környékbeli fiatal emberek. Azonban neki is az volt a sorsa, ami sok szegény leánynak: a saját akarata ellenére — ez előtt 13 esztendővel — kénytelen volt feleségül menni egy *Schir* nevű északi kereskedőhöz. Atyja akarta ezt így s ő jóformán azt se tudta, hogy ki az az ember, akihez életét kötötte.

De megtudta csakhamar. A férje tele volt adóssággal s asszonyt már két napos asszony korában kényszeríteni akarta arra, hogy bocsássa áruba szépségét, hogy az így szerzett pénzzel adósságait rendezhesse. A szerencsétlen asszony erre nem volt hajlandó, aminek az lett a következménye, hogy a férje nyolc nappal az esküvőjük után elhagyta. Azóta sem hallotta híret ennek a hitvány embernek. Édes-anya tudni sem akart róla s ő feljött a fővárosba, ahol azóta varrással tengeti az életét.

(A feidult otthon).

Skert József, *Skert* Annának édesatyja egyik legvagyonosabb embere volt Dolnji Miholjác környékének. Ezek hosszú során át főerdész volt már a gróf *Majláth*-féle uradalomnak s házasságából hat törvényes gyermek származott. Mindaddig boldog életet élt a család, amg be nem jutott a házhoz szakácsnőnek *Magnani* Otília. Az ő megjelenése után pár héttel *Skert* József elűzte a házától a feleségét hat gyermekével együtt és azóta vadházasságban élt *Magnani* Otíliával. Ez ez előtt tizennyolc esztendővel történt.

Pár hónappal azután, hogy *Skert* József elűzte a családját, *Magnani* Otíliának — a nélkül, hogy külső jelek látszóttak volna rajta, — leánygyermek született, akit *Marin*ak kereszteltek. *Skert* József ettől fogva nem törődött a törvényes családjával, kivéven azt az esetet, amikor legidősebb leányát férjhez adta a saját akarata ellenére. Már a gyermek születése idején süttögték, hogy csak becsépészték a családba s ez a hir eljutott a *Skert* József fülebe is, azonban nem adott rá semmit.

Evek múltak s a kis Mária hajadonná fejlődött. *Vuchse* Lajos, a dolnji-miholjái postahivatal gyakoronoka beleszeretett a törvénytelen származású leányba, de csak úgy volt hajlandó feleségül venni, ha hater forint hozományt adnak vele. A leány anyja ezt meg is ígérte, azonban az öreg *Skert* József tudni sem akart a hater forintról. A leány anyja akkor azt ígérte *Vuchsen*ak, hogy megkapja a hater forintot, de csak *Skert* József halála után.

Az öreg *Skert* József ekkor már 60 éves, de erőteljes, egészséges ember volt s alig volt kilátás arra, hogy a reménybeli vő hamarosan hozzájut a hozományhoz. Az eljegyzés mégis megtörtént. Az eljegyzés napjától kezdve azonban az öreg *Skert* betegeskedni kezdett s szív- és gyomor baj lépett föl nála.

(Az utolsó reggeli.)

Ez év június 27-én történt, hogy *Skert* József a dolnji-miholjái kertjében reggelizett. Eppen ekkor valami ügyben ott volt nála a leánya, *Schirn* is. *Magnani* Otília teát adott föl az asztalra. Az öreg ur teájának nagyon gyanus volt a színe, úgy hogy Anna leánya még megjegyezte:

— De különös színe és szaga van ennek a teának!

— Hagyd csak — fiam — mondta az öreg főerdész, jó tea ez!

Mohó étvágygyal fogyasztotta el az öreg ur a teát s a mellé felszolgált sonkát. Alighogy megette, rosszul lett s egy negyedórai kínlás után — anélkül, hogy orvost hívtak volna hozzá — meghalt.

A holttestet hamarosan koporsóba tették a koporsót *Magnani* Otília már az előző napon megrendelte és megvette, ez azonban rövid volt, úgy hogy hirtelenben ki kellett oserélni — és az öreg urat tizenkét órával a halála után már eltemették. A temetéssel azért siettek ilyen nagyon, mert a holttesten hamarosan fekete foltok támadtak, a végtagjai pedig összezsugorodtak, úgy hogy minden jel az arzénmérgezésre engedett következtetni. Erdekes még a dologban az is, hogy törvényes gyermekeit és feleségét közel sem engedték a koporsóhoz, *Magnani* Otília a ravatalos szoba ajtaját elzárta előlük.

Vuchse Lajos, a reménybeli vő ekkor már nem volt Dolnji-Miholjácson, hanem *Lepogláván* lakott, ahova hivatalból áthelyezték. A temetésre el sem jött; azonban három nappal a temetés után hozzá-költözött *Magnani* Otília a leányával együtt és nyolc nappal a temetés után megtartották az esküvőt. Az esküvő napján *Magnani* Otília vejének kifizette a hater forintnyi hozományt.

(Az eltűnt hagyaték.)

Az öreg Skertet — mint már föntebb is említettük, mindenki vagyonos embernek ismerte a környéken. Nagyon sokan tudták róla, hogy van egy tizenötezer forintos takarékpénztári könyve s ezenkívül több értékpapírja és pár ezer forintnyi készpénze. Annál feltűnőbb volt tehát, hogy hagyatékában — amikor lefározták — egy árva krajcárt sem találtak, holott egy a takarékpénztári könyvet, mint az értékpapírokat még pár nappal a halála előtt többeknek megmutatta. Végredelet nélkül halt meg az öreg ur s így a törvényes örökösök igényt tartottak a vagyonára.

Magnani Ottiliát vonták első sorban is kérdőre a hagyatékot illetően.

— Hja! teletle ő — minden nálam van, mert a megboldogult még életében nekem ajándékozta minden vagyonát.

Erről az ajándékozásról azonban semmiféle írást nem tudott felmutatni, sőt tanukra sem tudott hivatkozni, akik jelen lettek volna az ajándékozásnál. Mindjárt figyelmeztették az asszonyt, hogy a hagyatékot adja ki, mert az a törvényes örökösöké, ez azonban hiábavaló volt. Eközben azután kitudódott a gyanus halál körülményei is.

Az elhunyt férdesz legidősebb leánya, a Budapesti elő Schirné Skert Anna felvette a harcot Magnani Ottiliával. Rendkívül erélyes asszony, akit a sok küzdés megtanított az önállóságra. Ő maga nyomozott az ügyben ügyvédjével együtt és mostanában sikerült olyan bizonyítékokra szert tennie, amelyek kétségtelenné teszik, hogy büntény esete iorog fenn.

(A feljelentés.)

Schirné Skert Anna ez év július 9-én tette meg a bűnvádi feljelentést a dolnji-miholjáci bíróságnál Magnani Ottília és társai ellen és egyuttal képviselővel megbizta dr. Neubauer észéki ügyvédet. Sürgette is az őt eleget az ügy elintézését, de jellemző dolog az, hogy — bár a mérgezés miatt is megtette a feljelentést — a holttestet ez év szeptember közepéig nem exhumálták.

Erre Skert Anna az észéki ügyészségnél tett feljelentést, azonban ott se sokra ment, mert a vizsgálat nagyon lanyhán indult meg. Az erélyes asszony erre gróf Khuen-Hédervány Károly horvát bannál jelentkezett audienciára, majd közvetlen ezután Cseh Ervin horvát miniszterrel kért kihallgatást, akinek a képviselőletében egyik miniszteri titkár vette fel a panaszát. Ügyének képviselőletét egyszersmind elvette Neubauer észéki ügyvédől és egy másik észéki ügyvédet — Kovacevics Vladimirt — bizott meg vele. Pár hét óta az ügy gyorsabb tempóban indul.

Mivel a szegény asszony nem utazhatik folyton Eszékre és onnan vissza Budapestre a horvát miniszter közvetítésével, a bannak határozott rendelkezése a budapesti törvényszék egyik bírját biztá meg azzal, hogy Skert Annát Budapesten hallgassák ki, panaszait itt vegyék fel s egyáltalában a szövevényes bünpör szálait itt Budapesten összpontosítsák.

Négy nappal ezelőtt hallgatta ki a szerencsétlen asszonyt először a budapesti vizsgálóbíró, Skert Anna minden részletében lementarta vádját és előterjesztette bizonyítékait. Tanui között a legtekintélyesebb dolnji-miholjáci emberek szerepelnek, akik hajlandók megerősíteni az ő vallomását.

Skert Anna első sorban gyermekesempésséssel vádolja Magnani Ottiliát. Elő tanukra hivatkozik, akik határozottan emlékeznek rá, hogy ezelőtt tizenötezer esztendővel hirtelen előbukkant Magnani Ottiliának a leánya, anélkül, hogy anyján a legkisebb jelek is látszóttak volna.

Másodsorban lopásról szól a vád. Dolnji Miholjácson mindenki tudja, hogy Skert József vagyonos ember volt. Sokan látták a takarékpénztári könyvét, amelyből soha egy krajcárt sem vett ki. Nyugdíjából és készpénzéből élt. Halála után felvették a leltárt, azonban semmit sem találtak a hagyatékban. Magnani Ottília néhány nappal a haláleset után felvette a takarékpénztárból a tizenötezer forintos s kifizette vejének a hozományt.

A gyilkosság vádját azzal támogatja Skert Anna, hogy atyjának a koporsót már a halála előtt való napon megvették, bár nem volt komoly beteg. Továbbá, hogy törvényes gyermekeinek sürgetésére sem hívtak orvost hozzá, amikor a halála napján rosszul lett. Mikor pedig meghalt, család a elől elzárták a holttestet s tizenkét órával a halál után már eltemették, mert az arzén-mérgezés szimptomái, a reketek lötlök, jelentkeztek s a végtagok összehúzódása is beállott.

Hivatkozik még Skert Anna egy táviratra, amelyet a halál napján Magnani Ottília jövendőbeli veje, Vuchse postagyakornok küldött menyasszonyának s amelyet a halottas háznál lévő Skert Aurélia fogott el. A távirat a következő: *Tröste dich mit der Mutter, sei auf der Hut, Brief folgt, Vuchse.*

A jegyzőkönyveket Skert Anna kihallgatása után azonnal sürgősen leküldték az észéki törvényszékhez s az ügyben pár nap múlva érdekes letartóztatások várhatók.

A vasuti tisztviselők mozgalma.

Budapest, december 28.

Közös akarattal, egyetértő intencióval szervezte az államvasuti tisztviselők testülete azt az országos mozgalmat, amelynek mértéktartását és nyugodt méltóságát a közvélemény az akció során mindannyiszor elismerte. A mozgalomban szerepet vívők felsőbbeségükkel egyetlen egyszer sem álltak szemben. Annál kinosabb a zágrábi eset, a mozgalom egyik vezető egyéniségének, Margulit Kálmán ellenőrnök fegyelmi büntetése, amely sajnálatos módon egybekapcsolódik a vasutasok mozgalomával. A zágrábi üzletvezető, Leitner Uzor, indokolatlan szigorúságával egyedül áll; az államvasutak üzletvezetőseinek fejei érdemes munkásai a magyar közlekedésügynek, barátjai a tisztviselőknél és példái a méltányos hivatali vezetéseknél. Valóban kár, hogy ugyanezt nem lehet a zágrábi üzletvezetőről elmondani. Mert Leitner Uzor letért a tárgyilagos igazság útjáról. Az esetet részletesen ismertettük, e sorok csak egynemely részletet világitanak meg.

Három tisztviselőt magához rendelt a zágrábi üzletvezető. Magához rendelte őket, hogy a zágrábi helyi bizottság egyhangú határozatáról beszéljen velük. A tisztviselők mozgalma a vasutak nem hivatalos ügye, a mozgalom egyes fázisainak bírálása nem hivatalos ügy, a vezetők dícsérete vagy korholása nem hivatalos ügy és nem hivatalos hang az, amelyen az üzletvezető a tisztviselőkkel beszél. Ha már most egyik tisztviselő a támadásokra izgatottan válaszolt, valóban kérdés, hogy a hivatalos értelmezés szerint való fegyelemsértést elkövette-e. Olyan sértést azonban válaszvaló semmiesetre sem követett el, amely maga után vonhatja, hogy egy tizenhét éve működő tisztviselőt, aki fegyelmi, vagy rendbűntetést még nem kapott, a központi szolgálatból egy jelentéktelen külszolgálatra helyezzenek. Am e büntetés kimérésénél, az okozatnál sokkal többet mond az ok. Az üzletvezető azért használta a legkiméletlenebb hangot, mivel a tisztviselők nyíltan kimondták, hogy a gyűlekezés- és szólás-szabadság jogával élni akarnak és élni fognak. Alkotmányos országban ez az álláspont az egyedül helyesíthető s csak a szörnyű tulbuzgóság találhat ezen gáncsolni valót. A zágrábi ítélet végleges megformálása alkalmával ennek az igazságnak érvényre kell jutnia.

Ami egységként a zágrábi helyi bizottság ismeretes határozatát illeti, ezzel tartalomban meg egyező a szombathelyi bizottság értekezletéről fölvetett jegyzőkönyv is. A szombathelyi állásfoglalás megelőzte a zágrábit, az erről szóló jegyzőkönyv így hangzik:

Az elnök előadja, hogy az 1901. évi december 5-ére egybehívott 232-es bizottsági ülés, melyen a memorandumátó bizottság hivatva lett volna működéséről beszámolni s melyen némely financiaális kérdést kellett volna letárgyalni, meg tartható nem volt s így azon e bizottság sem vehetett részt. Nem ilhetett pedig össze azért, mert annak megtartását felsőbb körök rendelete nem engedte meg. A bizottság e jelentést sajnálatl tudomásul veszi.

Felolvastatik Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternek Holtai interpellációjára adott válasza, melyben a vasutasok fizetésének rendezése névze nyilatkozik. A bizottság a kereskedelemügyi miniszternek a vasutasok fizetésének rendezésére vonatkozó válaszát örvendetes tudomásul veszi. Főlkéri azonban a 232-es bizottság elnökségét, hogy a leghatározottabban tiltakozzék e válaszbán megnyilatkozott ama felfogás ellen, mintha a 232-es bizottság radikális és felforgató elemekből állana, tiltakozzék energikusan az ellen hogy e bizottság kezeiben ily irány téri hódított volna; (vagy tért hódíthatna magának). E bizottságban oly elemek nincsenek, sőt — maga a 232-es bizottság volt az, mely egy a felsőbbek, mint a hivatalnoki kar bizalmának elegendig megelégtelt, e bizottság volt az, mely a vasuti hivatalnokokat a fizetésrendezés kérdésének megoldásánál megörvta volna már eddig is, ha arra egyáltalán szükség mutatkozott volna — a szélsőségektől s az egész mozgalmat a kérvényezés helyes medrére terelte

s ott megtartotta. Tiltakozunk tehát oly felfogás ellen, mely bennünket s velünk az egész hivatalnoki kart úgy a parlament, mint a nagyközönség előtt diskreditál. Epp az előadott okokból marad meg a bizottság permanenciában, hogy mérséklőleg hatva a hivatalnoki karra, annak a fizetés-emelésben rejlő evidens érdekeit a radikális irány káros kifejlődésétől megörvja s ezzel a kitűzött cél megvalósulását biztosítsa. Felhívja a bizottság a 232-es bizottság elnökségét, hogy adandó alkalmakkor a gyűlés céljának és tárgyának az igazgatóságához leendő bejelentésétől ne tekintsen el, hanem a formáknak a következmények elkerülése végett mindig legyen eleget, nehogy hasonló engedély megvonásának csak látszólagos alapja is legyen.

A vasuti tisztviselők körében természetesen élénken tárgyalják az utóbbi napok eseményeit. A vasutasok mozgalmanak harmóniáját helyre kell állítani, ez nemcsak a tisztviselőknél, de a közönségnek is fontos érdeke.

Egy pályázat története.

Budapest, december 28.

Voltaképpen csak a történet első fejezetéről van szó. Szép kezdetről dícséretreméltó törekvéstől, amibe még a legarisztokratább izlés se szólhatna bele gancsolólag, mivelhogy a várkastélyok vastag falai mögött s nagy városok közepén, olyan parkokba épített palotákban, amelyeknek négyesöztöle ötszáz toronatot ér — se lehet immáron letagadni azt, hogy a világ lázasabban torog, mint például száz és egynehány esztendővel ezelőtt s olyan elemek jönnek számba, amelyek nemrégiben egész közönséges személtétség voltak — az arisztokraták szemében. S ha számbajönnek, ha kiverekedték maguknak a létezés jogát a született vagy fölkapaszkodott osztályméltósággal szemben, csak természetes, hogy reprezentálják a hatalmat és méltóságukat minden olyan alkalomban, amikor erre módjuk van. — Még kevésbé gáncsolhatjuk ezt a dícséretes kezdetet mi, akik talán éppen csak egy kis kényelemszeretettel nem esatlakozunk olyan párthoz, amely még a kezdet kezdetén kiküzdik ebben a mindenféle méltóságokkal dusan megspékelt országban.

A demokratákról van szó. Arról a pártról, amely most már szóhoz, okos szóhoz jutott a törvényhozásban és amely párt még akkor is rokonszenves lenne, ha egy hirtelenl megesezt győzelemmel nem bizonyította volna be az erejét. A tendenciái rokonszenvesek. Ez a párt a kis embereké. Megvéd, vagy megvédelmezni akar legalább a nagyok tulkapásai ellen. Résen áll, hogy ne válnanak hirtelenében cözárókká a konzulok. Őre a közös, mindenkinek egyformán kiszabott érdeknek a lét nehéz küzdelmeiben s zászlóvivő e a nagy elvnek, hogy senki anyaszülte ember nem előbbvaló rendi és születési jogn, mint a másik anya gyermeke. Magyarországnak a fejlődése azonban nem volt olyan gyors, hogy most, miután rövid pár évtized óta — annyira amennyire — békeséges a fejlődés, készen találta volna a talajt a maga számára a demokrácia jelszava, akár abban a formában, illetőleg lényegben, ahogy a békeséges burzsoa-demokrácia vallja azt, akár a másik értelemben, ahogy a szocialisták vereszenek a demokráciáért. Itt még sok egyéb munka van, előbbreváló munka. Talapatépités, a mire majdan ráhelyezhetik a szobrot a polgártársak. Az elhunyt héten mutatták meg azt, s az az előtt való hetekben a választások még inkább és minden az előtti idő még annál is inkább, hogy ebben az országban előbb a liberalizmus kell kibúzdani olyan uralkodó szellemnek amit meg nem támadhat semmiféle reakcionárius törekvés. A Zichy-palota reakciója se és a püspöki rezidenciákból elő-előrohanó áramlatok se. Ez a munka, a talapatépités munkája az oka annak, hogy míg a szobrot, a minden emberi méltóságot egyformán fölbecsülő demokráciát már mtogatták, mi fáradsáttalannul folytatjuk a durva kőművesmunkát és követ köre rakva a piedesztált építjük, amelyen majd helyet foglalhat a megkülöztölőleg már ideális alkotás.

Természetes tehát, hogy rokonszenves nekünk az a munka is, amit a demokrata párt kebelébe tartozók végeznek s ha itt-ott kritikát mondunk a dolog egyes látszairól, az nem azért történik, mintha kisebbíteni akarnók fáradozásuk jelentőségét. Dehogy. A kritikánk egyszerűen csak jóakaratu figyelmeztetés azon az alapon, hogy több szem — többet lát. A mi szemünk figyelnek odaátira is s ha meglátnak valami félszagséget — tessék hasznát venni.

Íme az eset, ami arra való, hogy beszéljünk róla. A Belvárosi Szabadelvtű Demokrata Kör igazgatósága tegnap ülést tartott s azon a kör elnöke, dr. Szivák Imre nagy beszédet mondott a demokrá-

ciáról. Beszède végén pedig azt indítványozta, hogy a demokrata eszmék népszerűsítésére irjanak ki egy pályázatot olyan műre, amelynek feladata legyen kifejteni

a demokrácia lényegét, a fennálló hazai politikai pártokhoz való viszonyát, fejlődésének és terjedésének történetét hazánkban; mely okokra vezethető vissza az ezek tekintetében időszakilag mutatkozó hanyatlás; mely politikai és társadalmi reformokra, törvénykezési s közigazgatási intézkedésekre és társadalmi mozgalmakra lenne szükség a demokratikus eszmék terjedése és hatásuk erősítése céljából. végül az országossá teendő demokrata mozgalom erkölcsi súlypontja hova és mely tényezőkkel lenne irányítandó?

Az igazgatóság az indítványt elfogadta és elhatározta, hogy a pályázatot ki fogja hirdetni. A pályaművek 1902. évi szeptember hó tizenötödikéig a kör igazgatóságához intézendők, amely azokat maga bírálja meg, de fenntartja e tekintetben más testületek, így többek közt az Akadémia, a hírlapírói egyesületek egy-egy tagjának, vagy egyéb hivatott szakértők nézetének kikérését, mielőtt kiadná a díjat.

Idáig tökéletesen rendben van a dolog. Szép feladathoz jutott minden olyan tollforgató ember, aki szeret belemélyedni a dolgok okainak kutatásába s akinek a tolla elég őszinte és elég objektív ahhoz, hogy speciálisan minálunk ilyen témával foglalkozzék. A hiba ezután következik. Ebben a pár sorban:

A legjobbnak ítélte munkát 1200, egyezer-kétszáz koronával (magyarul: hatszáz forinttal), a másodiknak négyszáz koronával fogja honorálni. Az összegeket a Hazai Első Takarékpénztárnál helyezi letétbe.

Azért a munkáért, amit kívánnak, ezek a díjak még tiszteletdíjat se jelentenek, nemhogy jutalom-számba menne. Arra elég jók, hogy lejárassák, kátyuba vigyék az egész ügyet. A boldog közép-szerűséget, a közönséges munkát így is meg lehet fizetni. Egy bizonyos nivón állul által ember kezében minden pénzért dolgozik a toll. Az azonban valószínűleg nem céljuk a pályázat kibírdetőinek, hogy olyan könyvet kapjanak, amivel aztán később semmi okuk és jussuk sincs eldicsekedni. Más pedig nem kapnak.

Azok a vidéki pályázatok jutnak eszünkbe, amelyekre époszt követelnek husz aranyért és közép-fajú drámát kétszázötven forintért. Kapnak is, de nekünk, azoknak, akik époszt szeretnénk olvasni és drámát nézni, semmi hasznunk sincs belőle.

A legnagyobb valószínűség szerint ebben a pályázatban se lesz semmi köszönet. Ilyenformán. Leg-alább is meg kell duplázni a pénzeoskát és akkor talán hozzányulnak a feladathoz igazi írók is.

Chimay hercegné.

Párisból jelentik, hogy Ward Klára napjai meg vannak számlálva. Chimay hercegnő halálos betegen fekszik. Aligha gyógyul meg.

Remegjen meg a lelketek

Szép szöke asszonyok,
Szomorú lesz a trubadur,
Mikor e dalba fog.
Lantján borongón kél a méla dal,
Ah! a világról minden szép kihál.
Szerelmek, vágyak, álmok holtra válnak
S a mult meséi már csak pusztá árnyak.

Volt egy hercegnő csudaszép,

Volt egy cigánylegény.

Együtt szöktek meg titkosan

A vágyak éjjelén.

S amerre járt a hies, furcsa pár,

Forróbb, izzóbb, virágzóbb lett a nyár,

A merre jártak, kékebb lett az ég

És megszülettek ábrándos regék.

A nyárra szürkén já az ősz,

Sötét felhője sár . . .

A szép hercegnő nagy beteg,

Világgá szállt a hír.

A rózsás ajk nem csókol már soha,

Lehervad édes, átkos mosolya,

Kihül a szem csábitó, büszke fénye.

Ah! véget ér Rigókák szép regénye.

És újra búsabb lesz az ég,

És hidegebb a nyár,

A nótákból egyet felejt

A kis dalos madár.

E szomorú, e józan, bús világon

Megint elvész egy színes, tarka álom.

A mesefáról lehull egy levél . . .

A szép Klára már csak emléken él.

A füstös faluvégi nép
Sohsem felejtí el,
Az ábrándos cigányleány
Róla dalt énekel.

A hegedűk ábrándos, bús zenéje,

Bélezengi szerelmét majd az éjbe.

S míg hegedű zeng és míg szól a dal,

Híred, szép asszony, el soha se hall!

P.

TÉLI VILÁG.

A nagy Mirabeau harisnyája.

— Jelenet. —

(Szín: Egy zsúr. Egy szöke uriember nagymezcon szöhos jut.)

A szöke ur: Kérem, kérem . . .

(Nagy zaj)

A szöke ur: Kérem, ami a harisnyákat illeti, tudok egy pompás történetet a nagy . . .

Egy hölgy (egy másikhoz): Pálmay? Két és fél kilóval lett nehezebb!

A másik hölgy (egy harmadikhoz): Vázsonyi? Nem szép ember, de érdekes arca van . . .

A harmadik: Mindig ezt mondják!

A szöke ur (kétségbeesetten): Kérem, a nagy Mirabeau volt egy fehér harisnyája . . .

Az egyik hölgy: Nem hiszem! Vázsonyi nem az az ember!

A másik: Láttá a Zsábát?

A harmadik: Mennyit neveltünk! Ez a Góth pompás. És tudja, az a jelenet . . .

A szöke ur (feláll): Kérem! A nagy Mirabeau volt egy harisnyája . . .

Egy hölgy: Micsoda harisnyáról beszél maga?

A szöke ur (örömmel): Mirabeau harisnyájáról. Pompás történet! Hallgassák meg!

A hölgy: Halljuk! Halljuk!

A szöke ur (dühösen néz körül): Halljuk! Egy távol ülő hölgy: Kétszáz forint? Na ez zsarolás. Isten bizony . . .

Mind: Psszt! Psszt!

A szöke ur: Psszt!

A távol ülő hölgy (elpirul): Halljuk!

A szöke ur: Na végre elmondhatom! (Mosolyogva.)

Volt egyszer a nagy Mirabeau egy pár fehér harisnyája . . . (Körülnéz. Mindenki figyel.) Volt egyszer Mirabeau egy pár fehér harisnyája . . . Már nem tudom, hol olvastam, ha jól tudom a Lloydban . . . nem, nem, a Pressében . . . ott se . . .

Egy hang: Talán a Fremdenblattban?

A szöke ur: Nem, nem. Várjanak csak . . .

(Kínos esőnd.)

Egy hölgy: Tagblatt?

A szöke ur (a körmet rágya): Nem az. Bosszantó, hogy már nem emlékszem rá . . . éppen az előbb volt pedig az eszemben . . . ejnye, ejnye . . . hm . . .

Egy hang: Talán a Figaróban?

A szöke ur (izzadva): Nem . . . Pedig pontosan emlékszem, hogy hol volt az ujságban, balra, főt, mindjárt az első Allerlei . . .

Egy öreg hölgy: Vielleicht im Journal?

A szöke ur: Nein.

(Csönd.)

A háziasszony: De kérem, az nem tesz semmit, ha nem tudja, hol olvasta. Mondja tovább . . .

A szöke ur (hajába markol): Nem birom, mert most már nagyon bosszant . . . az ördög vigye el ezt a buta fejemet . . . hol is olvastam . . . (cséltint az újjával.)

Egy hölgy: A Hétben.

A szöke ur: Mi? Nem.

Egy leány: Az Uj Időkben?

A szöke ur: Ott se. Várjanak csak . . . (a másik újját kezdi rágni.)

Egy hang: Az nem baj, mondja csak tovább.

A szöke ur: Dehogy mondom! Muszáj eszembe jutnia! (Újult erővel rágya az újját.) Nahát láttak már ilyet?

Egy hang: Halljuk, halljuk!

A szöke ur (nagy kínban): Talán a Temps? Nem. Vagy a Frankfurter? Nem. Talán a Kölnische? Nem. Meglehet, hogy a Neues Wiener . . . Nem. A Matin? Az se. A Corriere della Sera? Nem. Ejnye, ejnye . . . megüt a guta dühömben, ha nem jut eszembe . . .

(A vendégek egyenként távoznak.)

A háziasszony: Nos?

A szöke ur (maga elé bámul): Echo de Paris? Nem. Journal des Débats? Nem. Illustration? Nem. Leipziger? Nem. Talán a Graphic? Az se. A London Nyúsz? Az se. Talán . . . talán . . . ejnye, ejnye.

(Már egy vendég sincs ott.)

A háziasszony: De hát mi van a Mirabeau harisnyájával?

A szöke ur: No hát ilyet még nem pipáltam! Tegnap olvastam és ma már . . . De ez már mégis hallatlan . . .

A háziasszony: Julí, terítsen. Ön velünk vacsorázik?

A szöke ur (tjeden): Dehogy!

(Kezet csókol és távozik.)

A szöke ur (az utcán): Ország Világ? Nem. Magyar Gényusz? Nem. Magántisztviselő Lapja? Nem. Uj Század? Nem. Ejnye, ejnye . . .

(Otthon lefekszik.)

A szöke ur (földalomban): Die Woche? Nem. Jugend? Nem. Simplicissimus? Nem. (Csöndesen elalszik.)

(Reggel.)

A szöke ur (az ágya szélén ül): De hol is olvastam! Hol is olvastam? . . .

—o.—

FŐVÁROS.

(*) A koronázási ösztöndíj. A Ferenc József koronázási alapítvány szépirodalmi ösztöndíját már 1897-ben, a második ösztöndíjat 1900-ban kellett volna kiadni. Az első díj odaítélésére a zsüri tagjai voltak: Zichy Antal, Gyulai Pál, Beöthy Zolt, Heltai Ferenc és dr. Tolnai Lajos. A zsüri megalakult s elnökének Zichy Antalt választotta meg. Három jelölt volt, de a szavazásnál egyik sem kapott többséget. Időközben Zichy Antal meghalt s a zsürinek több ülése nem volt. A történetekről pedig senki sem tett jelentést. 1900-ban a második kétezer koronás díjat kellett volna odaítélni. A zsüri tagjai voltak: dr. Berzeviczy Albert, dr. Heinrich Gusztáv, dr. Heltai Ferenc, dr. Beöthy Zolt és Négy László. A zsüri elnökének dr. Berzeviczy Albertet választották meg, de a díjat nem adták ki, hanem elhatározták, hogy megvárják az első zsüri ítéletét. Bározy István tanácsos ma értekezletre hívta össze mind a két zsürit. Az értekezleten megállapították, hogy mi akadályozta a díj kiadását. Bározy István tanácsos a történetekről jelentést tesz a legközelebbi tanácsülésen s előterjesztést tesz, hogy intézkedjenek a díj kiadásáról.

(*) Az elfogyott fogyasztási hivatal. A fővárosnak egyik utja, az Erzsébet királyné-ut, a fővárosi gazdálkodás lejtájszámát több áldozata. Az ut csupa kedves villa, amelyekre hatalmas fák lombjai borítanak árnyat. De ennek a poétikus állapotnak csak az a baja, hogy a villákhöz csak ugynevezett sárhordók segítségével juthatnak el a lakosok. Az ut elején tagbaszakadt erős legények várják az Erzsébet királyné-ut lakóit és a vállukon viszik hazafelé őket. Évek óta imádkoznak a villamos vasútról a jámbor lakosok. A fővárosi tanács erre az imádságra azt mondta, hogy az utat szélesíteni kellene, mert a jelenlegi szélesség mellett nem járhat ott villamos. Erre a teletulajdonosok ingyen felajánlottak olyan telekrészt, amely a kiszélesítésre szükséges. Természetes, hogy ezek után sem épül ott villamos vasút. De ha ez nincs is, fővárosi fogyasztási adóhivatal, az van. Ami a tanács szerint, ha nem is olyan hasznos, mint a villamos vasút, de szükségesebb. A fővárosi pénzügyigazgatósága most kijelenti, hogy ezt a fogyasztási adóhivatalt elfogyasztják az alkalmazottak. Mert a hivatalnak annyi bevétele sincsen, amennyi a hivatalnokok fizetésére elegendő. A dolognak pedig az a magyarázata, hogy mert az Erzsébet-királyné-uton teljesen lehetetlen a közlekedés, a vicinális községek lakosai más utakon jönnek be a fővárosba. A pénzügyigazgatóság tehát azt kéri, hogy építsék ki ezt az utat, mert különben többségessé válik a fogyasztási adóhivatal. Ez a megokolás annyira megható, hogy most már igazán ki kellene végre építeni ezt az utat. Mert mit fognak azok a szegény lakók mondani, ha elveszik az Erzsébet-királyné-utja büszkeségét, a fogyasztási adóhivatalt?

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A M. Kir. Opera programja. A M. Kir. Opera új igazgatója, Mader Raoul, nagyjában már megállapította az Opera még hátralévő részének művészi programját. E program szerint bemutatja Strauss János és Dóczy Lajos magyar tárgyú vig operáját a Pázmány lovagot, amely annak idején szép sikert aratott a bécsi udvari Operában. Dóczy Lajos ebből az alkalomból gyökeresen átdolgozta a szöveget. Felírta aztán a Denevert. Strauss operettje január második felében kerülne színe s Eisenstein — Gábor, Rozalindát — Ney Hermína, Adélt — Sz. Bárdossy Ilona, Alfrédet — Kertész, Frankot

— Kornai, Froshot — Hegedűs énekei. Ugyancsak január második telében lesz *Csajkócsky Anyegin*-jének bemutatója. A címszerepet *Burrián* fogja énekelni, még pedig magyarul. Új szerepre lesz még nálunk *Burrián* az *Siegfried* és az *Istenek alkonyának* *Siegfriedje*, továbbá a *Mesterdalnok* *Walter Stolzingja*. Lehetséges, hogy *Burrián* kedvéért *Amber Fva Diavolo*-át is felírassák, melyben a címszerep *Burrián*nak régi kitalálása. Közben *Ábrámé* fog néhányszor vendégképpen fellépni régi jó szerepeiben. Az Operaház legközelebbi nagy eseménye a tetralógia teljes főelevenítése lesz. Lehetséges azonban, hogy a repriker rendjén sor kerül a *Lonjumeau* postás fölírásására is, amelyben *Alberti* *Wernernek* jut kitűnő szerepe. Végre, ha futja majd a költség, lesz egy balett-ujdonság is; ha nem: fölírassák a *Nailát*, *Sylviat* és a *Szet*.

Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Színházban ma este bemutatásra került vigjátékot, *Capus* Alirédnek, A szerencse című darabját holnap, vasárnap, hétfőn és szombaton is teljesen a premiére szereposztásával adják. — Kedden, Szilveszter napján, az igazgatóság a gyermekek számára a *Karácsonyi álmot*, *Gáruonyi* Géza belehemes játékát adta elő. Ez az előadás kivételesen délután 5 órakor kezdődik. — Szerdán, utó napján, két előadás lesz, délután A bölcsőt, este A bört adják. A bölcsőt ezuttal először van délutáni előadásra kitűzve e szombaton, a fő nő szerepet most is P. Márkus Emilia asszony fogja játszani — Csütörtökön az *Elektra*, pénteken A vörös talár és vasárnap este *Karácsonyi álm* van a műsoron. — A vasárnap délutáni előadások közül holnapra a *Kamélias hölgy*, jövő vasárnapra pedig A nagymama van kitűzve.

Hírek a Vigszínházról. A Vigszínházban holnap, vasárnap, két előadás lesz. Délután három órakor a *Pillangó kisasszony* és a *Szenes leány*, szenes legény kerül színpadra. A női szerepeket ezuttal is *Pálmai* Ilka játssza. Este A zsába-t ismétlik, amelynek minden eddigi előadására egészen megtelt a nézőtér. — Kedden A zsába kerül színpadra. — Szerdán, utó napján A zsába-t adják a magyar ciklus előtt utólszor: este pedig *Ocskay brigádéros*nak századik előadását tartják meg. Csütörtököt fogva a hét végéig *Rontó Pál* tölti be az esti műsort.

Hírek az Operaházról. Holnap, vasárnap *Offenbach* népszerű fantasztikus operáját, a *Hoffmann meséit* adják. *Olimpyát* *Payer* M., *Gulientát* *Szilágyi* Antóniát *Kacser* M. énekel; a többi szerepeket *Berti* *Kertész*, *Kornai*, *Dalnoki*, *Hegedűs*, *Gábor*, *Várady* S., *Mihályi*, *Kiss* B., *Ney* B. és *Szemere* játsszák. A venetian képen előtörtént Trétiás hármast táncot, előadják: *Balogh* Sz., *Schmidek* G. és *Cammarano*. Hétfőn kegyeletet előadást tartanak az Operaházban. Az idegen földön elhalt *Perotti* *Gyula*, a Operaház egykori kiváló művésze hainvának a családi sírboltba szállíthatása, esetleg valamely síremlék emelhetése javára bérletszünetben *Aida* kerül színpadra. Ez előadás érdekességét mindenesetre fokozni fogja *Wyns* *Charlotte* francia énekesnő és *Ney* *Hermína* fellépte; az előbbi *Amnerist* az utóbbi a címszerepet énekel. Részt vesznek még az előadásban *Wlassák* V., *Alberti*, *Takács*, *Ney* D. és *Ney* B. A kegyeletes ólra való tekintetből valamennyi művész és művész lemondott ez alkalommal a fellépti díjáról. Az igazgatóság ez uton tudatja a közönséggel, hogy esetleges felülfizetések különös hálaival fogad és hirlapilag fog nyugtázzák. Kedden, délután 4 1/2 órakor méréseket helytárakkal *Jancsi* és *Juditka* mesepopera, azután a *Nap és föld* című balett I., II. és IV. képe kerül előadásra. Szerdán folytatja vendégjátékát *Wyns* *Charlotte*, a párisi Opera Comique művésznője a *Navarrai leány* címszerepében; ezt megelőzőleg a *Bajazzók* adják *Burrián*nal. Csütörtökön, *Eder* *Berta* vendégfellépésével a *Proféta* kerül színpadra. Pénteken nincs előadás. Szombaton *Wyns* *Charlotte* utolsó vendégléptével *Carmen* van műsoron, *Don José* szerepében *Burrián*nal. Vasárnap *Saba* királynőjét adják. Hétfőn, vízközeset napján *Faust* kerül színpadra.

Olvasópróba a Vigszínházban. A Vigszínházban tegnap tartották meg *Guthi* *Soma* és *Rákosi* *Viktor* új bohózatának A képviselő urnak olvasópróbáját. A képviselő ur elsőrangú szereposztásban mint a magyar ciklus második ujdonsága került színpadra.

Pálmai Ilka huszonötödik vendégjátéka. *Pálmai* Ilka a Vigszínházban hétfőn lép fel huszonötödik a *Pillangó kisasszony* és a *Szenes leány*, szenes legényben. Ez lesz egyuttal a diva óriási sikerű vendégszereplésének, melyet a száz estére terjedő magyar ciklus szakít félbe, befejezése.

A kassza színezet. Kassa város mai közgyűlésén elhatározták a pénzügyi választmány javaslatára, hogy *Szendrey* színházigazgatót szerződési kötelezettsége alól felmentik és helyette *Komjáthyt* örömmel fogadják.

A Vigszínház magyar sorozata. Új esztendő első napján a Vigszínház tudvalevőleg oly hazafias eszme valóítását kezdi meg, amelyhez fogható nem mutat fel a magyar színezet története; hazai szerzőknek, kizárólag a hazai irodalomnak ajánlja fel intézetét a Vigszínház igazgatósága, amely teljes önzetlenséggel megszakítja a most műsoron levő idegen darabok diadalmát, lemond a biztos pénztári sikereket kiaknázásáról és január 1-től fogva hónapokon át esupán magyar írókat juttat szóhoz. Természetesen nem öletszerűen és nem hevenyészett módon vállalkozik erre a Vigszínház, amelynek vezetősége tisztában van azzal, hogy a hazafias ígéreket még nem elégséges cím az ilyen nagyarányú terv kezesítvitelére. Segítségére jött az igazgatóságnak a hazai szerzők egész gárdája oly művekkel, amelyek mindenképpen azzal biztatnak, hogy saját belső becsükben rejlik majd vonzó erejük, és hogy a közönség szívesen és örömmel jár majd a Vigszínházba magukért a darabokért. Január 1-én *Ocskay* brigádéros századik előadásának kezdetén *Jókai* *Mór* prologijával avatják fel a vállalkozást. Koszorus költőnk legnagyobb készséggel becsátotta a nagy eszme szolgáltatába ragyogó tollát. *Jókai* magosan szárnyaló prologusának Előbeszéd a Vigszínház ciklusához a címe. A prologus néhány sora így hangzik:

És a honi műzsa, a magyar művészet,
Hódított főváros, nemzet, egészét,
Versenyre kelt a nagyhirű idegennel
És e nehéz harcból kiszált győzelemmel.
S hol a magyar népet hiába kerestéd:
Megmagyarítá az egész Budapestet ...

Január 2-ikán, mint már jelentettük, *Follinusz* *Aurél* *Rontó* *Pálja* lesz a ciklus első ujdonsága, amelyet *Guthi* és *Rákosi* A képviselő ur című bohózata követ. A harmadik ujdonság *Bródy* *Sándor* A drda című életképe lesz, melyben a népszerű író novelláinak egyik legkedveltebb alakját hozza a színpadra. *Herzeg* *Ferenc* két darabban szerepel a programmon. Ezek egyike, a *Gyurkovics-leányok*, már ismeretes. A másikat a magyar ciklus számára írta. Ugyancsak a Vigszínháznak írta *Bercsik* *Árpád* a *Honatyák*at. Először szólt majd meg a színpadon *Bartha* *Miklós*, aki A feleség című darabjával szerepel a tervezetben. Új ember a színpadon *Fényes* *Samu* is, aki *Kuruc Feja* *Dávid* című darabjával a történelmi drámát fogja képviselni. *Császár* *Imrétől*, aki egyik darabjával már szép sikert aratott, az *Ariadne* című színművet fogadta el az igazgatóság. Ezenkívül még több eredeti ujdonság áll az igazgatóság rendelkezésére. Amennyiben mód lesz rá, *Madách* *Férfi* és nő című drámáját is sorra kerítik, valamint *Csikó* *Gergely* egyik vigjátékát is beillesztik a sorozatba. A Vigszínház igazgatósága mindent el fog követni, hogy a magyar ciklus teljesen kielégítsen minden várakozást, amely méltán fűzhető ehhez a vállalkozáshoz.

Hírek a Népszínházról. Holnap, vasárnap délután *Almássy* *Tihámér* népszínműve, A tót leány kerül színpadra, *Hanka* szerepében *Blaha* *Lujza* asszonnyal. — Hétfőn *Blaha* *Lujza* asszony a most új szereposztással betanult *Kurucfurfangban* és szerdán délután a *Piros bugyelláris* Zsófiájában fog fellépni, vasárnap, 5-ikén este pedig újra a *Kurucfurfangban*. — A hétnék csaknem egész műsorát a *Katalin* tölti be, amely holnap este, kedden, csütörtökön és pénteken kerül színpadra *Küry* *Klára*val és *Zilahiné* *S. Vilma* asszonnyal. — Január 1-jén a *Modell* kerül színpadra. *Coletta* szerepében *Zilahiné* *S. Vilma* asszonnyal, jövő vasárnap délután pedig *Bálint* *Dezso* látványos színműve, a *Milliók a hó alatt*.

Mészáros Gizella vendégszereplése. *Mészáros* *Gizella*, a Nemzeti Színház jeles, ifjú művésznője, a héten két estén az aradi színházban lesz vendége. A fiatal művésznő a *Kis Lorában* és *Ahol unatkozni* című darabokban lép fel. *Aradon*, ahol *Mészáros* *Gizella* legutóbb a legnagyobb sikerrel játszotta a *Nagymama* *Márháját*, nagy érdeklődéssel néznek újabb vendégszereplése elébe.

Táma királynő. *Rákosi* *Jenő* új színjátékából a *Táma királynő*ből, megkezdődtek és *Tóth* *Imre* főrendező vezetésével szorgalmasan folynak a próbák a Nemzeti Színház színpadán. A darabban, mely az ösmagyar mondavilágban játszik, előkelő színészi feladathoz jutnak *Jászai* *M.*, *P. Márkus* *E.*, *Fáy* *Szeréna*, *Szacsay*, *Gál*, *Beregi*, *Császár*, *Mihályi*, *Ivánfi*, *Somló* és még sokan a színház tagjai közül. Első előadását január tizedikére tűzte ki az igazgatóság.

Az operaházi kardalok ügye. *Noszéda* *Károly* tanár, az Operaház karigazgatója a mai próba folyamán tudtára adta a karszemélyzetnek, hogy már ki van dolgozva az új szolgálati pragmatika, amelynek több pontjai a következők: minden kórista tízévi szolgálat után végreleszen alkalmaztatik és szerződése csupán legyelemi vétség esetén vesztheti el érvényességét, a többi kórista pedig, akinek még nincsen tízéves szolgálati ideje, bizonytalan időre kiállított szerződést kap, amely bármelyik részről háromhavi fölmondás mellett fölbontható. Ami a járulékok összegének fölemelését illeti, azon még dolgozik a belügyminisztériumi létszámvetés. Minden dolgot arra mutat, hogy a kóristák óhajta a legrovidebb idő alatt megvalósulni fog.

Barbi Alice dalestéje. *Barbi* *Alice*, a világhírű énekesnő egy régebbi ígéretekhez képest január 8-ikán a Royal termében játékcselelt dalestét rendez. A mint a művész *Dredá*-ból írja, ezuttal ez lesz egyetlen fölépése nálunk. — „Bármennyire is örülök — ugymond a művész — hogy ismét Budapestet énekelhetek másnap már *Róma* felé kel utaznom, a horv a nap esabit.” Hogy tehát tisztelőinek bő kártyát nyújtson, *Barbi* *Alice* ezuttal az eddiginél gazdagabb műsort állított össze. A művész *Gluck*, *Marcello*, *Pastiole* egy-egy híres áriáját, *Schubert*, *Schumann*, *Bráhm* dalainak legszebbjét, azonkívül ujdonsággal *Gardighiani* egy toskán-népdal-sorozatát fogja előadni. Jegyek a zenei eseményszámba menő dalestéhez a *Harmonia* zeneműkereskedésben kaphatók.

Estély a Fészekben. A Fészekben ma sikerült estély volt, amelyen diszes közönség volt jelen. *Chován* *Kálmán* és *Szendy* *Árpád* remek zongorajátéka nyitotta meg a koncertet. *Ambrus* *Zoltán* művészi éneke után *Fedák* *Sári* briliánsan előadott énekszámait keltek nagy hatást. *Dezso* *József* és *Maróthy* *Margit* egy kis egytelvonásosban szolgálták rá az elismerő tapsokra, amelyekből bőven jutott minden egyes szereplőnek.

Elfogatott operaénekes. A prágai nemzeti színháznak szerződéseszenge tenoristáját, *Masák* *Ottokár*t, mikor a napokban visszatért Prágába, elfogták. Az énekest huszonnégy óráig tartották fogságban s csak akkor kapta vissza szabadságát, mikor arra kötelezte magát, hogy a színháznak háromrezer korona bűnbánó pénzt fizet és öt éven belül Prágában sem színházban, sem hangversenyben nem énekel. *Masák* a frankfurti operához szerződött.

A Népszínház ujdonsága. A Népszínházban az *Ádám és Éva*ból, *Blum* és *Toché* új operettjéből, mely legközelebbi ujdonsága lesz a színházban, már a zenekari próbák folynak. Az operett főbb szerepeinek kiosztása a következő:

Ádám (*Adamus*, *Saint-Adam*): *Szirmai* *Eva* (*Evelin*, *Evelin*): *Küry* *Klára*. *Adramelek*: *Kovács*. *Lucifer*: *Németh*. *Asmód*: *Harmath* *Ilona*. *Cynthia*: *Bojár* *Teruska*. *Corbulon*: *Szerdahelyi*. *Benoit*: *Szabó*. *Régalar*: *Ujvári*.

A pozsonyi színház új igazgatója. Pozsonyból táviratozták, hogy a városi színiügyi bizottság a pozsonyi színházat 1902. őszétől kezdve pályázat kiírása nélkül hat évre *Szendrey* *Mihály* kassai igazgatóra adja át. A német évadra *Blasel* *Pál* salzburgi direktor kapja meg a színházat. A határozatú jóváhagyás végett januárban a városi közgyűlés elé terjesztik.

Magyar Színház. Hétfőn, e hónap 30-án tartja meg a Magyar Színház az általános érdeklődéssel várt: *Csepőpárok* operett bemutatóját; a darab szereposztása a következő: *Malicorne* — *Mátrai*; *Adelaida* — *Almási* *Iza*; *Susanne* — *Ledófsky* *Gizella*; *Boisfleuri* — *Palásthy* *Sándor*; *Pingouin* — *Dalnoki* *Viktor*; *Marion* — *Margó* *Zelma*; *Langeac* — *Farkas* *Ferenc*; *Valangouin* — *Boross* *Endre*; *Valangouin* báróné — *Döry* *Margit*; *Des* *Étiquettes* — *Szilágyi* *Vilmos*; *Freddy* — *Tomsányi* *Rusi*; — *Rigobin* — *Delli* *Lajos*. Az ujdonságot várható sikerére való tekintettel a hét minden napján kitűzte az igazgatóság; holnap vasárnap este a népszerű *Florodórá*t játsszák *Fedák* *Sárral* *Lady Holyrood* szerepében.

Gyermekszínház. Holnap, vasárnap másodszor a *Gyöngyike*, a szép habléány, vagy *Tündérfurfang* és a *túncol pavilon* látványos tündérregét adják. A színház most *Gál* *Mózesnek* *János* *vitéz* című, *Petőfi* ismeretes költeményéből íroit új magyar tündérrégéjére készült. Az előadások délután ötötől órákor kezdődnek. Jegyek már délelőtt kaphatók.

Legújabb zeneművek kaphatók *Szilágyi* *Béla* könyv- és zeneműkereskedésében, *Károly*-körút 20. Az árak koronában értendők. Operettek és operák: *Major*, *Erzsike* 8.—, *Carmen* 12.—, *Mártha* 3.60, *Sába királynője* 7.20, *Zsidó* 8.00, *Bajazzó* 8.40, *Parasztbeccsület* 6.—, *Hoffmann* *meséi* 10.—, *Mignon* 10.—, *Aida* 9.00, *Troubadour* 3.60, *Postásfi*, *Cirkusz-élet*, *Kis szökevény* egyenkint 7.—, *Szerencse csillaga*, *Geisha*, *New-York szépe*, *Görög rabszolga*, *darabja* 6.—, *San Toy* 5.40. — Magyar szöveggel: *Katalin*, *Rip-Rip*, *Kis szökevény*, *New-York szépe*, *Hoffmann* *meséi*. A modell, Az asszonyregement, 2—2 füzet, füzetenkint

Legújabb cs. és kir. szabadalmazott

FÉRFIANG

Vértés és Sebestyén

Budapest, IV., Múzeum-körút 15.

melynek nyakléce a reáombolnád gallér bőségéhez önmagától pontosan szabályozódik, ráncok képződését kizárja és szükségeshez képest, szűkebb vagy bővebb gallér használatát teszi lehetővé! Rendkívül edzésre és használatban olyan egyszerű, hogy külön utasítást nem igényel. Ezen ingek egyedül nálunk a fölaltatóknak kaphatók minden bőségben a következő kivételben:

Legjobb minőségű sifonból, sima vagy redés mellett 2.25 és . . . 2.75 frt

Puha batista- vagy plümmel . . . . . 2.75 —

szőnyeg méretű, a tőlecs. kivételben is készíthető.

Videki megrendeléseknél elegendő a gallér számát megírni.

Részletes leírással szívesen szolgálnak. Utaztatók a szabadalmi törvénybe ütköznek. Továbbá ajánljuk a rakárunkon nagy választékban levő francia és angol úridivat különlegességeit, valamint bel- és külföldi kalapokat.

3.— Továbbá Ocskey brigádéros bővített kiadás 3.—, Der lustige Ehemann 2.40, Die Haselnuss 2.40, Drah'ma um und drah'n ma auf 1.80, Das kommt nur in Romanen vor 1.50, Zsuzsi kupló 2.—, Julcsa kupló a Postásfiúból 3.—, Du mein Girl, német 1.80, magyar szöveggel 2.—, Girl walzer 2.40, Über den Wellen, walzer 2.40, Valse bleue 3.—, Mikado walzer 2.—, San Toyból a walzer. polka és induló darabja 2.40, Fogóli-induló 1.50, Cadetmarch 1.44, Washington Postmarch 1.44, Burenmarch 1.50, 101 magyar népdal II. (új sorozat) füzet 3.—, Ujdonságokkal a raktaft folyton kiegészítődik. — Könyv- és zeneműirjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Allandó vevők kedvezményben részesülnek.

Opera-előadás a Telefon Hírmondóban. Offenbach fantasztikus operája a *Hoffmann meséi* kerül előadásra ma este a M. Kir. Operaházban. Az opera az előadást a Telefon Hírmondó előfizetői odahaza a lakásukon is végighallgathatják, mert a Hírmondó azt teljes egészében közvetíti fogja. Az opera után még cigányzene lesz hallható 11 óráig a kagylókön keresztül, melyet az Előre és az Emke kávéházból közvetít előfizetőinek szórakoztatására a Telefon Hírmondó.

A szerencse.

— *Première a Nemzeti Színházban.* —

Budapest, december 28.

A Nemzeti Színház *Capus* Alfréd francia író új vígjátékával zárta be a régi esztendőt. Hasznát a három nap mulva elkövetkező új év fogja látni, ha szerencséje lesz vele.

A darabot eredetiben *La veine*-nek nevezik. A francia szó többet fejez ki, mint a magyar cím. A franciának van mindentelje veine-je: veine poetique, veine des larmiers, veine de sable, veine d'eau, veine d'or. — Ha valakinek jól beült valami arról azt mondja: il est tombé sur une bonne veine. Ha valaki nyakig ül a szerencsében, arról az a véleménye: il est en veine de bonheur. Aki jó kedvvel, iriss erővel lát hozzá valamibe, arról azt mondja: il est en veine. S akinek nincs hajlama, tehetősége valamibe, arról így beszél: il n'a nulle veine qui y tende.

Nálunk a veine sokféle változatából csak a veine poetique használatos. Magyar földön is *poétai vénája* van annak, aki szép verseket ír. S még azt is mondjuk, ha kedvetlenül, fáradtan fogunk hozzá valamibe, ha sehogysem megy az írás, a rimelés: ma határozatlan nincs vénám!

A veine-szó tehát többet mond, gazdagabb jelentésű a szerencse-szónál. Nemesak szerencsét kell értenünk alatta, hanem egyáltalán tehetőséget, hajlamot, iriss erőt, lendületet is. Azt a kedvező szelet, mely a sük tegezen veszteglő hajó csüggeteg vitorláiba kap és a türelmetlenül várakozó hajóst kelleme gyorsasággal röptü a sovárgott kikötő felé.

Ilyen veszteglő hajós *Capus* vígjátékának a himnemű hőse: Julien Bréard. Eszes, tanult ember, foglalkozására nézve ügyvéd, kiváló kvalitásokkal ajándékozta meg az Isten. De lényes tulajdonságait alig ismerik Párisban. Míg mások, sokkal kevésbé tehetőségek belölyösös, hires, gazdag férfiakká válnak: Julien Bréard ismeretlenül, mohályban él egy párisi ház negyedik emeletén. Ügyvédi jövedelme olyan kevés, hogy inkább egy rámaradt kis ősi birtokoska szülők árendájából tartja fenn magát.

Csak hogy ezen a veszteglő hajóson csüppet sem vesz erőt a türelmetlenség. Megvan az a szerencsés tulajdonsága, hogy nyugodtan, egykedvűen, sőt jókedvűen tud várakozni a szerencsére. Van ebben a tetőtől talpig párisi gavallérban valami mohamedán fatalizmus. Azt tartja és rendületlenül hiszi, hogy minden a véletlentől, a szerencsétől függ. Mindenkinél bekopogtat a szerencse, aki arra van predesztinálva, hogy boldoguljon, hogy karrierre tegyen szert. S hiába minden tudomány, minden tehetőség, minden iparkodás, amíg a szerencsének ez a pillanata, ez a kedvező szelet, ez a ringató dagály el nem következik. Ha egyszer megjött: akkor minden tolja, emeli az embert, mintha láthatatlan kezek vinnék; akkor mindenek nekünk és helyettünk dolgozik és mi csak az érett gyümölcsöket szedjük, mi csak aratjuk azt, amit mások vetettek. A szerencse éppen úgy velünk születik, mint a lángész.

Julien Bréard urat *passzív strébernek* mondanám. A strébernek minden fontosabb tulajdonságát meglátom benne: nagyon önző, nagyon lelkiismeretlen, nagyon arcátlan; erős étvágyat érez magában arra, hogy behabzsoljon nagy kitüntetések, lényes pozíciókat; hirre, hatalomra, gazdagságra, politikai szereplésre szomjas. De rendületlen fatalizmus a lustává teszi. A szerencsében való babonás hite passzív stréberre alakítja. A helyett, hogy a piacra robanna klienseket keresni, hogy pénzt, reklámot hajhászna, hogy tehetőségét a szélörzsa minden irányában dobra ütné, szerteharsonáná: lustálkodik, adósságot csinál, udvarol, kéjeleg, asszonyok után jár. S ezenközben várja, a véletlen, a szerencse, a véna beütsön.

És a szerencse csakugyan el is látogat hozzá, még pedig egy asszony személyében, aki társadalmi állására nézve nem éppen disztíngált. De hiszen a

Szerencse is asszony. Olyan asszony-személy, akit a legjobb akarattal sem mondhatnók előkelőnek, változósnak, ámbár a régiek mithológiája bevette az Istennek közé. Julien Bréard, a passzív stréber, asszonyoknak köszönheti a szerencsését, éppen úgy, mint a világ legaktívabb strébere, Bonaparte Napoleon.

Julien ur megismerkedett Charlotte-tal, egy harmadrangu virágkereskedő-bolt tulajdonosjével. Udvarolt neki és meghódította Havreban, egy hotel szobáiban, ahová Párisból rándult ki vele. Charlotte a kirándulás után eladja kised virágkereskedését és Julien urhoz költözik szabad szerelemre, közös háztartásra. Közös háztartásuk színhelyén és közös adósságuk legnyomasztóbb óráiban beállít hozzá a hálás *Jozefin* kisasszony, aki Charlotte virágos boltjában kiutó leány volt s akit *Edmond* ur, egy jóvialis, nem igen eszes és rengeteg gazdag párisi gavallér protegál és lát el fejedelmi apanázssal. Edmond urnak védőügyvédre van szüksége, mert pört akar indítani az *Iránytű* vakmerő redaktora ellen, aki elhunyt papját, a szerencsés vállalkozót, gyalázatos rágalomokkal illeti. Edmond ur Páris leghíresebb ügyvédjével — talán Laborival — képviseltesné magát, de Jozefin kisasszony kívánságára Julien keresi től. Julien finomai, elmésen gondolt sakkhuzással megnyeri a pört és okosságával úgy leveszi a lábáról Edmond urat, hogy a dusgazdag bonhomme megteszi jogtanácsosának és rábiza minden vagyonának, minden üzletének a fő-ügyvédjét.

Ha Julien finnyás ember volna és szerencsését gondosan analizálná: észrevenné, hogy ez a szerencse milyen kétes és alacsony alkotórészekből áll. Közvetve Charlotte-nak, a szeretőjének, közvetlenül pedig Jozefin kisasszonynak, az Edmond ur kitartott szeretőjének köszönheti, hogy álláshoz, nagy jövedelemhez jutott és megszerezte magának a biztos emelkedés föltételeit.

De messzibb Julien nem analizál, hanem most már nagy szélllel, kibontott vitorlakkal rohan előre és meg sem áll a képviselőségig. Sőt attól sem riad vissza, hogy brutális hátlátanságot mutasson Charlotte iránt, aki onzenlenül, tiszta vonzalomból csatlakozott hozzá és arra is feljogosította, hogy szakítson vele, mibelyt nem szereti többé.

Julien, az emelkedő Julien, szerelmes lesz *Simonne*-ba, vagyis inkább forró, buja érzékiséggel megkivánja ezt a osabító és kitanult félvilági hölgyet, aki egyik szeretőjétől több millió frankot örökölt s akinek ruost az a becsávgya, hogy a szerelében ne a kalandos exkurziókat, hanem a törvényes házasságot keresse. Julien, hogy hozzáérhessen új ideáljához, eltávolítja magától a hü, önfeláldozó, kedves Charlotte-t. De amikor Simonnek adott számtalan randevnja nem sikerül, amikor látja, hogy ez a számitó, nagy stíli kokott a Julien Bréard híres nevével akarná megaranynozni multjának a sötét feltjait: kiabrandul belöle és sajgó szívvel gondol a másikra, akit könnyelműen, hitán eldobott magától.

Elvesztettnek bütt boldogságát megint az Edmond ur szeretője, a kis Jozefin adja vissza. Elöször néhai kifutó-leányságának egész becsületes naivitásával lobbantja szemére nemtelen magaviselést, aztután magára vállalja, hogy elvezeti hozzá Charlotte-t. Charlotte el is megy Julienhez, de azzal a szándékkal, hogy végképpen lemondjon róla, mert úgy érzi, hogy Julien biztosabban emelkedné, ha ő nem volna mellette. Julien annyira elbájolja ez az önzetlen, nemes gondolkodás, hogy megkínálja Charlotte-t a legitim hitves díszes szerepével. Eddig is hü gondozója volt a házának és kedvesebb, megieelőbb élettársat keresve sem találhatna. Ugy van. Szégyen nélkül vezeti majd az otárhoz, annál is inkább, mert a volt virágkereskedő-asszony idöközben némi müveltségre tett szert, sőt tanítónő-rokonától, Geneviève-től *orthografiát* is tanult. (Egy gyorsan emelkedő, perlekt gavallérra nézve ennél nagyobb szerencsét nem ismerék!)

Első szempillantásra világos, hogy Bréardnál, a himnemű hősnél, Charlotte, a darab nőnemű hőse, százsor különb alak. Julien Bréard egyenes ellentéte annak, amit jellemnek nevezünk. A jellem magára támaszkodik, dacol a viszonyokkal, a saját erejéből akar kivívni mindent. Julien puhán, kényelmesen, szibarita henységgel mindent a szerencsétől vár. Charlotte öszintén, híven szereti Julient; kosarat ad a jómódu Chantereaunak, aki anyagi zavarából kimenthetné, hogy egész egzisztenciáját hozzákösse az élellet küzdő, eladósodott Julienhez; nem kér tőle házasságot, nem követel tőle semmit, csak öszinteséget; csak annyit, hogy ne csalja meg, hanem hagyja el becsületes nyíltsággal, ha nem szereti többé. Julien nemesak a Charlotte áldozatkészességét fogadja el, hanem a néhai kifutó-leány protekcióját is; aztután, amikor emelkedni kezd, Ed-

mond ur tengerparti kastélyában forró szerelmet vall *Simonne*-nak, Charlotte-nak pedig aróftánnal azt hazudja, hogy csak üzleti dolgokról beszélgetett a milliomos kokottal; később ravaszul rá akarja venni Charlotte-t, hogy egy ideig — karrierjére való tekintettel — lakjanak külön egymástól. A valódi ok természetesen az, hogy *Simonne* csak úgy hajlandó szoba állani vele, ha Charlotte-tal radikálisan szakít. Charlotte keresztüllát a szítán és önkényit hagyja el Julient. Charlotte tehát önzetlen, hü, öszinte, nemes és nagylelkü, ámbár müveletlen, tanulatlan és alacsony sorsból származó, Julien viszont előkelő család sarja, müvelt, tanult ügyvéd, nagytehetségü ember és hozzá: üzsz, alattomos, cinikus, gyáva. Charlottehoz való visszaterése szép és okos dolog, de értékéből sokat (majdnem mindent) levon, hogy ezt csak akkor cselekszi, amikor *Simonne*-nal nem boldogul.

Nemesak Charlotte áll jellem dolgában Julien föltt, hanem még a néhai kifutó-leány is, az Edmond ur kitartott szeretője. Ez a komikus, naiv leányzó valóságos erkölcsi magaslatról néz alá, amikor Juliennek nyersen és bátran a szemébe vágja, hogy Charlotte-tal szemben nemtelenül viselte magát, S milyen heroiikus a két gyöngye asszonynak az a nyilatkozata, hogy ök a szerencsét nem sokra becsülik és ha vissza kelleve menniök a virágkereskedésbe, víházm, könnyü szívvel látnának hozzá megint a munkához! Milyen puhák és silányak mellettük a férfiak: Julien, a szerencse-ímádó, akit csak a karriér boldogít és Edmond, a gavallér, aki csak azért vídam, kedves fü, mert költethi az apja rámaradt millióit, de komorrá válna, vagy töbe löné magát, ha tönkre menne és az élet rákényszeritené, hogy kenyeret keressen.

Talán *Capus* ezt a négy felvonássá nyujtott croquis-t, ezt a finom és elmés semmisséget azért hozta színrre, hogy demonstrálja: ime még a közönség, tanulatlan és a társadalom szempontjából kifogásolható asszonyban is mennyivel több az erkölcs, a jellem, a hűség, az energia, mint a férfiban, akit születés, tehetőség, tudomány, gazdagság, szerencse és mindenféle hatalmas emelő-gép röpt a magasba Isten és az emberi társadalom kegyelméből!

Ez a négy felvonás csevegés, ahol a pap és az anyakönyves szempontjából egyetlen egy tisztességes asszony sem lép a lámpák elé, a mai bemutatón mégis érdekelt a közönséget. Igaz, hogy a régi grisettilág kedvesebb és ártatlanabb volt; igaz, hogy a *Murger* bohémjei vídamabbak, mint ezek a kitartott nők, ezek a palotában lakó kifutó-leányok, ezek a félig blazirt stréberok és milliomos gigerlik; igaz, hogy a darab anyaga négy felvonásnak kevés; igaz, hogy az alakok tulnyomó része jelentéktelen, sőt haszontalan; de az is igaz, hogy a *Capus* Alfréd icegőz tehetősége nagyon sok szellemes, tanulságos dologt mond a szerelemről s a rajz finomsága és a párbeszéd ötletessége ritkán engedi, hogy unatkozzunk.

Lányoz Ilka játszotta Charlotte-t és a müveletlen nő természetes esztét és gráciáját gazdagon tudta észleletzni. Finomai rajzolta Charlotte habozását az első felvonásban; hittünk minden szavának, amikor Julient biztosította, hogy szerelmében nincs semmi számitás, semmi kényszer; igaznak találtuk következetlenségét, amikor lékezni akarta magát, hogy ne lássék léltékenynek és a szerelm erős önzése mégis annyira elragadta, hogy a osabító *Simonne*-t ki akarta dobni az ajtón. Kedvességében, vídamságában, önrzetes szerénységében nem volt semmi demonstráció és éppen ezzel tette valószínűvé, hogy tartósan uralkodik az olyan fajta ember izlésén, mint Julien Bréard.

Ligeti Juliska Jozefin kisasszonyt a természetes, gyerekes naivitásnak olyan üdeségével adta, hogy a közönség szívét teljesen meghódította. Sohsem volt még kedvesebb és mulatságosabb, mint ma este azokban a jelenetekben, ahol a volt kifutó-leány az uri dámát negélyezi. Ebben az affektálásban nem volt semmi túlzás. Nyílt jelenetben zajosan megtapsolták és az egész nézőtér harsogva kacagott, amikor választékos nyelven azt mondta Edmondnak: Önnök eddig csak olyan hölgyekkel volt dolga, akik az *elvetemültség zászlóját viselték a homlokukon!*

Maróthy Margit játszotta *Simonne*-t, a harmadik nagyobb női szerepet, ennek a szép, kacér, számitó és parancsolásra termett asszonynak minden érzéki varázsával. A harmadik felvonásban ő is megérdemelte volna, hogy nyílt jelenetben megtapsolják.

A férfi-szerepek közt csak kétöt figyelemreméltó: Julien és Edmond. Az előbbi *Ósászár* játszotta ismert előkelő színeivel; a másodikat *Zitahi* Gyula, meleg, sugárzó bonhommiával.

Kiállítás dolgában legfiényesebb volt a negyedik felvonás interieur-je. Párisban sem állíthaták össze franciásabb izléssel. *Bálint* Dezső fordításában a francia szöveg minden ötletét, csattanóját megtaláltuk.

Ilyen prózát csak azok fordíthatnak le sikerrel, akik szellem és stíl dolgában az eredeti szerző színvonalának.

Abrányi Emil.

MŰVÉSZET.

Női kézimunka kiállítás Szolnokon. Szolnokon művészi női kézimunka kiállítás nyílik meg újév napján. A kiállítást a város és a megye egész értelmiségének támogatásával K. Lippich Gusztávné főispánné rendezi és az összegyűlt anyagból itélve a tárlat igen gazdagnak ígérkezik. A kézimunkáknak történelmi jellegű részét az iparművészeti múzeum bőcsajtotta rendelkezésére a kiállításnak értékes kollekciojában, a magyar iparművészeti társulat pedig a tárlat modern anyagát egészítette ki. A kiállítás iránt a szomszédos megyék is érdeklődnek.

Női festő- és szobrásziskola. A Huszár Ilona báróné és Dylakiné-Madarász Adeline vezetése alatt szép sikerrel megindult női művésziskolában 1902. évi január 1-ével új tanfolyam nyílik meg; ugyanis kezdetét veszi az akt-rajzolás hetenként háromszor; kedden, csütörtökön és szombaton délután 5-8-ig. Egy hónapra 20 korona tandíj fizetendő. Azonkívül még be lehet iratkozni a Kallós Ede vezetése alatt levő szobrásztanfolyamra is amelyen januárban az elő model után mintázás kezdődik. E mellett különös figyelmet fordítanak az iparművészeti tervezésre is. Az iskola helyisége VII. Rottenbiller-utca 46. szám alatt van.

Megvásárolt Bücklin-kép. Az osztrák közoktatásiügyi kormány - mint bécsi tudósintézet közli - megvásárolta 100.000 márkáért Bücklin *Tengeri idill* című képét.

Téli tárlat.

IV.

Írta: Yartin.

A szorgalmas és nagytehetségű Tormai Gyula hat képet állított ki, természetesen a napsugaras Keletről, melynek egyik leghívatottabb festője. Oly drámai s generálisabb érdekű tárgy, mint *A sejk halála*, ninces köztük. Apróbb jelenetek a gondatlan, kelet apró embereinek az életéből, kiknek arcán s mozdulataiban nem keresünk nagy emberi, hanem csak faji, ethnografiai vonásokat. Ezeknek visszaadásában Tormai, ki telesszítva magát a Kelet benyomásaival, nálunk utóérhetetlen. De nem hozott-e magával studiumokat a Kelet szin-pompás tájairól? Erdekes lenne legközelebb ilyeneket látni tőle. Minden egyes képét stilszerű ráma keríti s mindegyik méltó akármelyik szalón díszének.

Magyar-Mannheimer Gusztáv rendkívül nagy tudású s finom érzésű művész, akit még mindig nem méltányolunk eléggé. Amit fest, az igazi művészet, melynek a híre hovatovább nagyobb lesz a külföldön, mint nálunk. Sokoldalúsága és tapintata bámulatos. „Tannhäuser és Vécusz“-a nem terpeszkedő méretű, nem kiabáló színű, de oly szép, oly finom, mint a XVII. századbeli velencei festészet akármelyik darabja. Ha neki a *hangulata* azt sugta, hogy Bonifazio modorában fesse meg, ez ellen lehet a szöke kritikának kifogása, mely mindent a maga kaptafájára akar huzni, de el kell ismernie, hogy az már maga nagy művészet, ha ez neki sikerült. Egyike az azoknak a ritka magyar képeknek, melyeknek a külföldön akad méltó vevője. „Virágjólata“-oly perfekt rajz még az előtér megfestésében is, s oly diszkrét, üde színek, hogy Schindler a legjobb idejében sem csinált ilyet. De akár a kérelmetlen igazságokat keresi a természetben, akár alaposan átszűri a témát a lelken, immár teljesen kialakult nagy művészi egyéniség, kinek nemcsak színei és technikája, de fölfogása is messziről kívánhat a szomszéd képek közül.

Tuul Odön éles megfigyelése és jellemző ereje legjobban kitűnik a „Keperakás“-ból. A magyar vidék kitűnő levegője, alakjainak mozgása a tárlat egyik legjobb tájképvé tesz ezt a művet. Méltó párja ennek a „Falusi Donjuanok“ kitűnő rajzu akvarell (395), mely nem is maradt eladatlannak. Másik két művében (382 és 481) is sok jó kvalitás van.

Jenárassik e tárlaton kissé gyöngö. Legjobb munkája a Robert-Fleury modorára emlékeztető női arcképe, de tájképei kissé erőtlenekek, a 387. számú pedig határozottan gyöngö. **Zemplényiben** ugyan szikra sincs a zseniből, de annál nagyobb adag talentummal rendelkezik. Szolid tudása leveri a szomszédóságban fölraggatott képek nagy részét. E kérelmetlen tudásnak ragyogó példája „Öreg asszony“-a (186.), az ő módfelett kedvelt zsáneréből. Ezeket egyformán jól festi, mint ahogy apróbb tájképeiben mindig ugyanazokat a színeket használja, vagyis a művész napja a deledón áll s még egy ideig ott is marad. Nagy ugrásokat eddig sem tett, ezután sem fog tenni ez a nap, hanem megfutja útját a kérelmetlen sab-

lon szerint. **Zomborytól**, aki a napokban nyert el egy nagy díjat, néhány apróbb állatkép van, melyek jóformán csak ürügyül szolgáltak az ő kintintéséhez. Nem ezekért kapta, hanem általában a nagy tehetségéért. Akik az ő állatstudiumait látták, azok erősen töprengenek a fölött, hogy nem 6-e ez idő szerint a legjobb magyar állatfestő. E nemből oly kész művész, hogy félni lehet, miszerint kint elzúgelesedik. Német iz fogja magát belopni a művészetébe. **Márk Lajos** alakulását visszajuttított lélekzetlen lesik e tehetséges művész barátai. Egész sorozatot állított ki arcképek-ből, melyek közül soknak az eredetije nem illhetne lelkesült alkotásra a művészt. Dehát rossz időket élünk. Azt a Márkot, mely nagy kompozícióiban oly határozott egyéniség, az arcképekben elnyomják a Lenbach-, Samberger- és László Fülöp-benyomások. Mindezek külön-külön, határozottan kimutathatók nála.

Ha még megemlítjük **Kann** tetszetős tájképeit, melyeken a nagy masszákat keresi; **Polgy Sándor** érdekes fölfogású figurális képeit és **Edvi Illés** Aladár esinos dolgait, (melyek jórészt el is keltek), átérthetünk a szobrászatra.

Nincs Rómában járt ember, aki ne ismerné Andreottinak a Via del Babuino végén lévő boltját. Ez az ügyes kőfaragómester nagyon esinos szobrokat farag, melyek ott pompáznak a kirakataiban, részint színesen, részint szintelenül. Egyszer betévedtünk hozzá, s a látogatás folyamán vitát kezdtünk az ő polychrom szobrai fölött. Hogy hát miért nem festi be valamennyi szobrát, mint a müncheni Maison, aki nagy művész a bajorár közönség előtt. Andreotti, aki inkább kőfaragó, mint művész, ebből nagy szemeket meresztett, s azután mind hevesebb gesztusokkal, rhapsódice ezeket mondá: Mert nálunk van művészi érzék, de az a tedescaccio Maison nem ért hozzá. „Io c'è l'ho, tu non c'è l'hai!“... Lássá kérem, én ezt az arab lányt teljesen befestem, ruhástól együtt, mert ennél az ethnografiai karakter a fő. Ez szobadiszűl van szánya. Maison még a Michel Angelo Mózesét is befestené, de nálunk senksem vetemednék ily istenkáromlásra. De vegyünk csak egy uri asszonyt, egy finom erőt, művelt nőt, akinek nem ethnografiai, hanem agyeni jellemvonásai vannak. Befestené őn ennek a mellszobrot? Ugy-e hogy nem. Mert mennél több részletet tenne rá, annál többet venne el az egésznek karakteréből, s mennél több részletet tenne bele az életből, annál andorítóbb lenne. Hiszen akkor az lenne a legnagyobb művészet, ha igazi haját tenne a márványszobor koponyájára, vagy ha egy embernek a bórét kitűné, mert ez közelitné meg legjobban a valót... Hogy a görögök is festették a szobraikat? De csak azokat, melyek dekoratív hatásra voltak szánya, s nem tudom, nem ott kezdődik-e az igazi, nagy művészet hanyatlása, mikor színt kezdenek alkalmazni oly szobroknak, amelyekre ez nem való. Azután ha még a gipszet festenek. De a hóféhér, kemény márványt megfesteni, hogy az arc úgy nézzen ki, mint a viaszszobor, ... ez igazán barbár és logikátlan dolog. Egészen más, ha vörhenyesre vagy sárgára festek egy gipszszobrot, vagy a bronzszobornak előlegezem a zöldes patináját. Ez az anyagnak, s az anyag egy bizonyos állapotának az utánzása. Ha márványt veszek anyagul, akkor nem festem be viasz-színre. Még akkor sem, ha az illető úgy rendel meg... Vagy bocsánat, biz' én beteszem, mert nálam az üzet a fő; én rá vagyok szorulva.

Zala Györgynek a tárlaton van egy polychrom szobra, mely minden színessége mellett is kissé rideg. Szemben **Ligeti Miklós** nagyon sikerült Hegedűs-szobra áll. A jeles ifju művész különben kiállította Anonymus-nak annyiszor megdicsért egyik vázlatát s dr. Térey Gábor egy mellszobrát. A tudós műtörténész szellemes vonásait visszaadni nem csekély feladat, s e szobron több oly jellemző részlet elmosódott, mi a Balló által festett arcképen megvan. Annál finomabb a 114. számú műve. **Telcs Ede** számos apró dolgából istenadta tehetség sugárik ki. A polychromot ő is használja egy igénytelen öreg asszonynál, de a lehető legdiszkrétebben, a színek szinte csak lehelleltek. **Dankó** igénytelen kis terracottáiban sok az éles megfigyelés és humor, de van paradoxon is, például a rántást piritó falusi Oféliájában, vagy miben. **Vedres** új fölfogással, nagy tudással mintázta meg Ádám és Eva óriási szobrát. Nem baj, ha óriás is, legalább megmarad neki atlier-dísznek. **Holl Barnabás** régi kedves ismerősünk; **Fadrusné** nagyon halad, **Margó** és **Fürdői** dolgaiban művészi kvalitások kezdenek megnyilvánulni; **Beck Ö.** Fülöp és **Szirmay Tony** pedig elismert jeles művészek az érmeik és plaquettek terén.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Uj Idők. Hogy milyen egy nagy színhab nappal, mikor előkészítik benne az estéli tündökletet, ragyogást, arról aligha van fogalma a közönségnek. De megmutatja az Uj Idők újvi száma, mely egy sereg kitűnően sikerült fénykép nyomán illusztrálja, hogy csinálják meg az Operában a Tristán és Izolda sikerét. Ugyanabban a színpadon kezdődik új és hosszabb ebebeszés Herzog Ferencről és egy nagyon érdekes szítmó regény Pembertonról, az újabb angol irodalom egyik kitűnőségétől. Novellát írt az újvi számba Szomaházy István, budapesti életképet Sobók Zsigmond, művészeti cikket Ára Károly, verseket Szabolcska Mihály. Azonkívül nagyon változatos a *Mindenféle* rovat is. Melyek a többi között megtalálja az olvasó Sobri káucésának fényképmásolatát is, a régi betyárvilágot ezt az érdekes emléket. Az új évünyam kezdével a kiadóhivatal bérkíné, aki a lap irányával és szellemével megismerkedni óhaj, ingyen küld mutatványszámot.

A Vasárnapi Újság december 29-iki száma 40 képpel is érdekes tartalommal jelent meg. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy korona, a Politikai Újdonságokkal és a Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest. IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

VIDÉK.

(Főispáni installáció.) Debreczenből táviratlozzák: Ma iktatták be hivatalába **Puky Gyula** főispánt. A vármegyebizottság a törvényhatóság tagjai nagy számban jelentek meg a diszközgyűlésre. **Zsigmond Sándor** esperes méltatta Degenfeld érdemeit és indítványozta, hogy emléket egy közönyben öröklítés meg. Az új főispánt kiűzőtsegek hivta meg a terembe. **Rásó** alispán üdvözölte, mire **Puky** letette az esküt s elmondta székfoglalóját. A beszédet lelkesen megénezték. **Vasvári** főjegyző a tisztikar nevében, **Kiss Ferenc** lelkész a törvényhatóság nevében üdvözölte a főispánt aki megköszönte az üdvözlést, azután a küldöttségeket fogadta. Innen a város ötvösögeitán a városbázára hajtatott a főispán a városi diszközgyűlésre amelyen a gyászoló polgármester helyett komoly **Artur** főjegyző elnököl. A küldöttség meghívására megjelent a főispán itt is letette az esküt. Nagy tetszéssel fogadták beszéde után különböző küldöttségeket fogadott a főispán. Két órák díszbezd volt a **Bika** díszteremben, ahol 400-nál többen jelentek meg. **Puky Gyula** főispán a királyra, ma d később Széll miniszterelnökre mondott jelköszöntőt. Hajduvármegye közönsége nevében **Rásó Gyula** alispán, a szabadlúpvárt nevében **Lengyel Imre** pártelnök a függetlenségű közönség nevében **Kovács József** pártelnök köszöntötte is a főispánt, akinek tiszteletére este a Petőfi dalkör szorenádót adott.

(Tisztújítások.) **Déván** ma tartotta meg **Hunyadmegye** gróf **Bethlen** Miklós főispán elnökletével tisztújító közgyűlést, amelyen alispánnak újból **Mara** Lászlót választották meg, aki nagy tetszéssel mellett mondotta el programbeszédét. Főjegyző lett **Pogány** Béla. Árvászeki elnök **Simonás János**, tiszti ügyész **Apáthy** Árpád. A tisztikar nagy részét újból megválasztották. **Dr. Vlád Auréli** dévái ügyvéd kifogásolta, hogy a kijelölt bizottságba egy román sem választott meg, a mi ellen a román nemzeti párt nevében tiltakozott. **Erre Mara** alispán kijelentette, hogy Magyarországon román nemzeti pártot nem ismer. Ez nincs, hanem van magyar nemzet. Az alispán rendutasítását nagy tetszéssel fogadták.

Háromszékvármegye tisztújító közgyűlése ma alispánnak egyhangulag **Szentiványi** Miklóst, főjegyzőnek **Vajna** Miklóst, tiszti ügyészek **Kelenen** Lajost, árvászeki elnöknek **Sela** Tamást választották meg. A régi tisztikar nagyobb részét beválasztották. **Ujak: Utó Aron** és **Andrássy** Albert szolgabírák. A tisztújítás után **Potsa** főispán ebédet adott.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Kereskedelmi Csarnok) január 11-ikén lényes estét rendez. A táncestet hangverseny előzi meg, amelyen **Hegyi Aranka**, **Csillag Teréz**, **Popper** Dávid és **Ney** Dávid működnék közre.

(Az Országos Magyar Alkoholelles Egyesület) vasárnap, december 29-ikén délután 3 órákor a Király-utca 64 szám alatt levő helyiségében előadást tart. A bemenet szabad.

(Az Első Budapesti Magán Cipész-Szakiskola) VII. Klauzál-utca 8 szám II. emelet, **Gyuris** Árpád december 30-dikán délután 3 órákor szakelőadást tart: A cipészlet történetéről. Az előadás ingyenes.

(Az Első Budapesti Kereskedőszolgák Segélyező-Egyesülete) január 5-dikén a régi lövőde dísztermében bált rendez. A mulatság jövedelme az elagottak segélyező-pénztárára.

(A Ferencvárosi Polgári Kör) december 31-ikén a ferencvárosi népkönyha javára Szilveszter-estét rendez.

M E S E.

A vadkörtefa.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény legény. A falujában nem tudott boldogulni, hát elindult világra.

Ment, mendegélt utalán utakon, árkon-bokron keresztül, utoljára odaért egy reneteg erdőbe. Itt egészen rásötötedett, nem mehetett tovább. Mit volt neki mit tenni, valahol csak meg kellett neki hálni, hát lefeküdt egy vadkörtefa alá.

Amint aluszik, azt álmodja, mintha egy gyönyörű lány szállna ki abból a körtefából. Ráhajol és azt mondja neki:

— Ne menj tovább, maradj itten!

Ő pedig megígérte neki álmban:

— Nem megyek el, itt maradok.

Reggel fölbred, föl akar kelni, nem tud.

— Jaj, azt mondja, mi történt én velem?

Egyszerre csak kiszól valaki a fából:

— Az történt, az történt.

Amit magad mondtál.

Ne busulj, ne busulj,

Jó helyre jutottál.

Tedd meg, mire kérlek!

Ugy-e, megígéred?

A legénynek egyszerre eszibe jutott az álma, tekintélgéldött mindentel, de ha nem is látott senkit, mégis megígérte:

— Megteszek én mindent, csak ereszsz el innen.

— Jól van, eleresztelek. Nem kívánok tőled egyebet, hanem van itt az erdőben egy kis ház, abban egy csunya öregasszony lakik. Menj el hozzá, aztán ha kérdez, mi járatban vagy, mondd, hogy szolgálatot keresel. Majd meg is fogad és három munkát ad. Most pedig törj le rólam egy kis ágat, szakíts egy levelet s egy kis virágot. Ha ott leszel az öregasszonynál, az első nap az ágat, második nap a levelet, harmadik nap a virágot tűzd a kalapod mellé, a negyedik nap reggel pedig gyere ide hozzám. — No, megteszed, amit mondtam?

— Meg én, szívesen.

— No, akkor erédj Isten hírével!

Nagyon csodálkozott a legény, hogy mi volt ez, azt hitte, hogy álmodik. De azért csak neki-vágott az erdőnek, s alig ment vagy ezer lépést, ért egy kis házat. Bemegy, hát egy csunya, csunya öregasszony bóbiskol az asztalnál. Félszeme volt a homloka közepén, az orra pedig akkora volt, hogy az állát verte. Ez volt a vasoru bába.

Egészen elrémült, mikor meglátta, de azért odaköszönt neki:

— Jó napot adjon isten, öreganyám!

— Adjon isten! Hát te hol jársz erre, ahol még a madarak se járnak?

— Szolgálatot keresnék, ha valahol megfogadnának.

— Akkor éppen jó helyre kerültél; megfogadlak én is. Nálam csak három nap az esztendő, aztán dolgod se igen lesz. No, itt maradsz?

— Itt én, öreganyám. Aztán, mi lesz a dolgom?

— Hát van neked egy kis kutyám kint a zöld szikla mellett. Holnap menj ki hozzá, aztán család haza.

Reggel odatűzte a legény a körtefaágat a kalapja mellé, s ment ki a zöld kőhöz. Odaér, hát egy rettenetes farkas ugrik eljébe és össze akarja tépni.

De a legény még rá se ért megijedni, látja, hogy a farkas lefeküdt elejébe, csóválja a farkát, mint egy kis kutya, aztán int neki, hogy üljön rá.

A legény ráült, a farkas pedig elvitte egy helyre, ott jobbnál jobb ételek, italok voltak és intett neki, hogy csak egyék, igyék.

Evvét is, ivott is szegény legény s amikor már ugy jól lakott, hogy alig tudott mozdulni, a farkas megint lefeküdt előtte és intett neki, hogy üljön föl rá.

Föl is ült, aztán sebes vágatva vitte egyenesen haza az öregasszonyhoz. Mikor ez meglátta őket, ijedtében elsikította magát, el akart szaladni, de a farkas hamarosan letette a legényt a hátról, ráugrott a vénasszonyra, letépte a fél kezét s visszaszaladt az erdőbe.

Jajgatott a csunya öregasszony és mérgesen nézett a legényre. Azért küldte ki a farkashoz, hogy összetépje, aztán lám az ő kezét szaggatta le a gyilkos féregje. Másnap reggel azt mondta neki:

— Ma nem lesz egyéb dolgod, hanem menj ki a kék sziklához, ott van egy fejős tehenem, tereld haza.

A legény elindult, föltűzte a kalapja mellé a vadkörtefa-levelet, aztán addig ment, míg odaért a kék sziklához. Nézelődik, merre itt a tehen, hát egyszerre mi szalad elejébe nagy morogva? Egy rémitő nagy tenyeres-talpas, lompos medve.

A legény úgy megijedt, hogy a lélekzete is elállt, azt hitte, mindjárt vége. De a medve meglátta a kalapján a körtefa-levelet, lefeküdt elejébe és intett neki, hogy üljön rá.

A legény föl is ült, a medve pedig olyan helyre vitte, ahol még jobb ételek, italok voltak, mint tegnap és intett neki, hogy csak egyék, igyék.

Evvét is, ivott is a szegény legény s mikor ugy jóllakott, mint a dudá, a medve megint lefeküdt és intett neki, hogy üljön föl rá.

Föl is ült, aztán nagy sebesen vitte haza az öregasszonyhoz. Mikor ez meglátta őket, ijedtében fölzaladt a padlásra, de a medve utána mászott és leharapta a másik félkezét, aztán visszacsamogott az erdőbe.

— Mindenki és senki. Már régóta katonászkodom és a háboruban már egypár fogamat ott hagytam, de ilyen hadsereget és ilyen vezéreket még nem láttam.

Sagloba, aki Viersul nem igen szerette és nem is igen ősmerte, a fejét rázta és a nyelvvel csettintett. Végre így szólt:

— Mondd, nem látod te talán tulságosan fekete színben ezt a dolgot és nem fujod fel egy kisebb csapat leverését az egész hadsereg vereségévé? Mert látod, az, amit beszélsz, kissé hihetetlenül hangzik.

— Lehet, hogy feketén látok, de mondhatom, hogy örömben szívesen leütném a fejemet is, ha csodálatosképpen kiderülne, hogy tévedtem.

— Aztán, folytatta Sagloba, hogyan jöhettél te azonnal Wolocsuska a leverés után? Nem akarom hinni, hogy te futottál el legelőszőr! Hol van hát a hadsereg? Hova menekült? Mi történt vele? Hogy előzted még éppen te a futásban? Ezekre a kérdésekre nem igen találok feleletet.

Viersul más körülmények között a kérdéseket bizonyára nem hagyta volna megtorlatlanul, de most nem gondolt másra, csak a köztársaság szerencsétlenségére.

— Azért értem én a legelsőnek ide, mert a többiek Orsyovic felé vonulnak vissza, a herceg pedig engem lóhalálában erre a vidékre futtatott, ahol titeket gyanított, hogy az ellenség titeket is meg ne lepjen és mert ez az őtszáz lovas, amely itt van veletek, ebben az időben meglehetősen nagy vigasztalás, hiszen a seregünk nagyrészen elhullott és szétfűtött.

— Bámulatos! mormogta Sagloba.

— Borzasztó erre csak gondolni is! A kétségbeesés fogja el az embert, megreped a szívem és könnyekre fakadok! szölt Wolodyjovskij, a kezeit összekulesolva. A haza elveszett, diestelen halál vár ránk — szétverve ilyen sereg! elvesztet! A világ vége jött már el, az utolsó ítélet közeledik!

Mekkora jajgatást tett az öregasszony! Ha a félkeze megmaradt volna, mérgében a legényt bizonyosan összetépte volna. Iszen azért küldte a kék sziklához, hogy a medve szétszaggassa.

Harmadnap azt mondta neki:

— Ma nem lesz egyéb dolgod, hanem menj ki a vörös sziklához, ott nyújtózkodik az én cirmos macskáim, gyere vele haza.

A legény kitűzte a kalapja mellé a vadkörtefa-levélét s elindult, megkereste a vörös sziklát. Alig hogy ideért, rémitő ordítást hallott s abban a szempillantásban azon vette magát észre, hogy egy szörnyűséges oroszlán akar ráugrani.

Meghült benne a vér, se élt, se halt, úgy megijedt. Most már bizonyosan vége. Csakhogy szerencsére az oroszlán meglátta a kalapján a körtefa-levélét, lefeküdt eléje s intett neki, hogy üljön föl rá, aztán szintén elvitte egy helyre, ahol még jobb étel, ital volt.

Mikor a legény úgy jóllakott, hogy a fül is kétfelé állt, az oroszlán hazanyargalt vele.

Most ijedt ám csak meg a csunya öregasszony igazán. Hamar bebújt a kemencébe, hogy az oroszlán hozzá ne férhessen. De biz ez csak egyet ütött a talpával a kemencére s az mindjárt százfélé dőlt, aztán megkapta az öregasszonyt, leharapta a fejét s visszaszaladt az erdőbe.

A legény csak állt ott, nézte, hogy mi ez, micsoda helyre került. Alig várta, hogy reggel legyen.

Mikor hajnalodott, már talpon volt s nem-sokára odaért a körtefához. Leült alája és várta, hogy most már mi lesz.

Amint ott ül, egyszerre csak azon veszi magát észre, hogy a körtefa egészen ráhajlik. Mi ez? Mi ez? Kiugrik alóla, hát nincs ott többet körtefa, hanem egy gyönyörű, gyönyörű leány, hogy szebbet a világon még csak gondolni se lehet. Megölelte, megcsókolta és azt mondta neki:

— Én királylány vagyok, az a farkas, medve, oroszlán meg a három bátyám. A vasoru bába átkozott el bennünket s köszönöm, hogy megváltottál.

Aztán még egyszer megölelte, megcsókolta és azt mondta:

— Te az enyim, én a tied, ásó-kapa se válasszon el bennünket egymástól.

Amint ezt mondta, nagy szaladva jött oda a farkas, a medve, az oroszlán, megrázkódtak, három gyönyörű királyfi lett belőlük s nagyban halálkódtak a legények.

Aztán nagy örömmel mentek haza, nagy lakodalmat csaptak s a szegény legény lett a király. Mind nagyon boldogul éltek s ha meg nem haltak, most is élnek.

— Ne zavard, szölt Skrzetuski, hadd beszéljen el mindent.

Viersul hallgatott, mintha erőt akart volna gyűjteni az elmondandókhöz. Az eső esett és csak a lovak patáinak a cuppogása a sárban volt hallható. Sötét éjjel volt, az égbolgotat sűrű felhők fűdték, és a sötétben valóságosan jésztően hangzottak a Viersul szavai.

— Ha nem reméltém volna, hogy a harcban elesem, megőrültem volna. Az utolsó ítéletről beszéltek, azt mondtátok, hogy hamarosan be fog következni, — nos, én azt hiszem, hogy már be is következett. Minden kifordul a sarkaiból, a rossz győzedelmeskedik az erény felett, az isten-tagadás lett ur a világon. Ti nem láttátok azt, ami történt, de ha már a történetnek a pusztá elbeszélése is megtört bennetek, mit szóljak én, aki az egész szerencsétlenségem, az egész gyalázatot a saját szeméimmel láttam! A szerencse nekünk kedvezett a háboru elején. A herceg, miután Laszer felett igazságot tett, minden bántódását elfelejtette és csatlakozott Domokos hereghez. Valamennyien örvendztünk ennek a szövetségnek, mert láthatólag az Isten áldása volt azon. A herceg Konstantinownál ismét győzedelmeskedett és bevette a városi, melyet az ellenség már az első rohamnál elhagyott. Aztán Pilawice elé vonultunk, habár a herceg ezt ellenelte. Már utközben kitört ellene az áskálódás, az irigység és az összeesküvés. A tanácskozáson meg sem akarták hallgatni, amit mondtam, arra ügyet sem vetettek és különösen azon fáradoztak, hogy a katonáit szétszórják és hogy a hatalmát így megtörjék. Ha ellenkezik: öt okozták volna az egész vereségért, de ő hallgatott, eltűrt és elszenvedett mindent. Így a főhadvezér parancsára a könnyű lovasság és az ügyüteg Kurellal és Mahnicki ezredessel Konstantinowban maradt, a litván kapitány, Orsinski is elvált Kosieki svadronjától, úgy, hogy a herceg parancsnoksága alatt csak a Sacvilhovski huzarjai, két dragonyos-csapat és az én zászlóaljammak egy része maradt.

(Folytatás következik.)

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK

(122)

Skrzetuski azonban megértette, hogy mi történt.

— A tanácskozással ráérünk, szölt, most lóra! — Lóra! Lóra!

Viersul tátraiai megérkeztek, a lakosok pedig, megzavarva nyugalmukban, lámpákkal és fáklyákkal jöttek elő a házakból. A harangok zúgtak. Az előbb még esendes város jajgatástól, lödögéstől, vezérszavaktól és a zsidók lármájától visszhangzott. A lakosok el akarták hagyni a várost a katonákkal együtt; a lovakat befogták, a gyermekeket, asszonyokat, ágynevet, mindenféle holmijukat kocsiakra rakták. A polgármester a férfinek élén felkereste Skrzetuskit, s kérte, hogy ne hagyja el a várost és kísérsje a menekülő lakos-ságot legalább Tarnopolig.

De Skrzetuski hallani sem akart erről, mert a hercegtől azt a parancsot kapta, hogy haladéktalanul Lembergbe menjen.

Elindultak tehát és Viersul utközben elbeszélte a történeteket.

— Amióta a köztársaság fennáll, — mondotta — ilyen gyalázat nem érte. Sem Cecoránál, sem a sárga vizeknél, se Korsunnál nem volt ilyen borzasztó vereség!

Skrzetuski, Wolodyjovskij és Longinus lecsüggesztették a fejüket, a hajukat tépték és a kezüket tördelék.

— Ez a dolog érthetetlen! — mondották. — Hol volt a herceg? Mindenkitől elhagyottan, szándékosan háttérbe szorítatva, a saját serege felett is elvesztette a hatalmát?

— Ki volt a vezér?

KÜLÖNFÉLEK

Három szó . . .

Három szó egy papírlapon —
Kezem reszket, mikor kapom:
„Apánk haldokol, siess!”
Nézem — szívem összeszorul,
Két szememre fátóly borul . . .
Forró könynyel teleisrom,
Megtérni még se bírom:
Apánk haldokol, siess!

Mért cammog a vonat gépe,
Mintha békiyós lábál lépne?
Apánk haldokol, siess!
Minduntalan minék áll meg?
Ezzel előz a halál meg! —
Minden korék azt robojga:
Szivem egyre azt dobojga:
Apánk haldokol, siess!

Nosza, vágatasson a szánunk!
A két lovat rá kell szánunk!
Apánk haldokol, siess!
Vig csengőjük sírva szól ma,
Mintha lélekharang volna . . .
Rohanj, repülj! Eg az utunk!
A halállal versenyt futunk!
Apánk haldokol, siess!

Gábor Ignác.

— Az udvarias kínaiak. A párisi *Journal* egyik munkatársa nemrégiben összekerült egy hajón a pekingi követek doyenjével, Bernadov de Cologan spanyol követtel. Természetesen a követségek negyedének az ostromlásáról volt szó, amely tavaly az egész világot felháborította. Sajátságos, majdnem hihetetlen, hogy az öreg követ, megemlékezvén azokról a rettenetességekről, mégis azt mondja, hogy a kínaiak rendkívül udvariasak voltak.

Amikor a lövöldözésnek vége volt — beszéli — a kínaiak vörös leveleket intéztek hozzánk. Ezekben a nem hivatalos levelekben udvariasan az egészségünk felől tudakozódtak. Mert állandóan megmaradt az összeköttetés közöttünk. Háborus volt a helyzet bizonyára, de nem hivatalos. És úgy viselkedtek, mintha a hadakozást egészen elfelejtették volna. Azonkívül állandóan azon buzgókodtak, hogy legalább a látszatot megmentsék. Néha azonban úgy tetszett, mintha a legudvariasabb kínaiak is mulattak volna az idegenek. Egy reggel észrevettük, hogy egy csatornán át vezet a híd a követségek közelében éjjeli barrikádokat emeltek. És erről a barrikádról egész nap lövöldöztek a követségeket. Másnap eljött a negyedik egy mandarin, nagyon elegánsan, pompás selyemruhában, a két gombbal és pávatollal kalapján. Mint rendesen udvariasan kérdezősködött a követek és követnek egészsége felől. Es miután a szokásos udvariaságok egész sorát végig csinálta, keservesen panaszkodott a támadások hevesége miatt és az egész felelősséget a követségekre hárította.

— De hát a barrikád? — kérdeztem.
— A barrikád! — mondta a mandarin jól tetetett ámulással. — Hiszen az nem volt barrikád, csak állvány a hid kijáratához.

— Szép! De hát a lövöldözés!
— A lövöldözés! — mondta mosolyogva. —
Annak nincs több jelentősége, mint a gong reggeli vagy a harang reggeli kongásának!

Aztán ünnepiesen és mosolyogva távozott. Két óra múlva az állványról mondott barrikádról újra kezdődött a lövöldözés.

— Jegygyűrűk. A germánoktól ered az a szokás, hogy a sima karikagyűrűt a kézfogó alkalmával felhúzzák a menyasszonynak és a vőlegénynek az ujjára. Franciaók, angolok, olaszok az eljegyzés alkalmával olyan gyűrűket használnak, amilyent éppen az egyéni ízles sugalmaz. Az egyöntetűség csak a frigykötés alkalmával szokásos, akkor karikagyűrűt cserél a házassul pár. Egy angol író a kézfogó alkalmával olyan gyűrűvel ajándékozta meg a menyasszonyát, mely ezer év előtt egy egyiptomi hercegnő kezén volt és amely ezer év előtti gazdájával együtt került a sírba. Büszkén viseli az angol urihölgyek egyike ólombl készült jegygyűrűjét. Az ólomgyűrűnek érdekes mólja van. A vőlegény hadjárati alkalmával megsebesült és a beléje hatolt ónt operáció alkalmával szedték ki belőle. Ebből az ólombl készített gyűrűt a menyasszonya számára. A legürsább szimbóluma az eljegyzésnek egy szép angol hajdon esontgyűrűje. A vőlegény oroszlan-vadászatra készült és a kitzított indulási nap előestéjén vallott szerelmet. Az igenlő válasz nem változtatta ugyan meg a vadászprogramot, ellenben azt megígérte hölgyének a szenvedélyes vadász, hogy valamelyes gyözelmi jelt hoz néki keletről. Ho-

zott is. Az általa létesített oroszlan csontjából faragott gyűrűt a menyasszonya számára, és vérpiros rubinttal ékesítette azt. A legdrágább jegygyűrű Vanderbilt kisasszony kezén ragyogott. A milliomos lány jegygyűrűje negyven ezer dollárba került. A legkisebb jegygyűrűt kétségtelenül VII. Henrik kis leánykája, Mária hercegnő viselte, akit két éves korában jegyeztek el hét hónapos és nyolc napos vőlegényével, a francia trón örökösével.

— Babona. Portugália királya — így ír egy angol újság — egészen praktikus érzékű üzletember. Carlos igen okos uralkodó is az egész héten át, kivéve — minden pénteket. Ezen az egy napon rendezen boldogtalannak érzi magát és minden akciótól fél. Néhány év előtt Carlos király hosszabb látogatást tett Angliában s ez alkalommal nagyon előkelő közönség előtt kellett beszélnie. Véletlenül éppen péntek volt s ez a körülmény kétszeresen izgatottá tette a királyt. A koronás szónok beszéde iolyamán történetesen hozzáért egy virágvázához, mely a szónoki emelvény mellett volt föllállítva és a virágváza lepottyant, még pedig egy előkelő főur fejére. A királyt nagyon kellemetlenül érintette az apró baleset és siránkozó hangon így mentegődözött a kárvallott előtt:

— Kedves lord! Tudtam, hogy baj lesz, egészen bizonyos voltam benne, hogy valami kellemetlenségem lesz ezen a napon. Ha ma nem péntek, hanem szombat volna, akkor engem nem ér a vád és önt nem éri a baj. Ez bizonyos!

A jelenlegi walesi hercegnő sem babonásabb, mint a szépnem általában. Yorki hercegnő korában egy napon egy rendkívül értékes tükört tört össze az angol fejedelmi hölgy s ez idegessé tette őt az egész napra. Másnap reggel nagyon buskomor hangulatban jelent meg férje előtt és a következő történetét mesélte el neki: „Tegnap a kezembem összetört egy tükör s én rögtön éreztem, hogy ez valami keletkező bajnak az előjele. Ugy is volt. Ma reggelre egyik legkedvesebb maszkám megdöglött”. A herceg általában nagyon szereti ugyan az állatokat, de a maszkák kivételszámba mennek nála, ezeket ki nem állhatja. Ennek ellenére mint udvarias férj kellő részvétellel halgatta meg a gyászlehet. Egy napra rá azután maga a herceg vette fel neje előtt a kérdést, hogy maszkái közül nem pusztult-e el ismét egy, avagy több. A hercegnő nemmel válaszolt és a kérdezősködés oka felől tudakozódott.

— Tegnap, — szólott a herceg — mikor azt hallottam tőled, hogy egy összetört tükör egy maszkának a halálát jelenti, szándékosan összetörtem én négy darab tükörmet. Most pedig az eredmény iránt érdeklődöm. . .

Vilmos császár Cambridge herceggel vadászgatott s egy szarka repült el a feje fölött.

— Nem vagyok babonás, — szólott a herceghez a császár, — de bosszant ha szarka repül el fölöttem.

— Ismeri felséged annak a jelentőségét is, ha több szarka repül el a vadász feje fölött?

— Nem, — válaszolt a császár.

— Egy szarka — szólott a herceg — szomorúságot jelent, két szarka örömet, három szarka esküvőt és négy szarka gyermekszületést.

— Hát öt szarka mit jelent? — kérdezte a császár.

— Bizonyára ikreket, — válaszolt a herceg.

— Megörült állatok. Érdekes vita indult meg a tudósok közt arról, hogy vajjon az örültség speciális emberi vonás-e vagy pedig olyan betegség, mely az állatvilágban is előfordul. Természetes, hogy sokan indignációval utasították vissza azt a gondolatot, hogy az elmebaj egy-egy állat gondolkodásában is kialakulhat s ennél fogva ezen a téren is elveszísen az ember egy szomorú — előjogot. A theologiai alapon vitázó tudósokat azonban úgy látszik, legyőzik azok, akik biológiai alapon okoskodnak. Az egyik német tudós egy örült papagálylaly bizonyította, hogy angol tanár pedig egy örült kutyának az agyvelőjével demonstrálta, hogy az állati agyban éppen olyan elváltozások mutatkoznak nagy kivételesen, mint az örült emberek tudományosan megvizsgált agyállományában.

— A megévett szalmakalap. A yankeek hazájában, ahol még a fogadások is másképp ütnék ki, mint nálunk, egy *Watts* nevű louisvillei jóra való republikánus érzelmű polgárt az ezidei választásoknál annyira elragadta a politikai hev, hogy fölbuzdulásában merész fogadást ajánlott egyik demokrata ellenfelének. A fogadásnak rá vonatkozó része úgy szól, hogy ha a republikánus párt jelöltje megbuknak a választásokon, akkor megveszi a saját szalmakalapját. A választás megtörtént és *Watts* ur elvesztette a fogadást. Mint igazi amerikai betartotta a fogadását. A hatalmas szalmakalapot, amelyet egész

nyáron a fején viselt, különböző mártásokkal elkészítve, erős lélekkel fogyasztotta el ellenfeleinek nem csekély derűtsége közben.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, december 28.

Gabonauzlet. (*Reich* Jenő és társa-cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az időjárás a lefolyt hét folyamán is abnormálisan alakult. Az időnek megfelelő hideg és fagyos időjárás helyett az egész hét folyamán eszések tartottak és a hőmérsék is aránylag magas volt. A vetések mindenféle szépen fejlődtek, de most már szárazabb és mérsékeltlen hidegebb időjárás volna kívánatos, mely a vetés további növést megakadályozza. A vízállás gyorsabban emelkedő, a hajózás azonban már szünetel.

A külföldi piacok üzletviszonyait illetőleg úgy nagyobbára ünnepi esend honol. Az irányzat ugyan inkább szilárdnak nevezhető, a forgalom azonban mindenfelé nagyon korlátozott és így az ármozgalom is csekély. Az amerikai tőzsdéken az „outsiderek” ismét nagyobb mérvű spekulációs vételeket eszközöltek és az árak emelkedő irányzatúak voltak, a látható gabonakészletek újabb jelentékeny gyarapodása mellett azonban az árak ezen emelkedése nehezen magyarázható. A farmerek kezei között egyébként még nagy készletek lehetnek, e mellett az exportüzlet e héten nagyon csekély volt. Az angol piacokon, melyek a tengerentúli üzlet behatása alatt állanak, az irányzat ugyancsak szilárd, a fogyasztás azonban tartózkodó maradt és a forgalom is mérsékelt. A francia piacokról alig jelentettek változást, az üzlet ott is szűk keretben maradt meg. Berlinkben a decemberi határidő fedezési vételei — melyben nagyobb deconvert állott fenn — magasabb áriolyamokat eredményeztek, míg a későbbi határidők visszamaradtak.

Nálunk az irányzat kenyérmagvakban szilárd volt és az árak buzában jelentékenyen emelkedtek is, takarmánycikknek ennek ellenében változatlank maradtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza szilárd irányzatban indult. A forgalom ugyancsak mérsékelt maradt, ami azonban nem a málmok tartózkodásának, hanem kizárólag a gyenge kínálatnak tudható be. Egyébként a hét elején csak egyes málmok tanúsítottak vételkedvet, a kereslet csak később lett általános, mikor a tulajdonosok tel-emelt árkövetelési készségesen adták meg. Prompt buza épp úgy, mint szállítási áru jó figyelemben részesült és az árak fokozatosan a múlt héthez viszonyítva circa 20 fillérrel emelkedtek. A négy napnyi üzleti forgalom összesen 70.000 métermázsát tesz ki, melylyel a feltűnően gyenge, csupán 20.000 métermázsát tevő hozatal áll szemben.

Rozs mérsékeltlen volt forgalomban, főleg a helyi fogyasztás céljaira és kezdetben változatlan áron maradt meg. Később a buzaüzlet szilárd lefolyása, valamint kisebb beszerzések a kivitel részére szilárdító hatással voltak, úgy hogy az árak is néhány fillérrel javulhattak. Minőség szerint 7.—7.12 $\frac{1}{2}$ koronát jegyzünk készpénzfizetéssel budapesti paritásra és 7.30 koronáig 3 óra helyben átvéve. Nyíri származékokban csak jelentéktelen üzlet volt és inkább névleg jegyzünk 6.45—6.50 koronáig Debreczen paritásban.

Arpa (takarmány- és hantólisai célokra) tartósan esendes és alig részült figyelemben. Hízalók épp úgy, mint gyárosok tartózkodóak voltak és így gyenge forgalom mellett az árak változatlanok. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 5.80—6.— koronáig jegyzünk. Malátá- és sörárpák állomásokon átvéve, csekély forgalomnak és változatlan áron 6.25—7.50 korona között budapesti paritásra a belüldi fogyasztás céljaira találtak elhelyezést.

Zab csak gyengén van kínálva, de ennek ellenében a kereslet is mérsékelt. Az árak így alig tűntek fel változást, a hangulat azonban inkább nyugodt maradt. A forgalomban volt ca. 3000 métermázsért szín- és tisztaság szerint 7.—7.35 koronáig, jobb és prima áruért 7.55 koronáig fizettek helyben.

Tengeri (6-áruban) alig részült figyelemben és a forgalom e cikkben is csekély maradt. Az árakulak változatlan és helyben 5.30—5.35 kor-ig jegyzünk. Új tengerben a külföldi kivitel céljaira löfogu tengeri részestül előnyben, mely néhány fillérrel többet ér el, míg a nagyszemű kereskedelmi tengeri változatlanul jegyez. A németországi küldemények után adott díjkezdvezmény (relakcia) még nem érezeti hatását. Budapesti paritásra prompt áruért 4.80—4.85 koronáig, januárra 4.87 $\frac{1}{2}$ koronát fizettek. Kis-Ujszállás paritásában 4.87 $\frac{1}{2}$ koronáig jegyzünk.

Petroleum. (*Hess* Izidor és Társa cég jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az üzlet menete nem változott, az árak szilárdak. — Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 45 korona — fillér. Orosz 3 csillagos petroleum 36.— K. Biztonsági 2 csillagos petroleum 34.— K. Ipari 3 kesztes petroleum —. — korona. I. Standard petroleum 33.— korona. Amerikai császárölaj, ottani

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. december hó 29-én.
 Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
 Pálmay Ilka asszony vendégfelflépítővel:
Pillangó kisasszony.
 Énekes dráma 2 szakaszban. Irta Bolasco Dávid.
 Fordította: Faludi Miklós. A prólogust írta Heltai J.
 Személyek:
 Pinkerton Bihari Nákódo Rónaszéki
 Kitty Varsányi Pillangó k. a. Pálmay
 Sharpless Balassa Suzuki Bihari
 Yamadori Szerényi Prológ Lenkei

Utána:
Szenes leány, szenes legény.
 Operett 1 felvonásban. Irta Philippe Gille, Zenéjét
 szerlette Costé.
 Személyek:
 Teréz Pálmay Bédard Vendrei
 Pierre Szerényi Tardivel Rónaszéki

Este:
A zsába.
 Bohózat 3 felvonásban. Irta Hennequin és Duval.
 Fordította Molnár Ferenc.
 Személyek:
 Barisard Góth Lehuchois Balassa
 Colotte Pécsi P. Zenobia Hegedűsné
 Leclapierne Nikó L. Théodore Bihari
 Marceinelle Hegedűs Sophie Bántin
 Suzanne Haraszthy Casimir Győző
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. december hó 29-én.
 Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:
 Blaha Lujza asszony mint vendég
A tót leány.
 Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Almásy Ti-
 hamér, Zenéjét szerlette Serly Lajos
 Személyek:
 Gyarmathy J. Szabó Sári Boránd
 Órse Izsóné Otés Mária Siposné
 Bandi Kiss M. Brólya Ujvári
 Máihó Julis Baán N. Hanka Blaha L.
 Kóspál Horvátn Miso Solymosi
 Lipták Szerdahelyi Csendbiztos Kovács K.

Este:
Katalin.
 Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással.
 Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerlette Fejér Jenő.
 Személyek:
 H. Katalin Zilahiné Mária Rózsa
 Gr. Gurackij Szirmai Olga Nyári
 Buranov Iván Szabó Téliémaque Németh
 Trojkov Fedor Tollagi Duplessis Kúry
 Alekszej Nagy Anica Bojár
 Sunderland Ujvári Grogor Kias M.
 Daeskov Havasi Tiszt Szerdahelyi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. december hó 29-én.
 Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal:
Spanyolország.
 Este:
A hadsereg.
 Kezdeté 7 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
 Nagymező-utca 17.
 Ma
utolsó vasárnap
 az ó évben
 nagy programmal:
 Különlegességek, Tarka Színpad,
 Az anyavadászok
 stb. stb.
 Délután 4 órakor.
Családi Előadás
 decens programmal.

1901. december 31-én
 Nagy Silveszter-éjszaka
 Délután 4 órakor a kávéház téli kertjében Vörösmarty Elek előadására hangverseny.

Petánovits
METROPOLE-SZÁLLÓJA
 A téli kertben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvárról
 kített zenekara játszik.
 Dr. Gaertner Gusztáv tanár Bécsben és Witzemann
 Henrik Pforzheimban 13717. számú
 „Gyógyhűtő a fej, szív és egyéb test-
 részek számára”
 című 1898. szept. 15-vel kelt magyar szabadalmára
 vevők vagy engedélyesek kerestetnek.
 Szíves ajánlatok „W. T. 6533” alatt Messo
 Rudolfhoz Bécs, I. intézendők.

Szabadalmak

gyorsan és lelkiismeretesen közszélesítőnek.
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 27.
 Találmányok finanszírozása és értékesítése.
 Védjogok bejelentőzése. Felvilágosítás díjtalan.
 * Telefon 56-79.

Legyen világosság az új évben!!
 a mit a szab. Főttner-féle
PETROLEUM-GÁZGŐ-KESZÜLÉKKEL
 legjobban lehet elérni.
Minden lámpát lehet ezzel felszerelni!!
Világító képessége 70 gyertyaéval!!
Petroleum megfakartás 50%!!
 Vidéken kapható minden jobb lámpatüzeltben.
BUDAPESTEN kapható
Brüner testvérek, IV. Koronaherceg-utca 3.
Magyar fém- és lámpaárnyégar összes fiókjában.
Hesz Izidor és Társa, V. Nagykorona-utca 5.
— Ára 13 korona.
 Magyarországi vezetőképviselet:
SALGÓ IZSÓ Budapest
 V., Koháry-u. 19/B.
 Vidéki megrendelések csakis utánvéttel mellett.
 Prospectus ingyen.

Caals
FRANZ CARL BISENIUS-nál
 egyedül BECSERN, I. Singerstrasse
 11. főemelet.
 Óriási választék farsangi és cotli-
 lon cikkekben.
 Címre ügyelni tessék, ne téssék felcsereélni más hasonló hang-
 zsu cikkekkel.
Feltűnő!
 Új szab. vesszélytelen, tréfás hang-
 nátok, corlandol vagy virágzóval
 olesó nagyban árak. Árjegyzék ingyen. 10 csomag cor-
 andol 50 fillér és feljebb. — 10 drb szepertin (papir-
 rakéta) 20 és 40 fillér. — 50 nagyválasztékú tréfás
 bacárvormény 6 korona, 100 drb fonyormény 10
 kor-tól feljebb. — Diszteshez papir-zászlógyűmlendők,
 7 meter hosszú, 1 korona. — Télijelvélgyűmlend
 reaktint 20 fillér.

HAGGENMACHER-féle
 — a söröződe által palaezkozott —
SZALON-SÖR
 legkellemesebb üdítő és táptápló ital.
 Dr. Teibisz János kir. kerék törvny. hit.
 végzés nyitkozta: Heggenmacher-
 Me Szalon-Sör vegyi készletében teljesen
 azonos a legjobb csehországi (pilseni)
 sörökkel, de az utóbbiaknál még tartalom-
 dásabb.
 — Megrendelési hely:
 Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

Heim féle
MEIDINGER KÁLYHÁK
 A feltaláló
 DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL
 kizár. jogossággal gyára.
 CS. É. KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
HEIM H
 „Hestia-kályhák”
 Heim féle folytonégő-szabályozó-szellető kályhák
 TÖBB NINTE 65.000 HASZNÁLATBAN
 Utánzatoktól MEIDINGER-OFEN utalással az 10
 óva intünk H. HEIM álló védjegyre
Folytonégő, kandallók
KÖZPONTI FÜTESEK
MINDEN RENDSZERBEN,
 MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSEZ.
 EGY KANDALLÓ TÖBB HELYSÉGET FÜGGETLENÜL BEFÜTHET.
Szellőztetési berendezések
 MINDENMÉD SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK.
NÖVÉNYHÁZI FÜTESEK.
 Legjobb referenciák. — Prospectusok és költségvetések
 ingyen és bérmentve.
BUDAPEST, THÖNYUDVAR
 ÉREDETIBEN KAPHATÓK BECS. OBER-DÖBLING.
 CSAK IS GYÁRUNKBAN BECS. I. KOHLMARKT 7.
 VAGY FIOKJAINKBAN PRAGA, HYBERNERG. 7.

Csödtömegg-eladás.
 Wagner Jenő budapesti régiségkereskedő csödtö-
 mögéhez tartozó, 60 leltári tételű leltélő, 1856 kor.
 50 fill. becsértékű mahagoni butor, porcellán, bronz
 s egyéb tárgyak, olajfestmények és üzleti felszerelés
 ajánlati uton a legutóbbi ígérőnek a csödváltászt-
 mány jóváhagyása után készpénzért eladatnak.
 Az I. kor. bélyegű zárt ajánlatok 150 kor.
 bánatpénz letétele mellett 1902. évi január 4-ig
Dr. Löwenfeld Albert tömegmondok urnak
 (V., Sétány-utca 3. szám) adandók át, aki a tárgya-
 kat is megszámolteit és a kínél január 7-én az
 ajánlati verseny eredménye megtudható.
A csödváltásztmány.

 Ne vegyon senki hangszert
 mig
Reményi Mihály
 műhangszerező legjobb képe
 árjegyzékét át nem olvasta, me-
 lyet ingyen és bérmentve
 küld
 Budapestről Király-utca 44/d.

Zálogházhoz
 veszek
cédulákat.
 Eladok ujévi ajándé-
 kul
 13 intos ezüst óvőkészle-
 tet 12 szemleire 140 frt. 6 szo-
 mélyre 65 frtől kezdve és fel-
 jebb. Mindennemű finom ezüst
 tárgyak barokk és francia
 stílusban. Nagy raktár arany
 férfi láncokból, masszív arany-
 gyűrűk 6 forint 40 kr. arany
 fűzők 10 frt. arany női órák
 6 frtől kezdve 12 darab masszív
 evőeszköz 6 frt 60 kr.
 Képes árjegyzéket bér-
 mentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
 örökösél
 Budapeston, Harisbazar
 Váci-utca 30. I. em. 23.

Diszes ingaórák
 5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
 kaphatók
Polgár Kálmán
 órás- és órászedő-üzletében
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
 Vidékre árjegyzék bérmentve.

Zenélő ingaórák
 a legutolsó újdonság az órágyártás ter-
 rén. Ezen miniatűr francia ingaórák 60
 cent. hosszúak, a szerkesztő toroncsolat
 díszből az üvegen rajznak teljesen meg-
 felelően, finoman fényezve és dunsan
 aranyozott léceikkel, művészes eldó-
 rászással készült és órákban a legfinom-
 munkákat és tincsenet játsza. Ára 14-
 dával és csomagolással együtt csak 8
 frt. — Ugyanazon óra szerkesztés nélküli,
 de töltőszerezzel, mely felét és egész
 részleteket és tincsenet játsza. Ára 14-
 dával és csomagolással együtt csak 8
 frt. — Ezen ingaórák nem-
 csak másodpernyi pontossággal járnak,
 a mért svárvoltatnak, hanem való-
 ban gyönyörű kiállításuknál fogva szép
 és izézős bútordarab is. Elresztő óra
 csengővel és világító órával 1.90 frt.
 Elresztő zenélő, csengővel helyett já-
 rnak, 6 frt. — Nickel-sonnitor óra 3
 frt. Valódi órák remonitior óra dupla-
 felű 5.50 frt. Szokkülös csak után-
 véttel. Nemtetsző vízszavetők és a
 páns vízszavetők, tehát nincs semmi
 riasztó. Magyar képes árjegyzék órák,
 láncok és gyűrűkről ingyen és bér-
 mentve.
Spiering József Bécs, I. Postgasse 2/L

Legalkalmasabb ujévi ajándék nők számára.
 Most jelent meg! Most jelent meg!
A HÉT
Szakácskönyve.
 Ára szép vászonkötésben 5 korona.
 Kapható minden könyvesboltban
 és
A HÉT kiadóhivatalában.
 Klasszikus, elmés és tanulságos szép könyv.
 Egy füst alatt megrendelhető:
A HÉT vasárnaponként megjelenő
 híres jó folyóirat.
 Szerkeszti és kiadja:
KISS JÓZSEF.
 Ára egész évre 20 korona.
 Kiadóhivatal:
BUDAPEST,
 VIII., Röck Szilárd-utca 18. szám.

LINOLEUM
NEUMAYER LIPÓT,
 BUDAPEST.
 Főüllet: VI., Váci-körút 1.
 (Anker-udvar mellett)
 Magyarország legnagyobb
Viaszvaszton és Linoleum
 gyári-raktárát.
 Fióküzletek:
 IV., Bécsi-utca 5.
 VII. Kerepesi-ut 9.
 a Pannónia-szállóval szemben.
LINOLEUM.

Az ujonnan átalakított és megnagyobbított

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,
VII., KEREPESI-UT 38.

POMPÁS

ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Remek tombola-csoportok és gyűjtemények.

Az 1902. évre szóló, teljes naptárral ellátott nagy képes árjegyzék és a közkedveit egy- és kétkoronás árusztályról és az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

Dr. Csapó-féle törv. védett

MENTO sziklanövény-tea mint vér-tisztító pársádn, gyökeresen **készvényt**, gyögyit bármily régi reumát, gyomorbetegségeit, a teljes gyógyulást biztosít. **Erzsébet** mellis a legkitünőbb házi-észer régi makos köbörre, **LUX M. drogistánál, Múzeum-törút 7/V. Budapest.**

NÉHÁNYSZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapotot megszüntse. Kell lenni valakinek, a ki a fiatalembert a neki életéről jóakarattal, őszintén és becsülettel felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait báran, tartzkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, aki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasrangos hivatású és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírű intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegje megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a korányszokottól, lelki kínjai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegon biztos és teljes eredménnyel használtgyógymódnál fogva a monarkiaiban uttörő és egyedül álló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítható sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógy módjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujácórós sebeket, bugyész-, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az onferfőzés és szifilisz utóbajait, magomlést, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyerőt, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére különváltó terem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válszabélyegret kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elgőztítik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszeréről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtti 9 órától délután 6 óráig (vasárnap d. u. 4 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Poschinger Fülöp
fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),
kítüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.
Ajánlja kiténően készített, jól belőtt, a es. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.
— Szolid munkaért és jó lövésért jótállás. —
Árjegyzék ingyen.

Párisi kiállítás: Arany érem,

FERNOLANDT

fény-fényezés, a világ legjobb fényezése, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőrtartósságot fenntartja.
Alapítástól 1823-ben. Gyártó rektár: Böcs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt.
Rektár Budapestben, V. Lipót-körút 24. sz.

A „KIS LAP”

mely a 7—12 éves gyermekeknek legkedveltebb képes újsága, harmincegyedik évfolyamával lép immár olvasói elé.
Szerkesztik: Forgó bácsi és Roboz Andor.

A „KIS LAP” hetenként a lehető legváltozatosabb tartalommal jelenik meg.
A „KIS LAP” kiváló írők tollából megjelent közleményei a legkülönbözőbb tárgykörből merítik. Hosszabb és rövidebb elbeszélései, csengő-bongó versei a hazaszeretettel és a kitérő, becsületes munkásság elveit plántálják a gyermek lelkébe. Komoly és vidám nangu elbeszéléseken kívül közöl utelírásokat, meséket és hangulatos rajzokban hirdeti a természet csarnyi szépségét.
nagy súlyt helyez a gyermekek etikai nevelésére; a nagy emberek életét vagy életük egy-egy jellemző szakaszát adomásterű apró közleményekben ismerteti. A kézi ügyesség fejlesztésére is szerető gondot fordít: magyarázatokkal kísért rajzokban tanítja meg fiatal közönségét arra, hogy mint készítheti el egyszerűlven szeméből, kis papír- vagy fadarabkákból önmaga a játékaik és mint mulattatnaja környezetét búvészeszerű detudományos alaponyugró mutatóványokkal. mindezek mellett közöl különféle rejtvényeket, találos meséket és a megfőzők közöttkönyvtalimat sorsolki. jöközőnként pályázatokat hirdet, hogy a gyermekek elméjét munkára serkentse és a szép stílus iránti érzéküket már ezen a fokon fejlessze.
rajzait és képei a művészi nevelés leghatásosabb előmozdító: könnyedek, a gyermek képzeletéhez szölk, nagyobbra vidám jókedvet és egészséges humort árasztanak.

A „KIS LAP” előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
A „Budapesti Napló” előfizetői
a „KIS LAP”-ot
kedvezményes előfizetési áron kaphatják,
és pedig egész évre 6 kor.-ért, félévre 3 kor.-ért, negyedévre 1.50 kor.-ért.
A „KIS LAP” ezen kedvezményes előfizetési összege a „Budapesti Napló” utalványán is beküldhető.

DISKRET BETEGSÉGEK

elsőrendű gyógyító intézete
BUDAPEST.

KATAPHORESE. UJ GYÓGYMÓD!

Főülmulthatatlan gyógyhatású
Ideg-, Nemi-, Bőr-, Vérbetegségek és Gyengeségi-állapotok, Impotencia gyökeres gyógyítására.
Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorarium teljes gyógyssiker után fizethető.
Páratlan sikerű eredményei folytán általánosan kiténőnek elismert **hydro-elektroheapiál intézet**
a modern Hygiene és legújabb orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint berendezett győgytermekkel
Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet
Dr. MITZGER TIVADAR
Az Ideg és nemi betegségek gyógyítása. Gyengeségi állapokok, Impotencia. Kataphoroso Gyógymód. Bűnök a nemi életben és azok hatással orvosi munkák szerzőjének személyes vezetője a nap, nálva egész nap.
Levelekre díjmentesen válaszolhatik.
Prospectus ingyen.

BAYER-féle
Magyar turista-tapasz
tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen legjobb és legbiztosabb szer.
1 eredeti tekercs 80 fill. 1 korona beklitése után bérmentve küldi az egyedül készítő
Vöröskereszt
gyógyszertár
Budapestben, VI. Andrássy-ut 84.
Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Tekarek kínai teája

eredeti csomagolásban, a híres fajtákban minden jobb fűszer-, csemegekereskedésben és drogeriában kapható.
Különösen ajánlható angol fajták:
High-life és five o'clock tea.

A haj újránövése! Nincs többé kopaszság!

Egy említésre méltó szer, mely félfélnék, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörű hajjal kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyítja a kopaszságot, varas, pörpösítés fejet és sürüsit, bosszúra növeszt, valamint melege és helyessége teszi a hajjal a kórban megőszült, haj fosztó, melleszt vissza-kapja eredeti színetét. A kopasz fejnek a haj, valamint a szemöldök és szempillák újránövésért jótállók.

Amerikában „Lovaerin“ név alatt egy szer találtak fel, mely hosszú és gyönyörű dús hajjal növeszt. Milyen a Lovacrin tisztán növényekből készült, nem kell ennek használatát óvakodni, mert még a legfinomabb fejűeknek sem ártalmas.
Nincs semmi ok arra, hogy ennek vagy gyermekeknek ritka és csenevész hajnövése legyen. Az egészséges hajra mint vedőre úgy jelen mint nyáron szükséges van és egészséges hajnövése nélkül úgy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghűlésnek.
Az anya vagy gyermek betegsége gyakran paralizálja a haj és a bőr életét, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kerültebbet ezen csodálatos szer tulajdonságában akkor, mielőtt kezébe kőbe kerül és ez ér bizonyító levél van, melyek oly egyenkénti eredmények, kiknek sajnálhatóságához köztig nem fér.

ANDROPOGON,

törv. védve.
Kimutatható legjobb hajnövesztő-szer.
Orvosilag ajánlja. Sikerért jótállás.
Készítő és főarúgó: **P. Herrmann, Ober-Pulsgau, Bajorország.**

Kapható üvegeként a 3 kor. Főraktár: Dr. Eggernél Budapesten. Kapható továbbá a legjobb gyógyszerárban, drogeriákban és illatszerkereskedésben. Szekesfeherváron: Ullmann és Welszál. Pozsonyban: Salvator-gyógyszertárban. Lembergben: gyógy-szeriár az ezüst sashoz.]

Vétel és eladás követel használt

BUTOR

ritka szép kiviteltben s kitűnő minőségben következő alkalmi árak mellett eladók. 1. Barokk halászbors márvánnyal és fémom- tükörrel 200 frt.
2. Kredenc, 1 trümfő és tükör, 1 ebédlő-asztal, 1 szőnyeg-díval, 1 bőrszék, minden barokk vagy secesud stílusban összesen 300 frt. 1 Kanapé, 2 szék, 2 sarok- szék, 2 fanasztó szék, selyem- szövetből Mahagoni, hozzá a megfelelő Jardiniere és nagy tükör, 1 asztal összesen 250 frt.

Eladók még más igen szépen készített berendezések, valamint szőnyeg urali garnitúrák, divatos nőtárcák ottománok, bőrszé- kek 4 főtelt.
Butorvétel és eladás vá- lólat vidékre vagy hely- ben, Budapest, Kerepesi- út 12. szám.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanant, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek. 30 éves kórhai és magán- gyakorlati tapasztalataimál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁRÓ J.

egyetem. orvosudor
gyógyt. férfiaknál és nőknél foglalkozást szar- nélküli mindennemű bármily régi kórtól
Nemi betegségeket
ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakóros sebeket, syphillist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegeket és szépséghibákat, továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)
megelőző biztos eredményvel gyorsan a legújabb módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig.
Külön váróterem. Kétféle be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

Nincs mentés többé a korpa, a hajhullás, a kopaszságnak, mint ezt a fenti kép mutatja.

Kir. 6 faszeg Holbanadler hercegné: „Kérek még 3 üveg Lovacrin-t. — Merőlk Mártha építelmestérnő Kröfnika (Nemetország): „A Lovacrinnal nagyon meg voltam elégedve és régóta új hajnövést idéztem elő. — Zichy Edéné grófnő Zichyfalva: „Szerencsésen számomra még 6 üveg Lovacrin-t kaptam 1 üveg Lovacrin-t küldeni. — Follák Lina arné, Leibach: „Mint ahogy a Lovacrin hatásával nagyon meg vagyok elégedve, kérek azonnal még 1 üveget küldeni. — Löser Ida k. a. Bodenbach: „Kérek még 1 üveg Lovacrin-t; e szer kitűnően bevált. — Schüller J. arné Bocs: „Több év óta kopasz voltam és néhány hónap előtt az Ön Lovacrinja keztem használni. Most az egész fejűm sűrű hajjal van fedve. A nire sok orvos nem volt képes, azt az Ön Lovacrinjával elértem. — Lovacrin-t úr Basel: „Mig sok más szer eredmény nélkül használtam, addig az Ön Lovacrinja igazán csodálatos hatást vált. Egy kopasz részt melyet már régóta bírtam, igen szépen új haj fedt. — Ehrlich Josef úr Jablonca: „Egy betegséget követően egész hajam om elvesztettem és 3 üveg Lovacrin hatására után előbbi dús hajnövésemet visszanyertem. — Székely R. arné, Budapest: „Evek óta szenvedtem hajhullással, mióta az Ön Lovacrinját használok, a hajhullás megért, sőt új hajnövést eredményezett.“

A Lovacrin által a hajlé ismét gyökeret ver. Az új haj csodálatos gyorsasággal bujik ki a bőr alól és nő. Anyák, kiknek kislányul- rúknak haja rövid és szemmel láthatólag majdnem teljesen dőrtelen, ezen remél. szer csodálatos hatásait különösen el ismerek ragadatva. Mialatt ez a készítmény a fejbőrükre a korpa, hajhullás és kopaszságot gyógyítja meg, addig minden anyának fontos tudni, hogy van egy szer, mely kedvenceiknek gyönyörű hajlontat szer.

Egy nagy üveg Lovacrin ára, mely több hold átart, 5 korona, 8 üveg 12 korona, 6 üveg 20 korona. Szállás postautánvétellel, vagy a pénz előleges behűlése mellett az európai raktár által:

M. FEITH, WIEN, VII., Mariahilferstrasse No. 38.

Raktár Budapesten
Petrovics Miklós, droguistánál

IV. Bécsi-utca 2.

FIGYELMEZTETÉS: Ezen hirdetés tisztességtelen módon utánozták! Utasításra vissza minden üveget, melynek címjegyén és csomagján a fenti fej hány- zik és nem viseli a Lovacrin nevet. A fejt és névtár- nyesen be van jegyezve, anélkül minden üveg az eredeti ömlesztéssel van ellátva.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos m. és k. orvos
BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 50.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyárt- mányu orvos-sebész és betegápolási tár- gyakban.
Saját gyártmányu, m. k. szabadalmú Polgár-féle **sérvkötő,** haskötő, gócsér elleni gummiharisnya, orthopaed- aiak készülőnk, arólábak és tozok stb.
Valódi francia különle- geségek F. Bergerand fils, párisi gyarából.
Részletes képes árjegy- sék legyen és bórmentve.

EGYESÜLT TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET (VII., Dohány-utca 39. sz. I. em.)

Meghívó.

Az „Egyesült takaré- és hitelszövetkezet“ 1902. évi január hó 12-én délután 3 órakor saját helyiségében (VII., Dohány-utca 39. I. em.) tartja

II-ik rendes közgyűlését,

melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
3. A felügyelő bizottság jelentése és határozat a felmentvény megadására iránt.
4. Az igazgatóság kiegészítése, 5 felügyelő bizottsági tag, 2 felügyelő bizottsági póttag, 28 választ- mányi tag és 8 választmányi póttag megválasztása.
5. A tagok részéről netán teendő indítványok.

Jegyzet: A tagsági igazolványok, melyek a közgyűlésen való részvételhez és a szervezeti jog gyakorlásához okvetlen szükségesek, a betéti könyv felmutatása ellenében 1902. január hó 10-ig bezárólag a hivatalos órák alatt adatnak ki a szövetkezeti helyiségben. A mérleg az intézet helyiségében a tagok rendelkezésére áll.

VAGYON Mérleg 1900 1901. üzletéről

	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.	kor.	fill.
44 Pénztárkészlet			2111	76	1,38	Az 1890/1900. I. évtársulat vagyona a mult évről		34674	
13 Kötvényekre kihelyezett kölcsönök			97450	—	1	Az 1890/1900. I. évtársulat befizetése a folyó évben		23370	58044
6 Adóskó folyószámlán			1000	—	2	Az 1900/1901. II. évtársulat befizetése a folyó évben			16563
32 Felszerelési számla	2053	26			12	Hitelek			20400
10% leírás	205	32	1847	94	16	Tartalékalapra			941
36 Szervezködési költségek	1314	21			20	Letétek			2400
15% leírás	197	13	1117	08	20	Óvadékok			2680
38 Nyomatványok	921	96				Nyereség			104218
25% leírás	230	48	691	48					26
			104218	26					

Budapest, 1901. november hó 30-án.
Gonda Lipót, főkönyvelő.
Papp Jenő, pénztáros.
Fischer M. Ignác, elnök.
Vécsel Kálmán, vezérigazgató.
Mayer M. József, igazgató.
Lőwy Adolf, igazgató.
Ezen mérleget a f6- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.
Klein Mór, felügyelő b. elnök.
Rigócz Zsigmond, felügyelő b. tag.
Strausz Adolf, felügyelő b. tag.

VESZTESÉG Veszteség-nyereség számla NYERESÉG

	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.	kor.	fill.
28 Tiszti és szolgai fizetések	4838	84			2, 3, 4	Beiratasi és egyéb díjak			2053
37 Tiszti lakbér	360	—	5198	84	8	Kölcsön kamatok	6576	42	
34 Házbér			914	—	9	Kezelési díjak	3271	02	9847
14 Adó és illeték			77	42	17	Készenléti bírságok			678
6, 25, 29 Üzleti költségek			1089	86					
33 Hitel kamatok			1556	51					
40 Letéti kamatok			449	62					
32, 34, 35 Leírások			632	93					
Nyereség			2660	26					
			12579	44					

Budapest, 1901. november hó 30-án.
Gonda Lipót, főkönyvelő.
Papp Jenő, pénztáros.
Fischer M. Ignác, elnök.
Vécsel Kálmán, vezérigazgató.
Mayer M. József, igazgató.
Lőwy Adolf, igazgató.
Ezen veszteség-nyereség számlát a f6- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.
Klein Mór, felügyelő b. elnök.
Rigócz Zsigmond, felügyelő b. tag.
Strausz Adolf, felügyelő b. tag.
A mult évről maradt 580 tag 842 üzletrészessel 325 = 458
Összesen 606 tag 1800 üzletrészessel
Időközben lezárólag folytatott 30 = 130
Az év végén maradt 478 = 1170
Felmondott 66 = 182

Osztr. cs. és m. kir. udvari
csokoládé gyárak
KÖLN és POZSONY.

Stollwerck-féle

csokoládé és
sas-cacao
elismert legjobb
minőségű.
Mindenütt
kapható.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Januártól kezdve nagyszabású ujitást léptet életbe a Képzőművészeti Társulat. **Gazdagon illusztrált művészeti folyóiratot ad tagjainak ingyen.** A lap a magyar művészek legújabb és leggazdagabb munkáit reprodukálja egyszerű és színes sokszorosításban, minden füzethez tökéletes kivitelű mellékleteket ad, szövegében a magyar művészeti írók legjava ismerteti a mai és régi Magyarország művészetét. Kéthavonként egy-egy **60—80 oldalas füzetet** kap a Társulat minden egyes tagja. De még más előnyöket is nyújt tagjainak a Társulat. **Az illusztrált folyóiraton kívül** minden tag:

INGYEN látogathatja a Társulat összes kiállításait.

INGYEN kap öt belépő-jegyet a családja tagjai számára.

DIJTALANUL vesz részt a Társulat sorsjátékában, amelyben évenként 20—30,000 K. értékű kép és szobor kerül kisorsolásra.

Szóval, aki belép a Társulat tagjai sorába, e négy illetményben **teljesen visszakapja a tagsági díjat.**

A belépés egyszerű bejelentéssel történik, amire felhasználható az oldalt álló szelvény.

A tagsági díj egész évre 20 korona. Oly kicsiny összeg, amely éppen nem áll arányban a Társulat által nyújtott tömörkedvezményekkel. Maga a művészeti folyóirat előfizetési ára nemtagok részére 10 korona. A tagok ezt is teljesen ingyen kapják.

Itt kérjük levélni és beküldeni az Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz, Budapesten, VI., Városliget, Műcsarnok.

Ahlyított az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendes tagjai sorába lépnek s a társulati alapszabályok 11., 12. és 13. §§-ai értelmében kötelezem magamat az 1902. évtől számított legalább három éven át évenként husz koronát Budapesten a Társulat pénztárába befizetni. Kikötöm magamnak viszont mindazokat az előnyöket és jogokat, melyek ugyanazon alapszabályok szerint a Társulat rendes tagjait megilletik.

Hely és kelet: _____

Aldírás: _____

MAGYAR BAZÁR

Szerkesztik:

S. Hentaller Elma, nagylányai Lónyai Sándorné.

DIVATLAP.
XXXV. ÉVFOLYAM.

Kiadja:

Az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társaság.

A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Élvezetes, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kíséri a nagyvilági életet, az irodalom, művészet, jótékonyági ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkakör egyéb ágairól sem. Utbaigazítást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörű, néha színes ábrákkal, szabászati mintákkal feloleli a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendes munkatársai: Ábrányiné-Katona Klementina, Bende Andorné, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Czobel Minka, Dessewffy Emma, Fanghné-Gyujtó Izabella, Faylné H. Mária, Gyarmathy Zsigáné, György Ilona, Harmath Lujza, özv. gróf Hessensteinné, újvárosi-győri Horváth Böske, M. Hrabovszky Julia, Kövér Ilma, Kuliffay Izabella, Lithvay Viktória, Lux Terka, Palik-Ucsevnyé báró Glaubitz Flóra, báró Redvitzné-Schittira Ilona, Sárosi Bella, Sulyok Ilda, Szalay Fruzina, Szigethyné-Szalay Erzsébet, Székely Irén, Tabódy Ida, Tavasz Róza, Tutsekné-Bexheft Lilly, Wettsteinné-Szluha Margit, Vécseyné-Jankovits Lujza stb.

A Magyar Bazár minden hó 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörű rajzokkal, színes divatképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két **Magyar Bazár.** Talányokkal és regényt közl a **Magyar Bazár** pályakérdésekkel is foglalkoztatja a **Magyar Bazár** olvasóit és a megjelenteknek értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár-t a Budapesti Napló előfizetői kedvezményes előfizetési áron kaphatják, és pedig egész évre 12 korona helyett 9 koronáért, félévre 6 korona helyett 4 korona 50 fillérért, negyedévre 3 korona helyett 2 korona 40 fillérért.

A Magyar Bazár előfizetési ára a Budapesti Napló utalványán is beküldhető.

AZ ÜSTÖKÖS

a legrégebb legkedveltebb magyar élclap.

Szerkesztő: SZABÓ ENDRE.

Megjelenik minden héten tömörkedéppel.
Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Nujkos kalandok, politikai karrikatúrák, illusztrált adomák, trefás versek stb.

Előfizetési ára: negyedévre 4 kor.

Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. „Pallas”-nyomda.
Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

